

ΞΑΦΕΝΑ

ΚΑΙ ΟΙ ΜΟΝΟΜΑΧΟΙ ΤΗΣ

ΔΙΜΗΝΗ ΦΥΛΛΑΔΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΕΞΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ
ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

βρμ. 100..

2

ΓΕΝΑΡΗΣ 1984

αυτοδιευθυνση
συνοικιακα συμβουλια
Ιταλια: επαναστατικο κινημα
περιπετειες της αυτονομιας
σταλινικοι και στρατος
ανταρτικο και λιχουδιες
εισητηριο της επιστροφης

Ένας και πλέον μήνας πέρασε από τότε που έπρεπε κανονικά να είχε κυκλοφορήσει το δεύτερο τεύχος της ΑΡΕΝΑΣ. Παρότι έγινε η ανάλογη προσπάθεια, η απειρία μας σχετικά με την έκδοση — απ' τη συλλογή των κειμένων, των μεταφράσεων και του φωτογραφικού υλικού μέχρι και το τεχνικό μέρος — μας έβγαλε από την προγραμματισμένη πορεία. Η θέληση, όμως, για συνέχιση δεν "απέδρασε" από το στοκ των επιθυμιών. Ο χρόνος και ο κόπος που απαιτεί η έκδοση γίνεται κατανοητός μόνο μέσα από το συλλογικό προτάσις που προϋποθέτει.

Πέρα όμως απ' αυτό, έναν εξίσου σημαντικό με την θέληση ρόλο παίζει για ένα έντυπο και η απήχηση που βρίσκει. Οι πωλήσεις της ΑΡΕΝΑΣ έφτασαν περίπου στα 1000 τεύχη μέσα σε τρεις σχεδόν μήνες. Το γεγονός όμως αυτό δεν κάνει φανερό την αποδοχή του εντύπου απ' τους συντρόφους και αναγνώστες μας. Κι αυτό, γιατί λάβαμε ένα και μόνο γράμμα (!), καθώς και δύο συνδρομές, που ως σημειωθεί, η μία στάλθηκε από το Μόναχο της Δ. Γερμανίας...

Όσον αφορά τώρα την ύλη, είναι φανερό η αναγκαιότητα ύπαρξης κειμένων που να 'χουν άμεση σχέση με την ελληνική πραγματικότητα. Αυτό, βέβαια, απαιτεί εντατική δουλειά και ενσυχόληση. Η ανάλυση της σύγχρονης πραγματικότητας, του κράτους μέσα από τις εργασιακές σχέσεις στο χώρο δουλειάς, μέσα από την εξουσιαστική θέσμιση του κοινωνικού κ.λ.π., είναι θέματα που απαιτούν μια άμεση κριτική αντιμετώπιση. Το ερευνητικό έργο που απαιτείται είναι σγώδες. Ό,τι πρέπει, λοιπόν, για μας...

Γράψτε μας την γνώμη σας (κι όχι μόνο) για το περιοδικό, στείλτε τα κείμενα, τις προκηρύξεις και τις κρίσεις που τσάπνετε, αυτοπαρουσιαστείτε και δώστε το δικό σας χρώμα στη γέριζα πραγματικότητα.

Η απόδραση της θέλησης από μέσα μας θα αφήσει τα δακτυλικά της αποτυπώματα πάνω στα ίχνη που αφήνουν πίσω τους τα εγκλήματα που καθημερινά διαπράττει το κράτος πάνω σ' ολόκληρο τον πλανήτη.

Τίποτα δεν πρέπει να μπει εμπόδιο στην πάλη μας ενάντια στο κεφάλαιο και την εξουσία, στην πάλη μας για μια ελεύθερη, ανοιχτή και αυτοδιευθυνόμενη κοινωνία!

Η ΑΡΕΝΑ ΚΑΙ ΟΙ ΜΟΝΟΜΑΧΟΙ ΤΗΣ

Σ' ΑΥΤΟ ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΗΚΑΝ Ή ΕΔΩΣΑΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ:

Μάνος Σουμπασιάκης, Κατερίνα Παπαθανασίου, Γιώργος Θαλάσσης, Βαγγέλης Καραγιάννης, Γιώργος Χάμπας, Στέφανος Μιχάλης.

Η ΑΡΕΝΑ

ΚΑΙ ΟΙ ΜΟΝΟΜΑΧΟΙ ΤΗΣ

Φυλλάδα για την αντιεξουσιαστική θεωρία και πληροφόρηση

Εκδίδεται από τις ΑΥΤΟΝΟΜΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Υπεύθυνος περιοδικού:

Γιώργος Χάμπας,

Ξανθίππου 63,

155 61 Αθήνα

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Εσωτερικό, 5 τεύχη: 350 δραχ

Κύπρος, Ευρώπη: 450 δραχ

Αμερική, Καναδάς: \$6

Ταχυδρομικές επιταγές, αλληλογραφία, οικονομικές ενισχύσεις:

Περιοδικό "ΑΡΕΝΑ",

ε/σ Γιώργος Χάμπας,

Route Restante

155 01 Αθήνα

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ-ΜΟΝΤΑΖ: Λεωνίδας Χρηστάκης, Νικ. Ούφανου
58-ΑΘΗΝΑ 114 71, τηλ. 3630305.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ο ιδεολογικός χώρος της αυτοδιευθυνσης	σελ. 3
Συνοικιακά συμβούλια ή ο λαός στην Εξουσία.....	σελ. 8
Το ελληνικό κράτος σαν κεφάλαιο ή οι περιπέτειες της αυτονομίας στην Ελλάδα	σελ. 10
Οι σταλινικοί κι ο στρατός	σελ. 13
Βερολίνο: το εισητήριο της επιστροφής	σελ. 14
Το επαναστατικό κίνημα στην Ιταλία	σελ. 16
Μια ελευθεριακή συσπειρωση	σελ. 25
RADIO LIBERTAIRE	σελ. 27
Νεγκερ κους κι Ανταρτικό Πολης	σελ. 28

eduardo

colombo

Ο

ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

Υπάρχουν λέξεις, που πρέπει κατά τις αναφορές αποκλειστικά στη σφαίρα καταγωγής τους, έτσι ώστε να καταρτίσει τις εις ακαλόβει απ' τη σκότη και τον περίγλω της στενοκορφαλός και της κινικό τητας. Gustav Landauer "Η επανάσταση"

Υπάρχουν λέξεις που το νόημά τους καθορίζεται από κάποιο συγγενή συμφραζόμενα, και που χαϊδεύονται πάνω τους όπως τα κορμί στα κρεβάτι.

Κάτι παρόμοιο συμβαίνει με την "Αυτοδιεύθυνση" και το "αναρχικό πρόταγμα".

Ρωτήστε έναν αναρχικό τι είναι η Αυτοδιεύθυνση, και θα σας απαντήσει αυθόρμητα: Είναι η άμεση διεύθυνση, είναι η οικειοποίηση των μέσων παραγωγής, των μηχανών και της γης, είναι η ελεύθερη διάθεση των παραγόμενων αγαθών και η διανομή τους απ' τους ίδιους τους παραγωγούς, που θα είναι οργανωμένοι σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

Το γεγονός, που παραμένει καθοριστικό για την Αυτοδιεύθυνση, είναι πως ο συντονισμός και οι επαφές που απαιτούνται ανάμεσα στα διάφορα αυτόνομα στοιχεία, δεν προϋποθέτουν τον σχηματισμό μιας κοινωνικής πυραμίδας ή κάποιου άλλου τύπου κεντρικής εξουσίας.

Η Αυτοδιεύθυνση είναι ασυμβίβαστη με την κρατική οργάνωση της κοινωνίας, πράγμα που σημαίνει πως δεν είναι άλλο παρά επαναστατική.

Η Αυτοδιεύθυνση είναι ουσιαστικά Άμεση Δράση. Η σφαγή της θα ανατείλει όταν θα ανοίξει ο δρόμος της ανατροπής, όταν θα γίνουν τα πρώτα βήματα της γενικευμένης εξέγερσης.

Στη φάση όμως που βρισκόμαστε, δεν μπορούμε να παραβλέψουμε το γεγονός, πως ο όρος "Αυτοδιεύθυνση" έχει αρχίσει να γίνεται της μόδας και να ακούγεται από πολλούς: όλες εκείνες οι ιδεολογίες που αποτελούν τον θεματοφύλακα της κυρίαρχης ιδεολογίας ανοίγουν τους κόλπους τους στην Αυτοδιεύθυνση και προσφέρουν την ευκαιρία στους ακροβάτες διανοούμενους να μην χάσουν το τρένο της ιστορίας, κάτι που τόσο πολύ φοβούνται. Τα κόμματα της αριστεράς ροντίζουν τα εκλογικά τους προγράμματα με την λέξη

αυτή, και φτάνουν στο σημείο, όπως το Κ.Κ. Γαλλίας, να την τοποθετούν δίπλα στον δημοκρατικό συγκεντρωτισμό.

Είναι φανερό, πως ο όρος "Αυτοδιεύθυνση" εσωκλείει διαφορετικές, κατά πολύ αποκλίνουσες και συχνά αντικρουόμενες παραστάσεις — κάθε φορά ανάλογα με το θεωρητικό και πολιτικό περιβάλλον μέσα στο οποίο θα τοποθετηθεί.

Τι πράγμα είναι αυτό, λοιπόν, που κρύβει μέσα στα σωθικά της και που κάνει τόσους πολλούς να την επικαλούνται και να την θεωρούν κτήμα τους;

Η αποδοχή της Αυτοδιεύθυνσης παρά την αλλαγή εικόνας που εμφανίζει μέσα στα προοδευμένα βιομηχανικά έθνη¹, μας επιτρέπει να συμπεράσουμε, πως οι αντιφατικές παραστάσεις που έχει κανείς γι' αυτήν, αποτελούν την διανοουμενίστικη έκφραση της κρίσης των παραδοσιακών αξιών κι αυτών, μάλιστα, των ίδιων των κοινωνιών.

Η Αυτοδιεύθυνση παρουσιάζεται σαν η ελευθεριακή εναλλαγή μπρος στην αποτυχία των αυταρχικών και γιοκαβίνικων συνθηκών του εθνικού κράτους και του ταξικού συστήματος της εκμετάλλευσης.

Είναι η έκφραση του ρήγματος που ανοίχτηκε στο ιδεολογικό οικοδόμημα της ιεραρχικής-κρατικής και πατριρχικής κοινωνίας. Δεν είναι μόνον η πουριτανική ηθική του ανερχόμενου βιομηχανικού καπιταλισμού που υποχωρεί στη σκιά της ιστορίας. Αργά, αλλά σταθερά μπαίνουν στο ντουλάπι των παλιών εργαλείων ο ιερός χαρακτήρας της εργασίας — που στο παρελθόν είχε βαθιά τις ρίζες του στο επαναστατικό εργατικό κίνημα —, η μονογαμική οικογένεια, η υποτακτικότητα της γυναίκας και η φετιχοποίηση της εξουσίας (κράτος, πατέρας, εργοστάσιο).

Σίγουρα, για μας υπάρχει μια βαθιά κρίση. Η σημερινή λειτουργία των παλιών θεσμών αποτελεί στην πραγματικότητα ένα περιβλημένο δίχως σάρκα, απ' το οποίο, για να το εκφράσουμε όπως και ο Landauer, το πνεύμα που το εξύμνησε έχει πια οριστικά αποδράσει. Κανείς δεν πιστεύει σήμερα στους θεσμούς αυτούς. Η μερική αποδοχή τους, που μιλάνε ακόμα πάνω απ' τις

τάξεις του πληθυσμού, έχει τις ρίζες της στην καχυπομία και στην ανικανότητα να προταθούν εναλλαγές τέτοιες που να θεωρούνται πραγματώσιμες απ' την πλειοψηφία του πληθυσμού. Κι αυτό, μέσα σ' έναν κόσμο οργανωμένο με βάση την εξατομίκευση και την αποξένωση, πλημμυρισμένο απ' το φόβο της απώλειας των καταναλωτικών αγαθών του, χειραγωγημένο απ' τα μηνύματα των μέσων μαζικής ενημέρωσης, ανέκαστο να αντισταθεί στη βία του κρατικού μηχανισμού.

Η Αυτοδιεύθυνση εμφανίζεται σαν η παγκόσμια εφικτή εναλλαγή, χέρι-χέρι με μια διεύρυνση και πλατιά διαδεδομένη ευαίσθητοποίηση για την ελευθερία.

Πέρα απ' αυτό τα θετικά γεγονότα, πρέπει να γίνει κατανοητό, πως η θεωρητική κάλυψη του μοντέλου της Αυτοδιεύθυνσης και ο καθαρισμός των προϋποθέσεων για την πραγμάτωσή του είναι ένα έργο θεμελιακό. Βέβαια, πάντα λαμβάνοντας υπ' όψη, πως ο επαναστατικός σχεδιασμός της Αυτοδιεύθυνσης είναι πράξη των ίδιων των παραγωγών. Ή όπως έλεγε ο Mumford, "... όταν όλα τα άλλα στοιχεία της κοινωνικής αλλαγής φτάσουν στο απαραίτητο σημείο, τότε θα μεταλλαχθεί ο καθορισμός της νέας κοινωνικής δομής σ' ένα αποφασιστικό στοιχείο του συνολικού προτάξ"².

Πρέπει να στοχεύουμε κύρια σε μια συγκεκριμένη έκφραση του φαινόμενου της Αυτοδιεύθυνσης: Στον κοινωνικό περίγυρο απ' τον οποίο τροφοδοτείται η μόδα της Αυτοδιεύθυνσης.

Στη σημερινή φάση, ο κοινωνικός της χαρακτήρας δεν είναι τίποτα άλλο παρά η γενίκευση μιας διανοουμενίστικης και πολιτικάντικης συζήτησης που στερείται βάση: ένας επαναστατικό κίνημα που θα την πυροδοτήσει με ζωή.

Η αντίφαση ανάμεσα στην καθολικότητα της συζήτησης γύρω απ' την Αυτοδιεύθυνση και την σποραδική και μόνον ανάπτυξη του επαναστατικού κινήματος, θέτει το μέτρο — ή καθορίζει τα όρια — για τον ιδεολογικό χώρο της Αυτοδιεύθυνσης.

Σε τούτο το χώρο είναι που έρχεται αντιμέτωπη η επαναστατική αυτοπία με το έδαφος εκείνο που καλλιεργήθηκε ήδη και επεξεργάστηκε απ' τα κράτος και την ταξική εξουσία. Και αναρωτιόμαστε: Είναι, πράγματι, η Αυτοδιεύθυνση ένα οργανωτικό μοντέλο της κοινωνίας εκείνης που οικοδομεί τον ελευθεριακό σοσιαλισμό και τείνει στην Αναρχία, ή μήπως αποτελεί μια στρατηγική της εξουσίας, μια στρατηγική της ανερχόμενης τεχνοκρατικής και εξυπηρετεί την χειραγώγηση της αλλαγής;

ΤΟ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Η αντίληψη του Προυντάν, πως "Η σκέψη με τα κατηγορήματά της πηγάει απ' τη δράση και (πως) α' αυτή πρέπει να επιστρέψει, τιμωρώντας τον δράστη με την ποιητή του αφανισμού", συμβάλλει στο να γίνει κατανοητός ο τρόπος με τον οποίο ενδέχεται να εμφανιστεί μια αλλόκοτη και εσφαλμένη χρήση της Αυτοδιεύθυνσης.

Παράθεουμε ένα παράδειγμα από μια επαναστατική περίοδο του παρελθόντος, που μας δείχνει πως μπορεί να εκφυλιστεί η ιδέα της Αυτοδιεύθυνσης:

Όταν το 1789 εδραιώθηκε για πρώτη φορά η κυριαρχία της μπουρζουαζίας, η ιδέα της Αυτοδιεύθυνσης παρότι φθάρθηκε και πέρασε στο επίπεδο της πολιτικής πράξης, κατάρθισε —αυτή καθ' αυτή— να συνεχίσει να υπάρχει.

Όταν κόπησε η θύελλα της επανάστασης, πάνω στις πλάτες του λαού οικοδομήθηκε ένα νέο, δημοκρατικό κράτος. Ο αποξενωμένος και αλλοτριωμένος λαός υποτάχθηκε για άλλη μια φορά σε μια νέα ανερχόμενη τάξη. Την ίδια στιγμή που εδραιωνόταν το σύστημα της αντιπροσώπευσης, η εκπροσώπευσή του έχασε το αληθινό της νόημα.

Όπως για πολλούς σήμερα η ιδέα της Αυτοδιεύθυνσης είναι συνυφασμένη με το σύστημα της άμεσης, αντισυγκεντρωτικής και αντικρατικής δημοκρατίας, έτσι και τότε, για τους επαναστάτες του 18ου αιώνα, η ιδέα αυτή ήταν συνυφασμένη με την λαϊκή κυριαρχία και την άμεση δημοκρατία. Η πράξη της εκπροσώπευσης σπαιτούσε σαν κάτι το συγκεκριμένο μια δεμειντική εκπροσώπευση, που εκείνο τον καιρό θεωρείτο έκφραση της θέλησης του στόμου που έδινε την εντολή. Η εκλογή των εκπροσώπων των τοπικών και περιφερειακών συνελεύσεων συμβόλιζε την αντιπαράθεση της φωνής του λαού με τα διατάγματα των ηγεμόνων. Η αντίληψη, πως ο λαός εκλέγει τους αντιπροσώπους του κέρδισε, έτσι, μια μυθική διάσταση, που ο σπότης της φτάνει μέχρι σήμερα και που συνεχίζει να θεωρείται μέσα στο πλαίσιο της κοινωνικής επιμόρφωσης σαν επίτευγμα της γαλλικής επανάστασης.

Κι είναι μάλιστα αυτή ακριβώς η σύσταση της δημοκρατικής εξουσίας που εκφύλιζε την ιδέα της αντιπροσώπευσης και που επέτρεψε στην μπουρζουαζία να κυριαρχήσει πάνω στον αγχητισμό της φιλελευθέρης δημοκρατίας.

Ο εκφυλισμός της ιδέας πραγματοποιήθηκε μέσα στους κόλπους αυτής της μεγάλης επανάστασης σε διαφορετικά επίπεδα:

Α) Στο επίπεδο της υπέρτατης αφαίρεσης: γενική θέληση, εθνική θέληση. Σύμφωνα με τον Σιγιέ, "... Η εθνική θέληση ... αρκείται στη δικιά της πραγματικότητα,

έτσι ώστε να είναι πάντα νόμιμη. Θεωρείται μάλιστα, σαν η πηγή κάθε νομιμότητας". Με τον τρόπο αυτό, οι αντιπρόσωποι του λαού μετατρέπονταν σε αντιπροσώπους του έθνους.

Απ' τη στιγμή που οι εκλογές έπαψαν να θεωρούνται σαν η αντιπροσώπευση της εξουσίας, αλλά αντίθετα μια μέθοδος για την κατάκτησή της, από τη στιγμή εκείνη πρόβαλλε μια πολιτική τάξη που επέβαλλε τη δικιά της θέληση στο όνομα της γενικής θέλησης.

Β) Στο επίπεδο της οικονομικής κυριαρχίας. Κι εδώ πάλι ως ακούσαμε τον Σιγιέ: "Να 'στε σίγουροι πως θα υποκλιθώμε μπροστά στην ιερή φύση της ιδιοκτησίας!" Οι ανήλικες άνδρες (δικαίωμα ψήφου πάνω απ' τα 25) χωρίζονταν σε δύο κατηγορίες: Στους "παθητικούς" πολίτες που στερούσαν δικαίωμα ψήφου και στους "δραστικούς" που είχαν μόνιμο τόπο κατοικίας και που ήταν υποχρεωμένοι να πληρώνουν έναν άμεσο φόρο που αντιστοιχούσε σε τρεις εργάσιμες μέρες.

Το δικαίωμα του "εκλέγεσθαι" το είχαν μόνο όσοι ήταν ιδιοκτήτες και πλήρωναν τον φόρο του "marg d' argent".

Έτσι, η Εθνοσυνέλευση (θεσμός της επανάστασης) βρισκόμενη ανάμεσα στα πυρά της παλιάς μοναρχίας απ' τη μια και της επαναστατικής δράσης απ' την άλλη —ή για να το πούμε καλύτερα όπως ο Michelet "... ανάμεσα στη νίκη της μοναρχίας απ' ενός και την επικράτηση της αναρχίας και της κομμουνίας απ' ετέρου"— πέτυχε να στηρίξει την κυριαρχία της μπουρζουαζίας πάνω στις πλάτες του λαού χάρη στην αντιπροσωπευτική φύση της κυβέρνησης.

Μπροσ στη μαγεία των ιδεών της επανάστασης που μετατρέπονταν σε υλική βία και που τότε ήταν σύμφωνες με την πραγματικότητα της νέας θεσμικής εξουσίας, οι κριτικές πάνω στην ιδέα της εκπροσώπευσης δεν είχαν καμιά ισχύ.

Όπως είχε πει και ο Ρουσσώ: "... Όπως και να 'χει το πράγμα, απ' τη στιγμή που θα εκλέξει ο λαός αντιπροσώπους, θα πάψει να 'ναι ελεύθερος, να υπάρχει."

Για να κλείσουμε την αναφορά αυτή ανάμεσα στο γνωστό παρελθόν (της εκπροσώπευσης) και ενός μέλλοντος που ηλάνθεται (της Αυτοδιεύθυνσης) και που πρέπει να προφυλαχθεί απ' το ρίσκο της επανάληψης κάποιων "λαθών" του παρελθόντος, θα σταθούμε για λίγο στην παρακάτω άποψη του Tocquevilles:

"Μέσα στην γαλλική επανάσταση υπήρχαν δύο αντιμαχόμενα κινήματα που δεν πρέπει να τα συγχέουμε. Ένα που στόχευε στην ελευθερία, και ένα άλλο που στόχευε στον δεσποτισμό (...). Τον διπλό αυτό χαρακτήρα της γαλλικής επανάστασης σφετερίστηκαν με ύπουλο τρόπο οι παρισίνοι της εξουσίας. Όταν τους βλέπετε να υπερασπίζονται τον συγκεντρωτισμό της διοίκησης, πιστεύεται μήπως πως δουλεύουν στην υπηρεσία του δεσποτισμού; Όχι κύριε μου. Υπερασπίζονται ένα απ' τα μεγαλύτερα επιτεύγματα της επανάστασης. Πώς, δηλαδή, με τον τρόπο αυτό μπορεί κανείς να είναι ταυτόχρονα λαός και εχθρός των δικαιωμάτων του λαού, υπερέτης της τυραννίας και ταυτόχρονα αφοσιωμένος φίλος της ελευθερίας;"

Υπάρχει ακόμα, αλήθεια, η ανάγκη να αναλογιζόμαστε —μιας και ταιριάζει με το θέμα και την ώρα— τον μορφό εκείνο εκφυλισμό που οδήγησε την ρώσικη επανάσταση από ένα αυλητικό επαναστατικό κίνημα με ισχυρή ελευθεριακή ορμή α' ένα κρατικό έκτρωμα και σ' ένα γραφειοκρατικό καλλεκτηρισμό;

Δίχως αμφιβολία, στις αρχές θα μπορούσε κανείς να μιλούσε για μια εργατο-αγροτική επανάσταση, που όπως μας λένε, το προλεταριάτο θα 'ταν ο φορέας εκείνος που θα αφάνιζε τον διαχωρισμό των ανθρώπων σε τάξεις. Η διαφορά, όμως, ανάμεσα στην δικτατορία του κόμματος και στην δικτατορία της τάξης που προς στιγμήν συγκαλύφθηκε, δεν άργησε να φανεί. Τα Σοβιέτ παρέδωσαν την ηγετική τους θέση στην δικτατορία του κόμματος πάνω στην τάξη.

Ο Ζηνόβιεφ έφτασε στο σημείο να παραδεχτεί πως "... χωρίς την στυγνή δικτατορία του Κομμουνιστικού Κόμματος δεν θα μπορούσε η εξουσία των σοβιέτ να επι-

ζήσει στη Ρωσία όχι για τρία χρόνια, αλλά ούτε και για τρεις βδομάδες. Είναι απαραίτητο, κάθε συνειδητός εργάτης να καταλάβει, πως η δικτατορία της εργατικής τάξης μπορεί να γίνει πραγματικότητα μόνο μέσα απ' την δικτατορία της πρωτοπορίας της, το Κομμουνιστικό Κόμμα (...). Η εποπτεία του κόμματος πάνω στα όργανα των Σοβιέτ και των Συνδικάτων είναι η μόνη εγγύηση, πως στο μέλλον δεν θα ικανοποιούνται τα συμφέροντα της εκάστοτε τάξης των εκλεκτών, αλλά ολοκληρω του προλεταριάτου".

Μιας και η μετέπειτα πορεία της Σοβιετικής Ένωσης είναι σ' όλους μας γνωστή, κλείνουμε το θέμα αυτό σε τούτο το σημείο και συνεχίζουμε την αναφορά στον χώρο εκείνο, όπου η εξουσία μιας νέας ηγετικής τάξης έχει αρχίσει ήδη το ιδεολογικό της έργο.

Ο ΧΩΡΟΣ ΤΗΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΕΥΣΗΣ

Βάσει των αλλαγών που υπέστη η σημασία της ιδέας της αντιπροσώπευσης, κάνουμε φανερό τον εκφυλισμό ενός κοινωνικού πλάνου τόσο εξαιτίας της παρακμής της ιδέας, όσο και εξαιτίας της πρακτικής που ακολουθήθηκε για την πραγμάτωσή του.

Ο εκφυλισμός αυτός συνδέεται με την άσκηση εξουσίας μέσα σε μια πολιτική πραγματικότητα που προσδιορίζεται από την πάλη των τάξεων, και που σαν συνέπεια έχει (ο εκφυλισμός) την προσαρμογή των ιδεών (της αρχικής φάσης του κινήματος) στους θεσμούς της πρακτικής της νέας εξουσίας.

Η διατήρηση του συστήματος της σπύλτης κυριαρχίας κρίθηκε όμως δαπανηρή. Τη θέση του την πήρε ο μυστικισμός και η ιδεολογική συγκάλυψη της πραγματικότητας. Το (κοινωνικό) σχέδιο συνέχισε εντούτοις να υπάρχει σαν ολότητα σε ένα άλλο, βέβαιο, επίπεδο, ουτοπικό και αφηρημένο, ανίκανο να επιδράσει πλέον πάνω στην πραγματικότητα και στο κοινωνικό γίγνεσθαι.

Όπως ακριβώς είναι η πολιτική εκπροσώπευση ουσιαστικά μια αντιπροσώπευση ή μια μεταβίβαση της κυριαρχίας θέλησης ή ενός κέντρου αποφάσεων, που όταν πραγματοποιεί αυτή την αλλαγή της πορείας της μετεβίβασης ή της αντιπροσώπευσης, ή που προσπαθεί να γίνει αυθιμαρκτη, έτσι, με τον ίδιο τρόπο, όλος ο τομέας της αισθησιακής εκπροσώπευσης (I) που συγκροτεί την πραγματικότητά μας, περιέχει την δυνατότητα να παρουσιάζεται σε μας σαν ξένος, "φυσικά δοσμένος", αμετάβλητος και αποξενωμένος.

Ο χώρος της εκπροσώπευσης ενέχει με τον τρόπο αυτό μια εκπροσώπευση του χώρου που έχει οικοδομηθεί πάνω σε εξουσιαστικές δομές.

Ο χώρος της εκπροσώπευσης είναι μια αντιπροσωπευτική εικόνα της πραγματικότητας, μιας εν διαρκεί κίνησης κοινωνικής πραγματικότητας, που εσωκλείει η ίδια την εκπροσώπευση αυτή.

Οι άνθρωποι, οι κάτοικοι μιας πόλης ή ενός αγροτικού χωριού ζουν ή βιώνουν τον χώρο τους σαν ένα "περίβλημα" που τους ενέχει. Ο χώρος, εντούτοις, αυτός —παρότι είναι γι' αυτούς ο τόπος όπου ξεδιπλώνονται τα συναισθήματά τους, ο τόπος της αγάπης και του μίσους, του ιερού και του κατοραμένου— καθαρίζει και διευθύνει μια αντικειμενικότητα, μια ορθολογικότητα και μια μαγική δόμηση που διαφέρει απ' αυτόν τον ίδιο τον κόσμο (Welt).

Ακολουθώντας την ανάλυση του Λεφέβρ, μπορούμε να πούμε πως "... υπάρχει ένα ολόκληρο διαφορετικό είδος εκπροσώπευσης του χώρου: ο ομογενής, οριοθετούμενος (μοθηματικός) χώρος".

Αλλά ο κοινωνικός χώρος είναι σ' αποιοδηγότε επίπεδο ένα προϊόν, μια ανθρώπινη δημιουργία. Διαφορετικοί χώροι, χώροι των εκπροσώπευσεων και εκπροσώπευση του χώρου "... είναι προϊόντα μιας δραστηριότητας που εσωκλείει το οικονομικό και το τεχνικό, αλλά και που τα υπερβαίνει: είναι προϊόντα πολιτικά, χώροι στρατηγικοί".

Η εκπροσώπευση, έτσι, του χώρου που μας επιβάλλεται είναι μια αφηρημένη και φετιχιστική, θα λέγαμε, μια ιδεολογική εκπροσώπευση που παραποιεί και αποκρύπτει ένα τμήμα των κοινωνικών σχέσεων.

Σε τελευταία ανάλυση, "... λημονεί κανείς αλτέερα πως υπάρχει ένα απόλυτο αντικείμενο που ενεργεί με σκοπό να αναπαράγει επί μόνιμου βάθους τους όρους της προσωπικής του συντήρησης: το κράτος".¹¹ Ο ιδεολογικός αυτός χώρος, πλασμένος από και για το κράτος, είναι ο τόπος μιας στρατηγικής της εξουσίας που αναπαράγει τους όρους της εκριπτάλλυσης.

Ας επανέλθουμε όμως στο δικό μας θέμα. Είπαμε προηγουμένα, πως υπάρχει ένα χάσμα ανάμεσα στο κοινωνικό κίνημα που πρέπει να 'ναι ο φορέας ενός σχεδίου γενικευμένης Αυτοδιεύθυνσης (και που παραμένει ακόμα κίνημα μειοψηφίας —μέσα σε ένα ελευθεριακό χώρο—, διαμελισμένο συν τω χρόνιο σε ομάδες διαφορετικής προέλευσης και ανίκανο να πυροδοτήσει μια επαναστατική πρακτική) και ανάμεσα στη συζήτηση που γίνεται με θέμα την Αυτοδιεύθυνση: μια συζήτηση που εξελίχτηκε σε μόδα μέσα στους διανοουμενίστικους συνδικαλιστικούς και πολιτικούς κύκλους που αναζητούν έναν τρίτο δρόμο ανάμεσα στον καπιταλιστικό φιλελευθερισμό και τον γιακωβινισμό της παραδοσιακής αριστεράς.

Το χάσμα αυτό ανοίγεται εύκολα στον ιδεολογικό εκείνο χώρο όπου είναι δυνατή κάθε μορφή χειραγώγησης. Δεν μπορούμε να κάνουμε έναν διαχωρισμό ανάμεσα στην επιτυχία που είχε η Αυτοδιεύθυνση και στη στάση που κράτησαν οι διανοούμενοι —και η διανοήση εν γένει—, ούτε μπορούμε να την διαχωρίσουμε απ' τις σχέσεις που διατηρεί η διανοήση με την τεχνοκρατικοκρατική τάξη.

Σ' ένα νέο του βιβλίο ο Υβον Βουρδετ γράφει, πως "... όταν κανείς αποδεχτεί έτσι και για μια φορά την εφήμερη ανάγκη μιας προσωρινής δικτατορίας που καθοδηγείται από ένα κέντρο, (βρίσκει στο σημείο όπως) ο Μαρξ, να αφήνει όλες τις εσόδους αναχίτες στην αένα αλαζονεία όλων εκείνων των μειονοτήτων που αξιωνούν για τον εαυτό τους σήμερα, στοχεύοντας σε κάποια μελλοντική απελευθέρωση, την αναγκαιότητα ενός απ' αυτές ασκούμενου ετεροκαθορισμού (Fremdbestimmung)."¹²

Ο Μαρξ άφησε το κράτος να υπάρξει "Πιστεύω", λέει συνεχίζοντας ο Βουρδετ, "πως η λιπυρή αυτή πράγματι απροσέξια ωφελείται στο ότι ο Μαρξ δεν ερευνήσε προσεκτικά τον χώρο, ή μάλλον καλύτερα, γιατί είχε μια αφηρημένη αντίληψη του χώρου σαν *homogene res extensa* (III), που θα μπορούσε να διαρθρωθεί σύμφωνα με την θέληση της πολιτικής εξουσίας ή σύμφωνα με τα κριτήρια της οικονομικής λειτουργικότητας (ökonomische Effizienzkriterien).

Επειδή ούτε ο χώρος ερευνηθήκε επιτόλαιο, ούτε μπορούμε τελικά να διακρίνουμε μια λιπυρή απροσέξια πρέπει κανείς να προσέξει να μην παραβλέψει το γεγονός πως ο πυρήνας ολόκληρου του προβληματισμού βρίσκεται ακριβώς σ' αυτό:

Πρόκειται για μια εκπροσώπηση του χώρου που καθορίζεται απ' το μοντέλο του κράτους.

Όλα τα μοντέλα της Αυτοδιεύθυνσης που έχουν μέχρι τα τώρα προταθεί, σ' αυτόν τον χώρο λοιπόν αναπτύσσονται.

Η ΣΦΑΙΡΑ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

Σε περίπτωση που η εκπροσώπηση του χώρου πραγματοποιηθεί μέσα στις δομές του κρατικού μοντέλου, όλες τότε οι προτάσεις για Αυτοδιεύθυνση θα ξεδιπλωθούν μέσα σ' αυτόν τον χώρο, σ' αυτούς τους τέσσερις τοίχους που παρουσιάζονται σαν ο μοναδικός κοινωνικός χώρος: ο χώρος της κοινωνικής πραγματικότητας.

Στον ιδεολογικό αυτό χώρο μπορεί κανείς να φανταστεί μια πληθώρα από μοντέλα, που όλα διεκδικούν για τον εαυτό τους την ταμπέλα της Αυτοδιεύθυνσης. Μοντέλα που εκκείνουνται από το χώρο της διεύθυνσης μιας επιχείρησης μέχρι και την διεύθυνση της κοινωνίας, από το χώρο της συνδιαχείρισης μέχρι και την γενικευμένη Αυτοδιεύθυνση.

Επειδή ένα από τα γνωρίσματα του "καθάρου", αφηρημένου χώρου είναι ο ισομορφισμός, η ομοιομορφία του, όλες οι σχέσεις που αναπτύσσονται μέσα του παραμένουν αναλλοίωτες. Γεγονός που

σημαίνει, πως εξαρτώνται από ένα τρίτο στοιχείο, έτσι ώστε η στάση απέναντι στα μοντέλα να καθορίζεται από την γνώμη παρατήρησης του "θεατή" —αν, δηλαδή, αυτός στέκεται αριστερά ή δεξιά απ' το μοντέλο.

Οι δηλώσεις που έκανε το Κ.Κ. Γαλλίας, μπορούμε να πούμε πως κινούνται μέσα σ' αυτή την εξελικτική πορεία της ιδέας της Αυτοδιεύθυνσης. Ενώ ο γενικός γραμματέας της CGT και μέλος της ηγεσίας του κόμματος Seguy, παλιότερα δήλωνε πως "... η Αυτοδιεύθυνση είναι ένας κενός κανόνας", πέντε χρόνια αργότερα ο γενικός γραμματέας του Κ.Κ.Γ., Ζωρζ Μαρσαί, τότε πανηγυρικά: "... Αν αυτό που αποκαλούν μερικοί Αυτοδιεύθυνση δεν διαφέρει από τη συλλογική ιδιοκτησία στα μεγάλα μέσα παραγωγής και ανταλλαγής, απ' τον δημοκρατικό σχεδιασμό σε εθνικό επίπεδο κι απ' την πολιτική εξουσία των εργατών, αν πράγματι Αυτοδιεύθυνση είναι εν γένει η σοσιαλιστική δημοκρατία που διαρκώς επεξεργάζεται και προχωρεί σε τελευταίες μορφές διεύθυνσης των υποθέσεων της κοινωνίας με βάση τη συμμετοχή όλων, τότε θα το πούμε για μια ακόμα φορά: Δεν είμαστε φετιχιστές..."¹³

Η δήλωση αυτή θά 'πρεπε κάπως έτσι να ερμηνευόταν: Αν η Αυτοδιεύθυνση ταίριαζε στις κρατικοποιήσεις (συλλογική ιδιοκτησία στα μεγάλα μέσα παραγωγής και ανταλλαγής), στο εθνικό κράτος ("δημοκρατικός σχεδιασμός σε εθνικό επίπεδο") και στην ενοποίηση κόμματος και κράτους ("πολιτική εξουσία των εργατών"), τότε δεν έχουμε τίποτα να φοβόμαστε από τέτοιες ιδέες.

Η Αυτοδιεύθυνση έγινε ένα σλόγκαν που χρησιμοποιήθηκε με μαεστρία στο 23ο Συνέδριο του Κ.Κ. Γαλλίας, το 1979: "... Η νέα κοινωνία για την οποία αγωνιζόμαστε: ο δημοκρατικός σοσιαλισμός με Αυτοδιεύθυνση, ο σοσιαλισμός με τα γαλλικά χρώματα." (Απ' την εισήγηση του Ζ. Μαρσαί).

Ας ρίξουμε και μια ματιά στη Δ. Γερμανία.

Η συνδιαχείριση, όπως αυτή προπαγανδίστηκε από την DGB, την ΓΣΕ της Δ. Γερμανίας, εναρμονίστηκε απόλυτα μέσα στα πλαίσια της καπιταλιστικής κοινωνίας. Η "κόσμη" συνδιαχείριση χρησιμοποιήθηκε σε έναν πολύ μικρό τομέα, στη βιομηχανία επεξεργασίας μετάλλου και άνθρακα, και κύρια σε επιχειρήσεις που απασχολούν πάνω από 1000 άτομα. Η "ανιστόμη", αντίθετα, συνδιαχείριση χρησιμοποιείται σ' όλες τις βιομηχανικές και εμπορικές επιχει-

ρήσεις που απασχολούν γύρω στα 500 άτομα.

Η συνδιαχείριση που πρότεινε η DGB, δημιουργεί μια νέα κλίση αντιπροσώπων προσωπικού, που από κοινού με τους εκπαιδευτές του συνδικάτου και της εργοδοσίας ελέγχουν την επιχείρηση, αφαιρώντας το δικαίωμα απ' τους εργάτες να συμμετέχουν ενεργά στις αποφάσεις.

Υπάρχουν αρκετοί, όπως και ο Η. Zimmermann, που είναι της γνώμης πως το πραγματικό μέλημα της συνδιαχείρισης στη Δ. Γερμανία είναι η εξασφάλιση της κοινωνικής γαλήνης. Γιατί σύμφωνα μ' αυτόν, η συνδιαχείριση πρέπει να πληρεί στο μέγιστο των συνδικαλιστών ηγετιών δύο βασικούς στόχους:

Α. Τον διακανονισμό των κοινωνικών σχέσεων.

Ο στόχος αυτός έχει εκπληρωθεί σε μεγάλο βαθμό και μάλιστα σε τέτοιο που να 'ναι λογικά να λέει κανείς πως "... η συνδιαχείριση είναι για τις επιχειρήσεις ο λιγότερο δαπανηρός και ο πιο κατάλληλος δρόμος για να παρεμποδίζονται οι απεργίες."¹⁴

Β. Την εισδοχή στο οικονομικό και βιομηχανικό προτάσει μιας αλτέερα νέας κλίσης συνδικαλιστών, διατεθειμένων να ενσωματωθούν στο υπάρχον σύστημα και στους οικονομικούς κύκλους της καπιταλιστικής κοινωνίας.

Στα μοντέλα αυτά το πρόβλημα του κράτους σαν μια κοινωνική θεσμοσύνθεση που αντικείται στην Αυτοδιεύθυνση δεν έχει ληφθεί ακόμα σοβαρά υπόψη. Στο γιουγκοσλαβικό μοντέλο, η ύπαρξη του αυτοδιευθυνόμενου οικονομικού τομέα εξαρτάται τόσο από την διευρύνση της Αγοράς, σαν ένας οικονομικός μηχανισμός διακανονισμού —κάτι που κάτω από τις τυρινές συνθήκες σημαίνει εξάρτηση από την παγκόσμια καπιταλιστική Αγορά—, όσο κι απ' τον κρατικό έλεγχο που διεύθυνει εντέλει το σύνολο της οικονομίας και συντηρεί συγχρόνως το μονοπώλιο της πολιτικής εξουσίας.

Τα μοντέλα που πρέπει προσωπικά να λάβουμε υπόψη, είναι αυτά που αναγνωρίζουν την αντίφαση ανάμεσα στην κρατική διεύθυνση και την αυτοδιεύθυνση.

Ο Andrad Hegedus, σε μια εισήγηση που διάβασε στο Δεύτερο Παγκόσμιο Συνέδριο για την Αυτοδιεύθυνση, και που δημοσιεύτηκε αργότερα στο περιοδικό *Autogestion et Socialisme* (Ιούνης-Σεπτέμβρης '78), καθόρισε τα όρια που χωρίζουν τόσο θεωρητικά όσο και ιδεολογικά την κρατική διεύθυνση (State-management) από την Αυτοδιεύθυνση (Self-management). Ήταν της γνώμης πως μόνο μια θεωρία που θα

έπειρα, παρ'όλα υπόψη της τα θετικά στοιχεία και των δύο αντιμαχόμενων μοντέλων θα 'ταν σε θέση να ξεπεράσει την προσαναφορθείσα αντίφαση.
Ιερή Διαλεκτική!

Φτάνουμε στα μοντέλα εκείνα που αναγνωρίζουν αυτή την αντίφαση και έχουν σαν αίτημα τον βαθμιαίο αφανισμό του κράτους.

Όπως φαίνεται, είναι αρκετά σαφές πως τα μοντέλα της γενικευμένης αυτοδιεύθυνσης ταυρίζονται στα αναρχικά όραμα για μια κοινωνία ελευθέρων και ίσων παραγωγών. Για παράδειγμα, αναφέρω ένα απόσπασμα από τον Bourdieu:

"... Η Αυτοδιεύθυνση σε τοπικό επίπεδο είναι εφικτή μόνο τότε όταν πραγματώνεται μέσα στα πλαίσια μιας παγκόσμιας αυτοδιευθυνόμενης κοινωνίας, μέσα δηλαδή στα πλαίσια μιας στοχαστικής κοινωνίας, όπου δεν θα κτυπηθεί μόνο η τάξη του ιδιωτικού κεφαλαίου, αλλά και κάθε μορφή κοινωνικής οργάνωσης που για τον έναν ή τον άλλο λόγο, με τη μια ή την άλλη μορφή, θα προσπαθήσει να διατηρήσει τον διαχωρισμό ανάμεσα σε διευθυνόντες και εκτελεστές."¹²

Σε τούτο το σημείο βρίσκεται και το πρόβλημα της επαναστατικής ρήξης.

Η ΒΑΘΜΙΑ ΕΞΕΛΙΞΗ ΚΑΙ Ο ΑΦΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Ο Martin Buber είχε πει για τον Πραυτόν πως "...η κατανόηση της πλάνης που ενέχεται μέσα στη δοσμένη πραγματικότητα είναι γι' αυτόν η επιστημολογική προϋπόθεση ώστε να βρει το δρόμο (της κοινωνικής αλλαγής)."

Πιστεύω προσωπικά πως τα προσαναφορικά μοντέλα της Αυτοδιεύθυνσης στο σύνολό τους, συμπεριλαμβανομένων κι εκείνων που απ' τη μια τονίζουν την ανάγκη για τον βαθμιαίο αφανισμό του κράτους κι απ' την άλλη το συντηρούν, αναφέρονται σε έναν περιορισμένο χώρο κοινωνικής εκπροσώπησης. Σε έναν χώρο που βασίζεται σε μια ιδεολογική εκπροσώπηση του χώρου, η οποία ανάγει το κράτος σε δομικό αξίωμα.

Στην αναφορά της σχετικά με τις συζητήσεις που έγιναν στο Δεύτερο Παγκόσμιο Συνέδριο για την Αυτοδιεύθυνση,¹³ η Jacqueline Pivet γράφει: "... Η προσδιοριζόμενη σαν εναλλαγή Αυτοδιεύθυνση δεν πρέπει να περιοριστεί στον τομέα της εργασίας, και μάλιστα στον τομέα της εργασιακής απασχόλησης. Αντίθετα, πρέπει να επεκτείνεται τον χώρο της και να περιλάβει τον προσδιορισμό νέων εννοιών, όπως αυτές της "ενότητας χώρου", "της χωρικής", "της περιοχής", "του δικτύου των σχέσεων" —και όλα αυτά οργανώνοντας μια ποικιλία ομοειδών επενεργούντων αναγκών. Ιδιοποιώντας κανείς τη διάσταση του χώρου, τον σεβασμό δηλαδή των διαφορών, και μάλιστα την επέκτασή τους, δεν μπορεί η Αυτοδιεύθυνση ποτέ να σημαίνει τον βαθμιαίο αφανισμό του κράτους."

Καμιά αντίρρηση. Τι σημαίνει όμως "βαθμιαίος αφανισμός";

Πρόκειται για μια έννοια που παραδοσιακά ανήκει στον μαρξισμό και που υποθέτει μια γενική αντίληψη πάνω σε κείνο το ιστορικό ποσοστό κατά το οποίο ο δρόμος προς τον σοσιαλισμό εξαρτάται απ' την εξέλιξη των παραγωγικών δυνάμε-

ων μέσα στα πλαίσια του καπιταλισμού. Ένα ποσοστό, κατά το οποίο το κράτος είναι απόλυτα συνδεδεμένο με την ταξική πάλη. Η κατάργησή του θα είναι μια λογική συνέπεια της εξάλειψης των κοινωνικών τάξεων.

Όσον αφορά το ενδιάμεσο χρονικό διάστημα, το κράτος θα παραμείνει ένα όργανο που θα χρησιμοποιηθεί για την απελευθέρωση του οργανωμένου στο πολιτικό κόμμα προλεταριάτου, όργανο το οποίο στην μεταβατική περίοδο θεωρείται αεσιόκλητο.

Σύμφωνα με τον Ένγκελς, ο παραμερισμός του κράτους θα 'ναι το αποτέλεσμα της εξάλειψης των τάξεων, αφού όταν θα πάψουν να υπάρχουν, "...δεν θα υπάρξει ανάγκη οργάνωσης κάποιας τάξης με σκοπό να υποτάξει κάποια άλλη."¹⁴

Είναι μια πολύ απλοϊκή αντίληψη για το κράτος. Το απόσπασμα που ακολουθεί, παρμένο από την κριτική του Μπακούνιν, δείχνει πως ο Ένγκελς δεν κατανόησε διόλου αυτό το ίδιο το πρόβλημα: "...Σε μια τέτοια κοινωνία δεν θα υπάρχει πλέον αυταρχισμός, γιατί ο αυταρχισμός —τα κράτος— είναι ένα μεγάλο δεινό. (Δεν μας λέει όμως με ποιο τρόπο θα έβαζε σε λειτουργία ένα εργοστάσιο ή μια σιδηροδρομική γραμμή χωρίς την ύπαρξη μιας κεντρικής διεύθυνσης."¹⁵

Το αναρχικό πρόταγμα/σχέδιο είναι κάτι το διαφορετικό. Ενέχει την όληση του κράτους. "... Για την πραγμάτωση μιας ριζοσπαστικής επανάστασης είναι απαραίτητο να τσακιστούν οι κοινωνικοί ρόλοι και οι θεσμοί, η ιδιοκτησία και το κράτος."¹⁶ Αυτός είναι ο βασικός όρος της επαναστατικής πάλης. Καταστροφή του κράτους σημαίνει οικοδόμηση ενός αλότλου διαφορετικού τύπου σχέσεων από τους υπάρχοντες: είναι η σύνωση μη συγκεντρωτικών, μη ιεραρχικών και μη εξουσιαστικών σχέσεων.

Για να κατανοήσει κανείς τη σημασία του πρώτου άρθρου της Διακήρυξης της Λυών (!"... ο εξασθενημένος διαικητικός και κυβερνητικός μηχανισμός του κράτους διαλύθηκε. Ο γαλλικός λαός αποκτά την πλήρη κυριαρχία του εαυτού του,"), πρέπει να το εξετάσει σε σχέση με τη διαδικασία που εδρεύει μέσα στην αρχή, πως το κράτος σαν κέντρο αποφάσεων και νομιμοποίησης της επαναστατικής δράσης καταργήθηκε.

"Το Δημωχάειο", έλεγε ο Μαρξ στην παλεμική του κατά του Μπακούνιν σε σχέση μ' αυτό το ζήτημα, "καταλήφθηκε μόνο για μια στιγμή, και τα διατάγματα που εκδόθηκαν για την κατάργηση του κράτους κι άλλες παρόμοιες ανοησίες ήταν τελείως γελοία."¹⁷ Δεν κατάλαβε όμως ότι ο Μπακούνιν δεν πάλευε για μια per decret (με διατάγματα) επανάσταση, αλλά αντίθετα, πως αγωνιζόταν για τη δημιουργία ενός κοινωνικού χώρου δίχως κέντρο και περιφέρεια, δίχως διευθυντές στα κέντρα αποφάσεων και εκτελεστές στη βάση.

Στόχο της έκθεσης αυτής δεν αποτελεί η καθολική αναφορά πάνω στην πολυπλοκότητα ενός επαναστατικού αντιεξουσιαστικού και αναρχικού προτάγματος.

Αυτό που μας απασχολεί είναι η όσο το δυνατόν πιο εμπειροταγμένη παρουσίαση του ρήγματος που άρχισε να εμφανίζεται στην αδιάλειπτη συνέχεια του κοινωνικού χώρου, ή καλύτερα του ρήγματος που παρουσιάζεται στην εκπροσώπηση του χώρου —στην περίπτωση που το κράτος απορρίπτεται σαν το δομικό αξίωμα της κοινωνικής πραγματικότητας.

Με την λογική αυτή, η χρήση του όρου "βαθμιαία εξάλειψη του κράτους" αποκτά μια λειτουργία κλειδί. Θυλάκει απ' ενός το νερό της επαναστατικής ρήξης και συμβάλλει απ' ετέρου στην αποτροπή της καθολικής πραγμάτωσης του προτάγματος της Αυτοδιεύθυνσης, όπως επίσης και στην υποβιβασμένη χρήση του από το χώρο μιας νέας ηγετικής τάξης.

Αν και πιστεύουμε πως η επανάσταση —μόνο στις γνωστές ιστορικές συγκυρίες— προάσπασε κάποια στιγμή συλλογικής εξέγερσης, αυτό δεν σημαίνει κιόλας πως πιστεύουμε ότι η δομή του κράτους θα εξαλειφθεί —κάτω απ' τη θύελλα της επανάστασης— απ' τη μια μέρα στην άλλη.

Η επανάσταση δεν είναι τίποτ' άλλο παρά ένα πρόταξ συνεχούς μετουσίωσης.

Κατά συνέπεια και το κράτος, σαν μία απλή πραγματικότητα, δεν μπορεί να καταστραφεί αυτοστιγμεί, μ' ένα και μοναδικό κτύπημα. Κάτω απ' αυτό το σκεπτικό, η άποψη πως το κράτος θα εξαλειφθεί βαθμιαία είναι σίγουρα ορθή: όταν δηλαδή μέσα απ' τη σύγκρουση των αντιμαχόμενων δυνάμεων επέλθει η νίκη του απελευθερωτικού προτάγματος.

Η συνύληψη για τη "βαθμιαία εξάλειψη" μπορεί να δεχτεί μια ακόμα ερμηνεία: πως το κράτος, δηλαδή, αποτελεί απαραίτητο ρυθμιστικό παράγοντα της πορείας προς την επιθυμητή κατεύθυνση. Όταν θα πάψει να ισχύει σαν τέτοιο, θα αποδιωχτεί όπως ακριβώς και ένας απρόσκλητος επισκέπτης.

Αναποφάσιστοι μπροστά σ' αυτές τις, δύο ουσιαστικά, μετέωρες ερμηνείες —στην εμπειρική και στην εννοιαλογική— ηδάναι οι αστοί διανοούμενοι έξω απ' το παράθυρο της "κρατικής εκπροσώπησης του χώρου" και μπαίνουν έπειτα με γαληνευμένη την ψυχή από την πόρτα του "ρεαλισμού" στον αγαπητό πατρικό και κρατικό αίκο.

Να ένα παράδειγμα που επαληθεύει τα όσα υποθέσαμε:

"... οι όροι επιβίωσης της Αυτοδιεύθυνσης βρίσκονται στα χέρια του κράτους: στο αν, δηλαδή, θα θελήσει να αναλάβει έναν εκπαιδευτικό ρόλο: βοηθώντας την εργατική τάξη να οικειοποιηθεί το μοντέλο της Αυτοδιεύθυνσης, μπορεί να συμβάλει στη διαδικασία του αυτοδιαφωτισμού, της αυτοεκπαίδευσης και της διαρκούς απελευθερωτικής της, προλεταριώνας έτσι ταυτόχρονα το έδαφος για τον ίδιο του τον αφανισμό."¹⁸

Η ΑΥΤΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΑΝ ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΓΡΑΦΕΙΟΚΡΑΤΙΑΣ

Δεν πρέπει ποτέ να λησμονούμε τα γεγονότα πως παράλληλα με το ελευθεριακό ρεύμα για Αυτοδιεύθυνση αναπτύσσεται κι ένα δεύτερο με αντίθετες ουσιαστικά προθέσεις, που μαζί με την προοδευτική άνοδο της τεχνογραφειοκρατίας σε θέσεις κλειδιά της εξουσίας, έρχεται να υπερασπίσει και να θεμελιώσει τον παγερό κατασταλτικό μηχανισμό του κράτους.

Πολύ σωστό ο Lewis Mumford είχε πει κάποτε πως "... η παρακριακή καμπή μιας κουλτούρας μπορεί να διαρκέσει επ' άβυστον, όταν είναι αυτή σε θέση να ενσωματώνει διαρκώς την φρέσκια ενέργεια που κλείνει μέσα του κάθε νέος πολιτιστικός βλαστός."¹⁹

Σ' αυτό το σημείο αποκαλύπτεται κύρια η παράδοξη λειτουργία της Αυτοδιεύθυνσης: η τεχνογραφειοκρατία σαν τάξη ή σαν τμήμα μιας νεοανερχόμενης τάξης καταρθώνει να αναλάβει την ενέργεια της, παρουσιάζοντας την Αυτοδιεύθυνση σαν τη δικιά της ιδεολογία: σαν την ιδεολογία της "Συμμετοχής".

Η απήχηση που βρήκε η ιδέα της Αυτοδιεύθυνσης στα προοδευμένα βιομηχανικά έθνη, κύρια μετά την κρίση στα τέλη της δεκαετίας του '80 ήταν αποτέλεσμα των προσβάσεων που είχε μέσα στο εργατικό κίνημα η "Άμεση Δημοκρατία, η εκπροσώπηση δηλαδή από εκλεγμένους και άμεσα ανακλητούς αντιπροσώπους.

Για άλλη μια φορά οι εξελίξεις μας οδηγούν αναγκαστικά στο να αντισταθοούμε ενάντια στα νέα υποστυλώματα και στην αποπροσωπιοποίηση της εξουσίας, που πηγάζει από την ολόνα και πιο σημαντικό ρόλο που έρχεται να παίξει η κλίκα των τεχνογραφειοκρατών απ' ενός, και απ' τη διαδικασία γραφειοκρατικοποίησης (της κοινωνίας) που ακολουθεί απ' ετέρου.

Η ταξική πάλη δεν αναπτύσσεται σαν ένας αγώνας απλά ανάμεσα σε δύο αντιμαχόμενα στοιχεία —όπως έχουμε συνήθως την τάση να την παρουσιάζουμε. Οι τάξεις δεν είναι ομοιογενείς, ομοιόμορφες. Αντικρουόμενα συμφέροντα υπάρχουν και ονόμασε σε κοινωνικές ομάδες, που δεν είναι απαραίτητα να ανήκουν σε διαφορετικές τάξεις. Έτσι συνέβη, για παράδειγμα, η φιλελεύθερη μπουρζουαζία, που τελικά πέτυχε την πλήρη και καθολική ανανέωση της οικονομίας, όπως επίσης και μια νέα θέσμιση της κοινωνίας, να βλέπει σήμερα την τεχνογραφειοκρατία να καταλαμβάνει στο όνομα του ορθολογισμού τον κρατικό μηχανισμό και να αποκτά την πλήρη κυριαρχία του μηχανισμού αποφάσεων.

Ο ορθολογισμός, βέβαια, κινείται μέσα στα πλαίσια του συστήματος και δεν αμφισβητεί τον τελικό του σκοπό. Στις καπιταλιστικές χώρες, όπου οι παραδοσιακές μορφές εκμετάλλευσης της εργασίας συνυπάρχουν με τη νέα ταξική ιδιοκτησία της τεχνολογιοκρατίας, η πάλη της για την εξουσία βασίζεται στην ιδεολογία της "συμμετοχής", που σαν στόχο έχει να κερδίσει τη συναίνεση και τις εγγυήσεις τόσο της διανοητικής όσο και της πολιτικής και συνδικαλιστικής ηγεσίας.

Επειδή η τεχνολογιοκρατία δεν περιφρονεί πολλές φορές και τη χρήση μαρξιστικών μοντέλων, τα οποία -έστω και προσωρινά- δέχονται το υπέρλε που αποδίδει το κράτος καθώς και τον διαχωρισμό ανάμεσα στην πολιτική και οικονομική οργάνωση του προλεταριάτου, είναι αναπόφευκτο να οδηγηθούμε στην εδραίωση μιας ιδιαίτερης εκπροσώπησης του κοινωνικού χώρου. Στο χώρο αυτό η Αυτοδιεύθυνση πρέπει να ενσωματωθεί οπωσδήποτε μέσα στη θεσμική, πολιτική και οικονομική δομή με τη μορφή της "συμμετοχής".

Ο Hegedus φτάνει στα όρια. Ζητεί να ταυτιστεί η Αυτοδιεύθυνση με τη δομή αυτή, γιατί "... ακριβώς έτσι, θα μπορούσαν έμμεσα οι στόχοι και οι σκοποί της να συμβάλλουν στην υπεράσπιση της γραφειοκρατίας".²³

Όπως ακριβώς παρήκμασε η αντίληψη της λαϊκής εκπροσώπησης κατά τη διάρκεια της γαλλικής επανάστασης εξαιτίας της σύστασης του αντιπροσωπευτικού συστήματος, με τον ίδιο τρόπο μπορεί και η Αυτοδιεύθυνση να μπει στην υπηρεσία μιας νέας κυρίαρχης τάξης με στόχο την επικύρωση και τη νομιμοποίηση της συνεχούς καταστολής των εκμεταλλευόμενων και καταπιεζόμενων ατόμων από τους μηχανισμούς απομόρφωσης, κάτω από το μανδύα της καθολικής συμμετοχής και της άμεσης οικονομικής διεύθυνσης. Κάτι τέτοιο, βέβαια, δεν συμβαίνει σε χώρες όπου η τεχνολογιοκρατία έχει επιβάλλει τα συμφέροντά της με βάση τον καθολικό έλεγχο πάνω στο εθνικό κράτος.

Εκεί, όπου κόμμα και κράτος είναι ένα πράγμα, δεν υπάρχει χώρος για μια ιδεολογία της Αυτοδιεύθυνσης.

ΟΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

Αν θέλουμε να αποκτήσει η Αυτοδιεύθυνση μια άλλη υπόσταση -από τα να χορηγεί σε κάθε νέα ελίτ της εξουσίας την απαραίτητη ιδεολογία-, τότε δεν επιτρέπεται ούτε να την υποβιβάζουμε στο επίπεδο της άμεσης διεύθυνσης μιας και μόνο επιχείρησης από τους ίδιους τους παραγωγούς, ούτε να την περιορίζουμε σε ένα και μόνο οικονομικό τομέα, που αναγκαία θα υποχθεί στους καθολικούς νόμους της Αγοράς, ούτε να τη θεωρούμε σαν την καταλληλότερη μέθοδο οργάνωσης των αυτόνομων παραγωγικών μονάδων, όταν ταυτόχρονα δεν θα υφίσταται ένα, ανάλογο προς αυτή τη μορφή οργάνωσης της παραγωγής, παγκόσμιο πολιτικό σύστημα.

Ένα τέτοιο σύστημα προϋποθέτει την εξάλειψη της ιεραρχικής εργασίας και του κράτους. Κι σε μην ξεχνάμε πως η εξουσία και η καταστολή σαν όροι αναπαραγωγής της εκμετάλλευσης δεν είναι μόνο προϊόντα του κράτους, αλλά και αυτών των ίδιων των σχέσεων ανάμεσα στους ανθρώπους: μέσα στην οικογένεια, στην τοπική κοινωνική ομάδα, κλπ.

Μιας και, όπως ήδη είπαμε, έργο της διόρθωσης αυτής δεν είναι η ανάλυση του αναρχικού προτάγματος ή της αναγκαιότητας μιας επαναστατικής ρήξης μέσα στις δοσμένες ιστορικές συγκυρίες, παραθέτουμε δίχως χρονοτριβή ό,τι μπορεί για μας να θεωρηθεί σαν προϋπόθεση της Αυτοδιεύθυνσης.

1) Κάθε αυτοδιευθυνόμενη δραστηριότητα, ακόμα και στο πιο στοιχειώδες επίπεδο, πρέπει να εντάσσεται στο καθολικό κοινωνικό πρόταγμα.

2) Η Αυτοδιεύθυνση θα αποκτήσει την απαραίτητη δύναμη για τον θρυμματισμό του δομικού περιβλήματος της ιεραρχικής κοινωνίας μόνο κατά τη διάρκεια μιας επαναστατικής έκρηξης -γεγονός που έχει αποδειχτεί ιστορικά- και μακριά από την πολιτική της ταξικής συνεργασίας.

Τελειώνοντας πρέπει να τονιστεί πως τόσο η ιδέα της Αυτοδιεύθυνσης όσο και η πραγματική της, αποτελούν έργο ενός επαναστατικού κινήματος που θα αναπτύχθει έξω από τους υπάρχοντες θεσμούς, και το οποίο θα αλλάξει μόνο τότε ριζικά την κεντρική εξουσία, όταν θέσει σε λειτουργία σ' όλα τα επίπεδα του κοινωνικού γίγνεσθαι ένα νέο τύπο σχέσεων, αντιταρχικών και μη ιεραρχικών.

Τότε θα οικοδομηθεί και το επαναστατικό κίνημα "... τους θεσμούς μέσα στους οποίους θα λειτουργήσει και θα υπάρξει η αμοσπονδία των αυτοδιευθυνόμενων κοινωνιών, που σαν στόχο της θα έχει την απελευθέρωση του πνεύματος, που στέκει τώρα φυλακισμένο πίσω απ' το κράτος."²⁴

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

* Βιογραφικό του συγγραφέα: Αρχηγός του κινήματος Μέλους της Federación Obrera Regional Argentina και συντάκτης της *La Protesta* στο Μπουένος Άιρες τις δεκαετίες 50 και 60. Ή εδρεύει εδώ και μια δεκαετία στη Γαλλία. Πρώην συντάκτης του *La Isperme pour* και τώρα του *Les voix de la colère*.

** Στις εκδόσεις του γερμανού μεταφραστή: 1. Εκπροσώπηση με την ψυχολογική έννοια: μια ιδέα εκθέττει ή αντιπροσωπεύει οσδήποτε από ένα σύμβολο, μια παράσταση. 2. Εδώ εννοείται ό,τι επεκτείνεται, διαιρείται, διαστέλλεται, ό,τι έχει ένα υλικό είναι, αντίθεση με την ψευδαίσθηση.

*** Σημειώσεις του συγγραφέα:

1. Αν και η συζήτηση περί Αυτοδιεύθυνσης παίρνει προς συχνή μεγάλη έκταση στο προοδευμένο βιομηχανικό έθνος, πρέπει απορριπτό να επισημειωθεί πως κάτι τέτοιο δεν συνέβαινε πάντα, και μάλιστα μέσα σε συγκεκριμένα ιστορικά παραδείγματα που ήταν συνδεδεμένα με την ιδέα αυτή: το σοβέτ στη Ρωσία (1905, 1917-21), τα εργασιαστικά συμβούλια στην Ιταλία (1920), η κολλεκτιβοποίηση στην Ισπανία (1936-38) και η Ουγγαρική επανάσταση (1956). Αυτά που πρέπει κανείς να παραβεί, είναι πως όλες αυτές οι εμπειρίες αποκλήθηκαν μεσο σε καταστάσεις κλέψης ή επανόρθωσης.

2. Mumford, Lewis, *La cultura de las ciudades*. Μπουένος Άιρες, 1957, σελ. 377.

3. Την μελέτη *Culture of Cities* την παρουσίασε στον συμπληρωμένο τόμο: *Die Stadt*, τόν. 2, εκδόσεις σπν του Μονάχου.

4. Εδώ γίνεται χρήση της Ουτοπίας με την βλακική της έννοια: σαν ο "ακλόηρος" παρήκμας της κλέψης που εκκλιεί ταυτόχρονα τόσο την άρνηση του υπάρχοντος συστήματος όσο και την λαχτάρα για έναν κανονικό κόσμο. Στην Ουτοπία αποκρυσταλλώνονται οι κοινωνικές εκκλίσεις συνείδησης που θα νερκοδητήσουν τα όρια της υπάρχουσας τάξης.

5. Θα μπορούσαμε να πούμε, πως οι αυτοίτες που προδίδονται γενικά στον χώρο Ιεραρχικών ιδωνικών κρατών είναι έργα ενός αυταρχικού ροσσηνολισμού που στοχεύει στον προγραμματισμό και συνάλας της ζωής. Τα Κράτος Ηλίου των ουμανιστών φιλοφρόνων είναι ένα είδος γιγόντου χρυσού κλειδιού, μέσα στο οποίο οι τρέλοι αυτοί θέλουν να κλείσουν ολόκληρη την ανθρωπότητα (IC Berneri).

6. Η προβαλή, αντίθετα, των ανθρώπων επιθυμούν στο χρόνο τοπική λειτουργία ή χημισμός είναι το δυναμικό στοιχείο της άρνησης του υπάρχοντος. Η διαρκής χρήση της αυτοπικής λειτουργίας είναι η επικύρωση της ανυπαρξίας της και του γεγονότος πως δεν μπορεί να υπάρξει επαναστατική ταχτολογία. Όταν αναφερόμαστε παρακάτω στον κρατική μορφή παράστασης του χρόνου, πρέπει να έχουμε κατά νου μια άλλη κοσμο την χρ...

κικά αυτοπική διάστασή της, ακρωτηριασμένη εκπροσώπηση.

4. Proudhon, P. J., *De la Justice dans la Révolution et dans l'Église*. Παρίσι, 1858, σελ. 215.

5. Η εικόνα της εκπροσώπησης, σαν εντολή της λαϊκής κυριαρχίας, συνεχίζει να συνυπάρχει με τη σύσταση του εκπροσωπευτικού κόμματος. Η αντίληψη, πως η εξουσία έχει τις ρίζες της μέσα στο λαό, ταίριαζε με τους καινούριους θεσμούς, οι άνθρωποι συνέχισαν, δηλαδή, να πιστεύουν σ' αυτήν. (Το σύστημα της εκπροσώπησης στον σύγχρονο κόσμο, γενικότερα και χαρακτηρίζει κάθε σύστημα αυταρχικού δικαίου στο οποίο η κυβέρνηση προέρχεται από εκλογές. Βασίζεται στην κοινή παράσταση της εκπροσώπησης σαν μια έκφραση της γενικής βέλησης, που επικυρώνει όμως ταυτόχρονα την εξουσία μιας συγκεκριμένης ομάδας ή μιας συγκεκριμένης τάξης.)

6. Vovelle, N., *La chute de la Monarchie*. Παρίσι, 1972, σελ. 178.

7. Rousseau, J. J., *Du Contrat Social*. Παρίσι, 1857, σελ. 47.

8. Tocqueville, Alexis de, *De la Démocratie en Amérique*. Παρίσι, 1951, σελ. 140-41.

9. Παραπομπή στον Anweiler, O., *Les soviets en Russie*. Παρίσι, 1972, σελ. 309.

10. Lefebvre, H., *La production de l'espace*. Παρίσι, 1974, σελ. 102.

11. ό π π., σελ. 113.

12. Bourdet, Y., *L'espace de l'autogestion*. Παρίσι, 1979, σελ. 21.

13. Παραπομπή στον Bourdet, Y., στο: *Autogestion et Socialisme*, No 28-29, σελ. 103.

14. Zimmermann, H., *L'expérience de la cogestion en Allemagne Fédérale*, στο: *Interrégions*, No 1, Δεκέμβριος 1974, σελ. 64.

15. Bourdet, Y., *Le dérivance de Prométhée*. Παρίσι, 1970, σελ. XIII.

16. Pluot, J., *Autogestion et Socialisme*, No 41-42, 1978, σελ. 32.

17. Engels, F., στο: *Sur l'anarchisme et l'anarcho-syndicalisme*. Μόσχα, 1973, σελ. 29.

18. ό π π., σελ. 76.

19. *Programme et objet de l'organisation révolutionnaire des frères internationaux*, διατυπωμένο από τον Guerin D. στο: *Ni Dieu ni maître*, Παρίσι, σελ. 229.

20. Παραπομπή στον Rure, F., *De la guerre à la Commune*, Παρίσι, 1972, σελ. 19.

21. «Autogestion». *Encyclopaedia Universalis* Τόμ. 17, σελ. 224.

22. Mumford L., ό π π., σελ. 371.

23. *Autogestion et Socialisme*, No 41-42, σελ. 121.

24. Landauer, Gustav, "Η Επανάσταση", Βερολίνο 1974, σελ. 115.

Πηγή το βιβλίο *Selbstverwaltung: die Basis einer befreiten Gesellschaft*, Εκδόσεις Trotzdem Verlag, 1961.

ΠΟΛΗ ΤΟΥΝΤΑΤΣΚΟΝ

ανακτα παράδοση θεατρικών και πρακτικών προβλημάτων χαρακτήρα:

ΠΡΟΣΦΟΡΑ:
11 ΤΕΥΧΗ 1982-83
1000 δρχ.
η καινούργια ΠΟΛΗ Νο 12 του Μαρτη

ΣΥΝΟΙΚΙΑΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ

ή

ο λαός στην εξουσία...

Την περίοδο αυτή που διανύουμε, θα διεξαχθούν για πρώτη φορά στις διαφόρες γειτονίες της Αθήνας, εκλογές για την αναδείξη των συνοικιακών συμβουλίων.

Πρόκειται για ένα νέο θεσμό που ερχεται να κάνει πράξη τις προεκλογικές εξαγγελίες της σημερινής κυβέρνησης, σχετικά με την "λαϊκή συμμετοχή". Είναι ένας θεσμός που έχει άμεση σχέση με την λειτουργία των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ), και εντάσσεται μέσα στην γενικότερη φιλοσοφία των κυβερνήσεων, που αφορά την ενίσχυση και κατάξωση του θεσμού της τοπικής αυτοδιοίκησης (ΤΑ), με σκοπό την αποκέντρωση της εξουσίας εναντίον, στην υπεραποκέντρωση, στον γιγαντισμό και την γραφειοκρατία που ισχύει μέχρι σήμερα" (1).

Η ενίσχυση λοιπόν της ΤΑ αποτελεί ένα ιδιαίτερα ευαίσθητο σημείο στην πολιτική πρακτική του ΠΑΣΟΚ, και αυτή η ευαισθητοποίηση εκφράζεται, στο ότι ο τακτάρχης αυτός, κατάλληλα αναπτυσσόμενος, μπορεί να παίξει έναν ουσιαστικό και σημαντικό ρόλο στην παραπέρα εξέλιξη της κοινωνίας και του κράτους. Έτσι η ελληνική κοινωνία μπαίνει σε μία νέα φάση λειτουργίας και ανάπτυξης, που σίγουρα ήταν αναγκαία για την πολιτική κατάσταση, γιατί ήδη η ώρα και η Ελλάδα να αρχίσει να βάζει σε κίνηση, πιο μοντέρνους τρόπους άσκησης εξουσίας, ακολουθώντας το παράδειγμα των άλλων ευρωπαϊκών χωρών της Δύσης. (Σημειώνουμε εδώ, ότι η τακτική οικονομική επιχορήγηση προς του ΟΤΑ, σε πολλές χώρες του δυτικού καπιταλισμού, ξεπερνάει το 20% του κρατικού προϋπολογισμού. Όταν στην Ελλάδα είναι αυτή τη στιγμή γύρω στα 2,6%. Και για να απορροφηθούν αυτά τα χρήματα βεβαίως, είναι αναγκαίο να δοθούν και αναλογές αρμοδιότητες).

Αυτό λοιπόν που γίνεται φανερό, είναι η τάση αυτή της κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ να εκσυγχρονίσει την οικονομία και την παραγωγική διαδικασία πάντα όμως μέσα στα πλαίσια του καπιταλιστικού συστήματος παραγωγής και εκμετάλλευσης. Ο εκσυγχρονισμός αυτός επιτυγχάνεται, με την θεσμοθέτηση νέων προγραμμάτων ανάπτυξης και με τη νύσσο το δυνατόν ευρύτερη κοινωνικοποίηση των μέσων παραγωγής, αλλά και των κοινωνικών σχέσεων. Και εδώ ακριβώς, ερχεται να παίξει τον σημαντικό ρόλο-της η ΤΑ.

Γιατί προωθώντας νέους θεσμούς το κράτος -ειδικά μέσα απ' τους ΟΤΑ- και ειδικά αυτούτους, που να μελάνε για συμμετοχή (όπως τα συνοικιακά συμβούλια) προσφέρει στον κάθε πολίτη την χιμαίρική ελπίδα της προσέγγισης-του στην εξουσία, εξασφαλίζοντας αυτομάτως μια φιλική σχέση με τις μαζές. Πράγμα που δεν συμβαίνει καλύτερα, τότε που η δεξιά με τον απαρχαίο μέγιστο συντηρισμό-της, δημιουργούσε μια απωθητική στάση στις μαζές, απέναντι στο δικαίωμα-της κρατιστικό σύστημα. Αυτή η φιλική σχέση μεταξύ κράτους και πολίτη που παύει να δημιουργηθεί, είναι ένα από τα πιο αξιοπροσεκτασμέτα της πολιτικής και διαμόρφώνει το ΠΑΣΟΚ, και είναι ένας απ' τους λόγους που δίνουν και σε μας την ευκαιρία να αναλύσουμε αυτόν τον θεσμό, για να αποδείξουμε για άλλη μια φορά, ότι ο αγώνας των εργαζομένων δεν μπορεί να είναι αγώνας για εκσυγχρονισμό, καλύτερες συνθήκες δουλειάς και ψευδοσθήσεις στην συμμετοχή, αλλά αγώνας εναντίον στο κράτος (τοποία μάσκα κι αν φέρσει, δημοκρατική ή μη), εναντίον στα παντός ειδούς αφεντικά, εναντίον στις σχέσεις παραγωγής, εναντίον στην θεοποιημένη ιδιοκτησία. Γιατί "υπάρχει πανταίως κάποια αντίφαση ανάμεσα στις μικροβελτιώσεις στην ικανοποίηση των άμεσων ανάγκων και στην παύση για μια κοινωνία πραγματικά καλύτερη απ' αυτή που υπάρχει. Εκείνος που θέλει να αφαισωθεί στην κατασκευή ουρητηρίων και συντριβανίων όπου αυτά είναι αναγκαία, που θέλει να αναλάβει για να πετύχει την κατασκευή ενός δρόμου ή την ανεγέρση ενός δημοτικού σχολείου ή την ψήφισή ενός οποιασδήποτε νόμου για την προστασία της εργασίας, ίσως το μόνο που του μένει να κάνει είναι να χρησιμοποιήσει το εκλογικό-του βιβλιάρειο, υποσχόμενος την ψήφο-του στον έναν ή τον άλλο ισχυρό." (2)

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΣΥΝΟΙΚΙΑΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ

Όπως ήδη έχει προαναφερθεί, τα συνοικιακά συμβούλια σαν θεσμός είναι η εκφραση της πολιτικής αντίληψης που εδώ και δύο χρόνια περνεί σάρκα και οστά. Αντίληψη που δίνει στο ΠΑΣΟΚ την ευκαιρία, να βοηθήσει κι αυτό απ' την μεριά-του -ρίχνοντας μπλόκο λαβή στην σκουριασμένη κρατική μηχανή- για την διαίωξη των

ιεραρχικών δομών και για τη κυριαρχία του κεφαλαίου. Αντίληψη που το αληθινό-της πρόσωπο φαίνεται στις καθημερινές κοινωνικές λειτουργίες σε όλα τα επίπεδα και σε όλους τους χώρους. Στην παραγωγή, στην εκπαίδευση, στο στρατό.

ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ Σ.Σ

Ο σκοπός-τους είναι "να προωθήσουν την λαϊκή συμμετοχή στις τοπικές υποθέσεις, να ενεργοποιηθούν οι δημότες στα πλαίσια του θεσμού της ΤΑ, για να διαπιστώνουν και να προβάλλουν τις ανάγκες της γειτονίας-τους, να ιεραρχούν και να επεξεργάζονται τα προβλήματα". (3)

Ο ρόλος-τους είναι οαινομενικά ουσιαστικός "αφού εκφράζουν τις γνώμες των κατοίκων σε όλα τα θέματα που τους αφορούν με γνώμονα πάντοτε το γενικότερο κοινωνικό συμφέρον" (4). Είναι ολοφάνερη η τακτική που ακολουθείται. Το "γενικό τερό κοινωνικό συμφέρον", δεν είναι άλλο από το συμφέρον της αστικής τάξης και των εκκροπών-της. Είναι το συμφέρον της γραφειοκρατίας των κημιατικών γούρουνιων. Είναι το συμφέρον του σαπισυστήματος κυριαρχίας το του ανθρώπου πάνω στον άνθρωπο.

ΠΩΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΤΑ ΣΣ

Κάθε δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο, έχει την δυνατότητα και την ευχέρεια να βάλει σε λειτουργία τον θεσμό των Σ.Σ, καταρτίζοντας ένα κανονισμό λειτουργίας-τους. Κι αυτό επειδή ονομος είναι πολύ γενικός, δίνεται έτσι ο πρώτος λόγος στους εκπροσώπους της ΤΑ, να καθορίσουν επακριβώς το πως και πάνω σε ποιες βάσεις θα λειτουργήσουν τα Σ.Σ.

Αρχικά, κάθε δημοσ χωρίζεται σε συνοικίες-γειτονίες, με βάση κριτήρια "γεωγραφικά, διοικητικά, πληθυσμιακά, οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά" (5).

Η κάθε συνοικία έχει τα δικα-της όργανα που είναι:

- α) Η συνοικιακή συνελεύση των κατοίκων,
- β) Το συνοικιακό συμβούλιο,
- γ) Ο πρόεδρος του συνοικιακού συμβουλίου.

Στην συνοικιακή συνελεύση συμμετέχουν όλοι οι κάτοικοι της συνοικίας ανώ των 18 ετών, ενώ το συνοικιακό συμβούλιο βγαίνει μετά από εκλογές. Τα εκλεγμένα μέλη

του συνοικιακού συμβουλίου εκλεγούν με την σειρά τους τον προεδρό του Σ.Σ.

1. Τρόπος λειτουργίας:

α) Η συνοικιακή συνέλευση είναι το κυρίαρχο όργανο. Οι αποφάσεις της είναι δεσμευτικές για το Σ.Σ, το οποίο είναι και υποχρεωμένο να τις εκτελεί.

Είναι προφανής η δράση που θα έχουν και οι αποφάσεις που θα πάρουν οι συνέλευσεις των κατοίκων. Μέσα στα καπιταλιστικά αυτά πλαίσια και δεδομένης της θεοποίησης της ιδιοκτησίας, ο καθένας κάτοικος ξεχωριστά θα προσπαθεί να υπερασπίζεται όσα μπορεί την ατομική του ιδιοκτησία εστω κι αν αυτό βεβαίως αποβαίνει σε βάρος του κοινωνικού συνόλου. Έτσι κι αλλιώς είναι γνωστό, ότι ο καπιταλισμός δεν παράγει άτομα αλλά εγκλωβισμένους. Μπορεί κανείς ευκόλα να καταλάβει την ανταγωνιστικότητα που θα υπάρχει στη λειτουργία της συνέλευσης, όταν ο ένας προσπαθεί να υποστηρίξει την ιδιοκτησία του σε βάρος του άλλου, και πάλι λέγοντας... Αυτό το έχει δείξει βεβαίως και η μέχρι τώρα λειτουργία σε δήμους που έχουν γίνει εκλογές και λειτουργεί ο δήμος.

Επιπλέον, ένα άλλο σημαντικό σημείο που λειτουργεί και θα λειτουργεί μέσα στις συνοικιακές συνέλευσεις, είναι η γνωστή κομματική αντίπαρση. Γιατί, όπως λένε, και τα κομματσούλα "μέχρι και το πρόβλημα της λακούβας είναι πολιτικό". Κι αυτό το "πολιτικό πρόβλημα" θα αναχθεί σε μια τέτοια "κατ'επίσημο" βάση, που φέρνει και την μικροπραξία της αντιπαράθεσης, αλλά και που δείχνει το πραγματικό πρόσωπο της ταξικής συνεργασίας.

β) Το Σ.Σ είναι ένα ολιγομελές όργανο (5-13 μέλη ανάλογα τον αριθμό που ψηφίζει το κάθε δημοτικό συμβούλιο) που μεταφέρει τις αποφάσεις της συνοικιακής συνέλευσης στο δήμο, και διατυπώνει στη δημοτική αρχή προτάσεις για όλα τα θέματα που αφορούν τη συνοικία. Συνήθως ο ρόλος του είναι καθαρά συμβουλευτικός, ενώ είναι λίγες εκείνες οι περιπτώσεις που κερνεί αποφασιστικό χαρακτήρα.

γ) Ο πρόεδρος του Σ.Σ είναι αυτός που το εκπροσωπεί στο δήμο, συντονίζει τις δραστηριότητές του και εκτελεί τις αποφάσεις του.

2. Αρμοδιότητες:

Οι αρμοδιότητες, όπως προαναφέρθηκε, έχουν συμβουλευτικό χαρακτήρα και εντιμολογούνται σε θέματα "παιδείας και λαϊκής επιμόρφωσης, υγείας και κοινωνικής πρόνοιας, καθαριότητας και προστασίας του περιβάλλοντος, παλεόδομιας, αθλήσης και ψυχαγωγίας, πολιτιστικά, αξιοποίησης δημοτικής περιουσίας, αξιοποίησης δημοτικών πόρων" (6).

Κλείνοντας εδώ την παρουσίαση της λειτουργίας των Σ.Σ, θα πρέπει να τονιστεί ο ρόλος τους σε σχέση με την επιδίωξη του ΠΑΣΟΚ που στην αρχή αναφέραμε. Έτσι, η από-

κέντρωση επιτογχάνεται τυπικά, ουσιαστικά όμως όχι, γιατί καλὶ αυτοὶ που θα αποφασίζουν δεν είναι οι απλοὶ πολίτες ἀλλὰ οὐ ἐγκύβαιοι τῆς ἐξουσίας. Ἡ υπερούγκεντρωση, κι αὐτὴ τυπικὰ αποδυναμώνεται, οὐσιαστικὰ όμως οὐχι. Ἡ κεντρικὴ γραφειοκρατία μεταφέρεται σὲ τοπικὸ ἐπίπεδο πλέον.

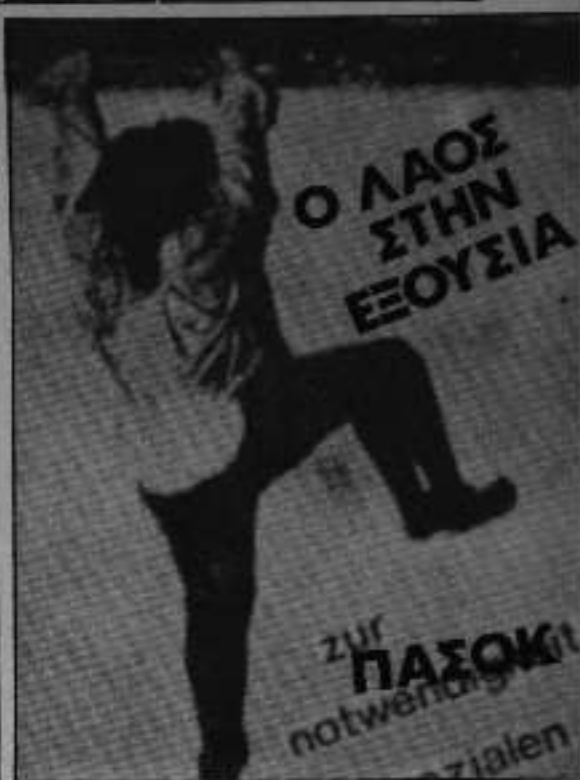
Τὰ παραμυθία δηλαδή αὐτοῦ τοῦ στύλ, δείχνουν τὸ πραγματικὸ-τους πρόσωπο στὴν πράξη. Γιατί ὁ βασικὸς σκοπὸς ὅλης αὐτῆς τῆς ἀνθρώπινης κλάσας που βρίσκεται στὴν κορυφὴ τῆς ιεραρχίας σήμερα ἀλλὰ καὶ παντοῦ, δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ ἡ χαλινάγωση τῆς λαϊκῆς δυναμικότητας, ἡ χαλινάγωση τῶν συνειδησῶν καὶ ἡ καταστολὴ, βίαιη ἢ μὴ, τοῦ ἀνθρώπινου δυναμικοῦ ἐκείνου που προσπαθεῖ νὰ ἀντιδράσῃ στὴ καθημερινότητα που τὸ σκοτώνει, συνειδητὰ ἢ ἀσυνειδητὰ. Κι αὐτὸ ἐπιτογχάνει σήμερα ἡ ἐξουσία με τὰ συνοικιακὰ συμβούλια. Δηλαδή, τὸ ὅτι ὁ πολίτης μπορεῖ καὶ ἐκφράζεται γιὰ τὰ καλῶς ἢ κακῶς κείμενα στὸν χῶρο-του, ἐρησυχάζει καὶ ὁ παραπέρα προβληματισμὸς-του καλοπαρεταί μετὰ στὶς γραφειοκρατικὲς διαδικασίες τῆς ψευτοσυμμετοχῆς-του.

Ἰδιαιτέρως θὰ πρέπει νὰ τονιστεῖ ἡ στάση τῶν κομμάτων τῆς "ἀριστερᾶς". Με χειροκροτήματα καὶ με συγκρατημένο ἰσνηθίζεται τὴν τελευταία ἐνδοουσιασμο, υποδεχόνταν αὐτὸ τὸ θέσμιον συνκατάκτηση (!!!) τῆς ἐργατικῆς τάξης (ἀλλοιμονοῦσας), ἀποδεικνύοντας γιὰ ἀλλὴ μιὰ φορὰ τὸ βεβηλωμα-τους στὶς δυνάμεις τῆς καπιταλιστικῆς ἐξουσίας. Ἐπιπλέον ὁμως, βλέπουν με χάρη τὸν ορίζοντα που ἀνοίγεται γι' αὐτοὺς, μὲ καὶ τοὺς δίνεται ἡ εὐκαιρία νὰ δράσουν σὲ καινούργιους χῶρους, προσφορῶν γιὰ τὸν ἰδεολογικο-τους ἐπεκτατισμὸ καὶ τὴν ἐπιβολὴ τῆς σακισμένης ἰδεολογικῆς-τους ταυτότητας.

"Ἔτσι ἡ ἐξουσία υποκρίνεται, ὅτι ἀσκήτεται ἐν ὀνόματι τῶν ἰδίων τῶν κυβερνομένων. Γιὰ μιὰ μερὰ ὁ ἄλλος ἐργατῆς εἶχε τὴν ἐντύπωση ὅτι κατέχει τὴν ἐξουσία. Γιὰ μερικές βδομάδες ὅλα τὰ κομματικά γούρουνια ὅλων τῶν κομμάτων "ἐπαναστατικῶν" καὶ μὴ, θὰ προσπαθῶσιν νὰ τὸν κάνουν νὰ πιστέψῃ πως εἶναι σπουδαίος, πως ἡ γνώμη-του μετράει." (7)

Καὶ ἐτσι ἰσχυροποιεῖται ἡ δημοκρατία τοῦ κεφαλαίου, ἀφοῦ πᾶσι ἡ συνεργασία ὅλων τῶν πολιτῶν καὶ ὅλων τῶν παραγωγικῶν τάξεων με τὴν κρατικὴ ἐξουσία εἶναι γεγονός. Γιατί, ὅπως κι ὁ Μαρξ ἀνέφερε στὸ κεφάλαιο, "...ἡ συνεργασία εἶναι ἡ βασικὴ μορφή τοῦ καπιταλιστικοῦ τρόπου παραγωγῆς".

Ἀλλὰ εμεῖς ἀπ' τὴ μεριά-μας γνωρίζουμε πολὺ καλά, ὅτι στὴν αὐταρχικὴ δομὴ αὐτῆς τῆς κοινωνίας οἱ υποτακτικοί-της δὲν μποροῦν νὰ ἔχουν οὐσιαστικὰ γνώμη. Κι αὐτὸ μπορεῖ νὰ τὸ δεί ὁ οποιοσδήποτε στὶς πῆδη υπάρχουσες συνοικιακῆς συνέλευσεις ἢ στὶς ἄλλες ἐπιτροπὲς συμμετοχῆς προσωπικοῦ στὴν

οποιαδήποτε διοίκηση (επιχειρήσεων, ὀργανισμῶν κλπ), ὅτι προκρίεται γιὰ μιὰ φάρσα με φαινομενικὰ δημοκρατικὸ πρόσωπο, που βεβαίως δὲν ἐξουδετερώνει τίς σχέσεις ἐξουσίας, ἀλλὰ μόνο τίς συγκαλύπτει.

Καὶ ἡ υποτιθέμενη θέλησή-τους νὰ λειτουργήσουν τὰ ΣΣ πάνω στὶς βάσεις τῆς πραγματικῆς συνεργασίας τῶν ἀτομῶν, τῆς αὐτοὐργάνωσης, καὶ τῆς προώθησης τῆς λαϊκῆς συμμετοχῆς, θὰ ἀποτύχουν. Καὶ θὰ ἀποτύχουν γιατί ἡ εμπορευματικὰ δομημένη κοινωνία-τους, εἶχε διαπαιδαγωγήσει καὶ διαμορφώσει ἀβούλα ἀτομὰ, ἀνίκανα νὰ λειτουργήσουν με ἀνθρώπινες σχέσεις τέτοιες που νὰ βασίζονται στὴν ἀλληλεγγύη καὶ τὴ φαντασία. Θὰ πετύχουν ὁμως τοὺς σκοπούς-τους οὐσιαστικὰ, γιατί αὐτὴ ἡ ρομποτοποίηση καὶ ἡ γραφειοκρατικοποίηση καὶ αὐτῶν τῶν Σ.Σ, θὰ μπλέξει τὸν κόσμὸ στὰ δικά-τους γράναξια, πρὸς ἀφελὸς τῆς δημοκρατίας-τους.

Οποιαδήποτε ἀλληλεγγύη ὁμως συνανταίε, εἶναι παρὰ τὴν κοινωνία, ἔχοντα σ' ἄλλες τίς πραγματικότητες-της, ὅταν ἐνῶς ἀτελείωτος ἀγῶνας μετὰ τῆς κριτικῆς κριτικῆς-αυθεντικότητας τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς χόντρομαλακίας τῆς κοινωνίας.

Ἐμεῖς γιὰ ἀλλὴ μιὰ φορὰ θὰ ἀντισταθούμε στὶς ἐκλογικὲς σειρήνες, διατηρώντας τὴν ἀγνοητὰ-μας. Καὶ υποσχόμαστε ὅτι ἡ ὥρα τῆς "πολιτικῆς λακούβας" δὲν θὰ ἀγγίξῃ νὰ ἐρθεῖ. Ἡ λακούβα που θὰ χῶρε σὲ τὰ πτωμάτα-τους, σίγουρα θέλει ἀρκετὴ δουλεια γιὰ νὰ ἀνοίχῃ.

Σημειώσεις

- 1) Διακρούση κυβερνητικῆς πολιτικῆς: Συμβολαίω με τὸ λαὸ,
- 2) Μαλατσότα,
- 3) Νομὸς 1270/B2, Φ.Ε.Κ 93Α/82,
- 4) ο.π.π.,
- 5) ο.π.π.,
- 6) ο.π.π.,
- 7) Π.Σ.Βινταῖ: Οἱ ἐκλογές, ἐκδόσεις λαϊκῆς κουλτοῦρας 961

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ ΣΑΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟ 'Η ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΤΟΥ
**ΓΙΩΡΓΟΥ
ΘΑΛΑΣΣΗ**

Το κείμενο που ακολουθεί, όπως ίσως μπορεί να γίνει και από τον τίτλό- του, είναι μια σύντομη κριτική στο άρθρο που δημοσιεύθηκε κατά από τον ίδιο τίτλο στο περιοδικό "ΡΗΞΗ" τει- χος 13 (1). Αυτό το κείμενο δεν θα γραφόταν, αν το δημοσιευμένο άρθρο είχε παρουσιάσει καπου άλλοι, αλλά η ΡΗΞΗ είναι ένα περιοδικό που μαζί με τις εκδόσεις "Κομμουνά" κολλάνε και καλύπτει ένα κενό στην θεωρία της α- ριστερας στην Ελλάδα, ότι δηλαδή έχει σχέση με τον ιταλικό εργατικό και τα σκωπή, και γι' αυτό αρσιμένα θεω- ρητικά-της άρθρα αξίζουν ιδιαίτερης προσοχής. Το άρθρο αυτό, αποδεικνύει τουλάχιστον σ' εμάς, ότι οι συντάκτοι της ΡΗΞΗΣ δυστυχώς δεν έχουν ξεδια- λύνει πολλά πράγματα στο μάλω- τους, και έτσι, παρά το ότι θέλουν να πα- ρέμβουν κριτικά και πληροφορικά για μια επαναστατική αριστερά, καταλήγουν να ταυτίζονται με ιδέες της παροδο- σιακής αριστερας, ή ακόμα και της ακ- ρικής ιδεολογίας. Αλλά αυτό νομίζω ο- τι θα φανεί καλύτερα, από αυτά που θα ακολουθήσουν σαν μια κριτική αποψη στο άρθρο αυτό.

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΕΠΙ- ΧΕΙΡΗΣΗΣ:

Βεκινώντας την ανίχνευση του πρώτου μέρους του άρθρου που ε- χει τον ανωτέρω τίτλο, βλέπουμε να αναφεράται πρώτα μεν ότι η ελληνική οικονομία βρίσκεται σε κρίση, και κατόπιν βλέπουμε να ερευνώνται οι αιτίες αυτής της κρίσης. Εμείς κατ' αρχην, συμφω- νούμε με την άποψη ότι η ελλη- νική οικονομία (και κατά συνε- πεια το ελληνικό μονοπώλιο) βρι- σκεται σε κρίση, αλλά αυτό είναι κάτι που το παραδεχονται όλοι, από την ακρα δεξιά εως την ακρο αριστερά. Εκεί που διαφοροποιου- μαστε από το άρθρο είναι οι αι- τίες που έχουν προκαλέσει αυτή τη κρίση, και η προσπάθεια-μας στη συνέχεια, εγχείεται στο να δείξουμε, ότι ο αρθρογράφος της ΡΗΞΗΣ, τουλάχιστον αγνοεί ιδέες που υποτιθέεται ότι προβάλλει το περιοδικό-του, και οι συναφείς μ' αυτό εκδόσεις.

Αυτή η προσπάθεια θα γίνει μεσα από σημεία κλειδιά του άρθρου, όπου πιστεύω ότι φαίνεται καθα- ρά, πως ο αρθρογράφος πέφτει σε αντιφάσεις όχι μόνο με την πρα-

γματικότητα, αλλά και με τα γασ- φόμενα-του.

1ο σημείο, λοιπόν είναι, ότι σαν πρώτο αίτιο της κρίσης φαίνεται να θεωρείται ότι "όλες οι εται- ρίες ελεγχονται από τις Τραπεζες και κυρία απ' την Εθνική, δηλ. το κράτος". Εμείς εδώ, έχουμε να παρατηρή- σουμε, ότι σαν ένα μεγάλο μέρος των επιχειρήσεων που δρουν στην Ελλάδα πραγματι ελεγχονται από τις Τραπεζες λόγω του υψηλού δανεισμού-τους, δεν σημαίνει ότι είναι και όλες, γιατί ας μη ξεχ- ναμε ότι στην Ελλάδα και ειδικά στην μεταποίηση που παρουσιάζε- ται το φαινόμενο της υπερχρεω- σης, μεγάλο μέρος επιχειρήσεων ελεγχεται από το ξένο κεφάλαιο, και σαφώς δεν παρουσιάζει την ίδια κεφαλαιακή διαρθρωση με τις ελληνικές (αμογείς ή στα μεγαλύτερο μέρος) επιχειρήσεις. Εκείτα, ο έλεγχος αυτός, είναι αμφίδρομος, με την έννοια ότι ο- σο ελεγχονται οι επιχειρήσεις από τις Τραπεζες, άλλο τόσο ε- λεγχονται και οι Τραπεζες από τις επιχειρήσεις! Αυτό σημαίνει, ότι λόγω της υπερχρεωσης των ελληνικών επιχειρήσεων, τυχόν μαζική χρεωκοπία-τους, θα προκα- λήσει τεράστιο κραχ στο τραπε- ζικό σύστημα, με συνεπειές για την ελληνική οικονομία, που μπο- ρει να τις φανταστεί ο καθένας. Απ' αυτό άλλωστε εξηγείται και η προσπάθεια του ΠΑΣΟΚ να σωσει αυτές τις επιχειρήσεις μέσω των κοινωνικοποιήσεων και των άλλων μέτρων της εκουχρονιστικής οι- κονομικής-του πολιτικής.

2ο σημείο: Το δεύτερο σημείο του άρθρου, αποτελεί και το δευ- τερο αίτιο για την κρίση της ελληνικής οικονομίας, και αυτό λέει ότι υπάρχει "χαμηλό επίπεδο συγκέντρωσης στην Ελλάδα, ... με αποτε- λεσμα την μη ύπαρξη μεγάλων βιομηχα- νικών συγκροτημάτων, ... και τον ιδιαι- τερα μεταπρατικό και μικρομεσαίο χα- ρακτήρα της ελληνικής οικονομίας". Άμεση σχέση μ' αυτό έχει και η άποψη ότι στην Ελλάδα δεν μπο- ρουμε να μιλάμε για "πραγματι- κά μονοπώλια". Εμείς λοιπόν πι- στεύουμε, ότι όλα αυτά, ερχονται σε αντίθεση με την πραγματικό- τητα, που είναι ότι στην ελλη- νική βιομηχανία υπάρχει υψηλή

συγκεντρωτικότητα, και σαν συ- νεπεία αυτής έχουμε εντόνα ο- λιγοπωλιακή ή και μονοπωλιακή ακόμα διαρθρωση στους σημαντι- κότερους (και στους περισσότε- ρους) κλάδους. Για να στηρίξου- με την γνώμη-μας αυτή, περνούμε στοιχεία από το τελευταίο βι- βλίο του Σ. Γιαννιτση(2), από τις σελίδες 247 εως και 270. Α- ρίζει να σημειώσουμε τα εξής, που δείχνουν το ποσο δίχρη ε- χουμε (σελ. 250): "Συμπερασματικά, οι ελληνικές βιομηχανίες παρουσιάζουν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά: ένα ση- μαντικώτατο τμήμα των κεφαλαιοκινων -ενδιαμικτων κλάδων εμφανίζει μονοπω- λιακές ή ολιγοπωλιακές δομές οργανω- σης παραγωγής, ενώ οι βιομηχανίες κα- ταναλωτικών ειδών... (α) ένα τμήμα-του παρουσιάζει αναλογα χαρακτηριστικά βιομηχανικής οργανωσης με την πλειο- ψηφια των προηγούμενων κλάδων παρα- γωγής, (β) ένα άλλο, αριθμητικά περιο- ρισμένο, εμφανίζει απ' ενός μεν ολιγο- πωλιακή περιόχη παραγωγής κι απ' ε- τερου μια ανταγωνιστική περιόχη (μικ- ρομεσαίες μονάδες με μηδαμικό κερ- διο στην αγορά) σε σύλληψη". Για να επισφραγισει την αποψη-μας αυτή ο Γιαννιτσης, γράφει παρα- κάτω στην σελ. 269 "η σχέση μετα- ξυ υψηλού βαθμού συγκέντρωσης και μεγάλου μεγέθους παραγωγικών μονάδων είναι στην περίπτωση της ελληνικής βιομηχανίας ΕΚΔΗΜ". Αν ο αρθρογρά- φος της ΡΗΞΗΣ έχει αντιθέτα στοιχεία ας τα προσκομίσει. Έτσι συμπερασματικά, η ελληνική βιομηχανία mutatis mutandis εμφα- νίζει κλίμα χαρακτηριστικά με τις αναπτυγμένες καπιταλιστι- κες χώρες, και τα αίτια της κρίσης πρέπει να αναζητηθούν αλλού, και όχι στις ιστορίες για "α- νεβάρητο ελληνικό πνευμα και απο- δεικνύεται τραχηλά", ή ότι "ο ελ- ληνικός καπιταλισμός ζει στην επαχθή της μικρής οικογενείας".

3ο σημείο: Σαν τρίτο αίτιο συ- σταστικά της κρίσης του ελλη- νικού καπιταλισμού, εμφανίζεται η απουσία της "τεχνοκρατίας διευ- θυντων, μηχανικών, διαχειριστων, κλπ" που δίνουν "τις δυνατότητες μιας σύγχρονης και αποτελεσματικής διαρ- θρωσης". ΕΕ' άλλου αναφερείται χα- ρακτηριστικά ότι η "ελληνική δεξιά δεν είναι το κομμα των μονατ- ζος, αλλά το κομμα των εμπόρων, των

ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ...

πρωτόβου... και κυρία των μοσάνων μεταπρατών και εμπόρων". Ξεκινώντας από το δεύτερο, θα πούμε, ότι εάν δεχτούμε ότι στον αναπτύξιμο καπιταλισμό η δεξιά είναι μόνο κομμα των μανατζερς θα 'κρεπε να μην μπορεί να μπαίνει ούτε στο κοινοβούλιο, όχι και να κατέχει την κυβερνητική εξουσία! Τέτοιες αναλύσεις για την κοινωνιολογική-ταξική φύση του εκλογικού σώματος της δεξιάς, θα 'κρεπε να γίνονται με μεγαλύτερη προσοχή και όχι τόσο επιπολαιά. Όσον αφορά το πρώτο, ότι δηλαδή στην Ελλάδα δεν υπάρχουν οι μανατζερς, εμείς δεν θα πούμε βεβαία ότι οι ελληνικές επιχειρήσεις μοιάζουν με τις αμερικανικές πολυεθνικές (καί τεταίο σίγουρα δεν ισχύει), αλλά θα πούμε ότι και αυτές κάπου εκεί τείνουν ειδικά την δεκαετία του '70. Κι αυτό μπορεί κανείς να το δει (α) με το κομμα των οικονομολόγων που κάνουν μεταπτυχιακά στο management και μετά μπαίνουν τόσο στις ιδιωτικές αλλά και στις κρατικές επιχειρήσεις (β) με τις σχολές και τα σεμινάρια που διαρκώς ειδικά τον τελευταίο καιρό γίνονται για την επιμόρφωση των διοικητικών στελεχών των επιχειρήσεων και (γ) με την πρόβλη για την ολο και δετικώτερη σύμβολη των μανατζερς στην ελληνική οικονομία που γίνεται από αστικά εντυπα με πρώτο και καλύτερο τον Οικονομικό Ταχυδρομο (3).

Συμπερασμα: Από το πρώτο κομματι του άρθρου αυτού, και μετά την ανάλυση των 3 σημειών-κλειδιών για την κριτική ανάλυση του κειμένου, μπορούμε να βγάλουμε τα εξής συμπεράσματα:

(α) Τα αιτία της κρίσης όπως τα εμφανίζει ο αρθρογράφος, δηλαδή μικρομεσαία δομή και χαμηλή συγκεντρωτικότητα, υπερβολικός δανεισμός, ελλείψη διευθυντικών στελεχών και απηρησμένη νοοτροπία, διαστρεβλώνουν την πραγματικότητα, είτε γιατί δεν ισχύουν καθόλου όπως το πρώτο, είτε γιατί ισχύουν μόνο εν μέρει και όχι βεβαία στον βαθμό που εμφανίζονται στο κείμενο. (β) Μεσα από τα αιτία της κρίσης όπως τα αναφέρει ο αρθρογράφος είναι ξεκαθαρό, ότι γι' αυτόν κυρία αιτία της κρίσης του ελληνικού καπιταλισμού δεν είναι η αντίθεση μισθωτης εργασίας-κεφαλαίου και ο καπιταλιστικός τρόπος παραγωγής, αλλά είναι αιτίες που ουσιαστικά εμφανίζονται στην σφαίρα της κυκλοφορίας και οπωσδήποτε η σημασία-τους είναι πολύ μικρότερη.

(γ) Έτσι, ουσιαστικά η ιδέα που φαίνεται να προτείνει ο αρθρογράφος είναι ακριβώς ίδια με αυτή της παραδοσιακής αριστερας (Πασοκ, ΚΚΕ, κλπ), που βλέπει σαν αιτία της κρίσης του ελληνικού καπιταλισμού την στρεβλή διαμόρφωσή-του, και έχει σαν πολιτική πρόταση, τον εκσυγχρονισμό του συστήματος και μετά βλεπούμε.

Εμείς θεωρούμε και την ανώτερη ιδέα και την ανώτερη πρόταση σαν αντεπαναστατικές, που σκοπο έχουν την αποκρύψη της ταξικής φύσης της ελληνικής κοινωνίας, και τον ρεφορμιστικό εγκλωβισμό του επαναστατικού κινήματος.

ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΑΣ: Στο δεύτερο μέρος του άρθρου που έχει τον ανώτερη τίτλο, ο αρθρογράφος προσπαθεί να θεμελιώσει την άποψη ότι στην Ελλάδα το κράτος γίνεται ο κυρία επιχειρηματίας και βασική πηγή της συσσώρευσης κεφαλαίου και εδώ βρήκαμε τα εξής σημεία, πάνω στα οποία στηρίζουμε την κριτική-μας:

1ο σημείο: Καί 'αρχην, ο αρθρογράφος αναφέρει ότι η κρατικοποίηση είναι αναλογία με την κρίση που περνάει μια καπιταλιστική χώρα, και γι' αυτό "όσο πιο δύσκολη και πρωτόπορα είναι η αντιστοίχη καπιταλιστική χώρα τόσο πιο γρήγορα προχωράει η κρατικοποίηση (βλέπε πχ, Αμερική, Ιαπωνία, Ελβετία κλπ)". Δύο βασικές παρατηρήσεις έχουμε να κάνουμε πάνω σ' αυτό: (α) Δεν διευκρινίζεται ακριβώς τι εννοεί με τον όρο κρατικοποίηση; αύξηση των δημοσίων δαπανών, έλεγχος των επιχειρήσεων κοινής ωφελείας από το κράτος, έλεγχος ιδιωτικών επιχειρήσεων σε τομείς όπως πχ. η μεταποίηση, ή όλα αυτά μαζί; Κοιτώντας λίγο παρακάτω (σελ. 23), βλέπουμε ότι για να φανεί η εκταση της κρατικοποίησης στην Ελλάδα αναφέρονται περιπτώσεις εταιριών κοινής ωφελείας, τραπεζών, δωιλιασθίων, συγκροτήμα Μποδοσάκη κλπ. που περνούν κάτω από τον κρατικό έλεγχο. Όμως η αμφιβολία παραμένει, κι αυτό γιατί κρατικοποιήσεις εταιριών κοινής ωφελείας, ή αύξηση των δημοσίων δαπανών είναι το κυριο χαρακτηριστικό του καπιταλισμού μετά τον β' παγκόσμιο πόλεμο, όπου πλέον μιλάμε για το "κράτος ευημερίας" (welfare state). Αυτή δε η εκταση του κρατικού τομέα, ήταν αναγκαία για την διασωση του καπιταλισμού μετά την μεγάλη οικονομική κρίση της δεκαετίας του '30. Έτσι το παρεμβατικό κράτος, κάνει πρώτα την εμφάνισή-του, στη μητροπολή του καπιταλισμού τις ΕΠΑ με το Νιούλ Νηλ της κυβερνήσης Ρουσεβελτ. Μ' αυτό θέλουμε να πούμε, ότι η κρατική επέκταση συνδέεται άμεσα (κάτω από οποιαδήποτε μορφή) με την εξέλιξη του καπιταλισμού σε παγκόσμιο επίπεδο, και δεν είναι βεβαία ελληνικό φαινόμενο. Αξίζει να αναφερθεί εδώ άρθρο του Α. Νεγκρι, σχετικά με τον Κένυς (4) που στην σελ. 119 χαρακτηριστικά γράφει: "ο παρεμβατικός αποκτάει εδώ έναν πρώτο συγκεκριμένο καθορισμό: μπορεί πολιτικά να μην είναι πια επιθυμητός, είναι όμως τεχνικά αναγκαίος" δεν καταγράφει τόσο την κοινωνικοποίηση της οικονομικής ανάπτυξης, όσο αποτελεί ένα ουσιαστικό σημείο αναφοράς για τις μορφές και τα στάδια ανάπτυξης. Το ρίσκο που εμπειριέχουν οι επενδύσεις πρέπει λοιπόν να εφραίνεται ή τουλάχιστον να περιορίζεται από την σύμβαση, και το κράτος θα πρέπει να εκπληρώσει τον ρόλο του εγγυητή της θεμελιώσης οικονομικής σύμβασης. Το κράτος οφείλει να υπερασπιστεί το παρον του μελλοντός". Όπως επίσης χαρακτηριστικά είναι και τα λόγια του Ρ. Παντισερι (5): "Έ' αυτές τις διαπιστώσεις... ολος ο παρεμβατικός καπιταλισμός, εκείνος δηλαδή ο καπιταλισμός που παραδίδει στις δημοσίες εξουσίες, στο κράτος, ένα σημαντικό ρόλο επημέθεσης στην οικονομία, θεωρίες που στην συνέχεια τις βροίουμε

με διάφορες μορφές και σε διαφορετικά επίπεδα, έχουν όμως την ρίζα-τους σε αυτή την οικονομική πραγματικότητα του καπιταλισμού, σ' αυτή την οικονομική ανάπτυξη του καπιταλιστικού συστήματος". Αναφεραμε αυτά τα δυο πράγματα, γιατί είναι γνωστή η συμπάθεια της ΡΗΞΗΣ με τους Ιταλούς εργατίστες. Εμείς θα συνιστούσαμε στον αρθρογράφο να ριξει μια ματιά και στον Ν. Πουλατζα (6) σχετικά με την εξέλιξη του καπιταλιστικού κράτους, και μπορεί να βγει κι από κει.

(β) Επειδή ο αρθρογράφος αναφέρει, ότι η κρατικοποίηση εξαρτάται από την οικονομική, περά από τα ανώτερη, που για μας βάζουν το θέμα στις σωστές-του διαστάσεις, θα θέλαμε να κανούμε και την εξής ερώτηση: Η Δ. Γερμανία, το Βελγιο, η Γαλλία, είναι από τις αδύνατες καπιταλιστικές χώρες; Αν όχι, πως εξηγείται η αυξημένη παρουσία του κράτους στις οικονομίες αυτές; (Για να μην πουμε βεβαία και για την Εσθονία).

2ο σημείο: Αφού ο αρθρογράφος αναφερθεί για μια ακόμη φορά στα προβλήματα του ελληνικού καπιταλισμού, λέγοντας "στην Ελλάδα, μια από τις καθυστερημένες και ιδιομαρρες χώρες της Δύσης, το πρόβλημα το οποίο συναντάει η καπιταλιστική ανάπτυξη είναι ακριβώς η μικρομεσαία δομή-της" ή "προκειται για ένα λαο υπολίσταμένο με επιχειρηματικό πνευμα", πράγματα που είδαμε στο προηγούμενο μέρος του άρθρου-μας, φτάνουμε και στο πιο ενδιαφέρον συμπέρασμα που προκύπτει από το δεύτερο κεφάλαιο: "Το κράτος γίνεται το μόνο πραγματικά μεγάλο μονοπώλιο στη χώρα, η επιχείρηση "ελληνικό κράτος ΑΕ" γίνεται ο άμεσος διαχειριστής του 50% του ΑΕΠ και ο ρυθμιστής του υπολοίπου".

Πριν όμως προχωρήσουμε στην εξέταση αυτού του συμπερασματος διαβάστε αυτό το απόσπασμα:

"Ειδικότερα η κυρία και βασική από τις κρατικομονοπωλιακές μορφές είναι το περσισμα στα χερια του κράτους Εξχαριστων επιχειρήσεων ή κλάδων της οικονομίας, η δημιουργία με εβρα του κρατικού προϋπολογισμού καινούργιων επιχειρήσεων". Ποιος τα λέει αυτά; Όχι η ΡΗΞΗ όπως εύκολα θα μπορούσε να υποθεσει κανείς, αλλά ο Γ. Φαράκος βασικό στελεχος του ΚΚΕ (7). Γιατί το αναφερούμε; Για να δείξουμε πως ο αρθρογράφος της ΡΗΞΗΣ βλέπει το κράτος όπως το βλέπει και η κρασική σταλινική θεωρία. Μη ξεκαθαρίζοντας τι σημαίνει μονοπώλιο, που δημιουργείται (στη σφαίρα της παραγωγής ή στη σφαίρα της κυκλοφορίας;) και ποιος είναι τελικά ο ρόλος του αστικού κράτους, προσπαθεί να μας πείσει.

Αγνώοντας ότι το μονοπώλιο ξεπηδάει κατ' ευθείαν από τον καπιταλιστικό τρόπο παραγωγής, κι ότι δεν είναι μια μονιμη κατάσταση, αλλά κάτι που σήμερα υπάρχει κι αύριο όχι, συμπλέει με την κρατικομονοπωλιακή θεωρία, που είναι άλλη μια σταλινική προσπάθεια για την χειραγώγησή-του και τον αποπροσανατολισμό-του. Για μας το κράτος στη φασή του μονοπωλιακού καπιταλισμού, δεν γίνεται το ίδιο μονοπώλιο, αλλά "εξοικονομεί να παραμένει αστικό κράτος, δηλαδή συμπικνώνει πολιτικά την εξουσία του

...το κράτος σαν κεφαλαίο

συνολικού κοινωνικού κεφαλαίου. Έτσι και η παρεμβάση-του συμβάλλει αποφασιστικά στο να δημιουργηθούν οι γενικοί όροι που εδραζώνουν την διευρυνόμενη αναπαραγωγή όχι μόνο των μονοπωλίων, αλλά του συνολικού κοινωνικού κεφαλαίου. Έτσι το κράτος στον μονοπωλιακό καπιταλισμό δεν γίνεται μόνο παρεμβατικό κράτος, αλλά γίνεται παράλληλα "κράτος δικαίου" και "κράτος κοινωνικής πρόνοιας". (8). Και για να μην κατηγορηθούμε ότι δεν τα διαβαζουμε όλα, αλλά ότι μας συμφέρει, να τι γράφει και ο Α. Νεύκρι (9) (σελ. 121): "Διασφαλίζοντας την συμβάση που συνδέει το παρόν με το μέλλον, το κράτος βραβεύεται ακόμα στην υπηρεσία των καπιταλιστών: ορίζοντας αυτό το ίδιο σαν παραγωγικό κεφαλαίο, το κράτος προσπαθεί να ξεπεράσει όρια και τις δομικές προεπιβές που μπορούν να καθορίσουν την οικονομία της αγοράς και την εμμεση σχέση με τους ατομικούς καπιταλιστές. Είναι το καινούργιο κράτος, το κράτος του κοινωνικού κεφαλαίου." Για να υποσημειώσει ο ίδιος: "Φυσικά η καλύτερη περιγραφή αυτής της κατάστασης, παραμένει παρ' όλα αυτά η μαρξιστική πρόβλεψη της διαμόρφωσης του κοινωνικού κεφαλαίου".

Εμείς, το μόνο που μπορούμε να συστήσουμε στον άρθρογραφο της ΡΗΣΗΣ είναι να διαβαθεί προσεκτικότερα, γιατί αλλιώς κινδυνεύει να αυτοδιαψευδεται. Πράγμα που γίνεται και στο άρθρο αυτό, όπως φαίνεται απ' το σημείο 3.

3ο σημείο: Ο άρθρογραφος λοιπόν αντιφασκεί με τα λεγόμενά του, και τα αναίρει ο ίδιος, όταν αμέσως παρακάτω γράφει: "Μήπως αυτό σημαίνει ότι η ιδιωτική επιχείρηση θα εθραυνιστεί; Αυτό αμέσως τουλάχιστον δεν προκρίεται να συμβεί". "Η λίγο παρακάτω: "Κ' αυτή την έννοια, τις σημερινές κρατικοποιήσεις δεν θα πρέπει να τις φανταστούμε σαν το προσμύο της κρατικοποίησης των πάντων -καί που δεν θέλει σήμερα το κράτος κι οι

τεχνοκράτες-του- αλλά σαν μια παρεμβάση από τα πάνω που παράλληλα με τη κρατικοποίηση θα υποχρεώσει τους ελληνες καπιταλιστές να κάνουν το άλμα από τον 18ο στον 20ο αιώνα. Δηλαδή απ' τη μια "Η επιχείρηση ελληνικό κράτος ΑΕ γίνεται αμέσως διαχειριστής κλπ, κι απ' την άλλη "στοχοί του Πάσση δεν είναι η πλήρης κρατικοποίηση". Η αντίφαση είναι τόσο φανερά, που ο δικός-μας σχολιασμός περιττεύει.

ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΣΑΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟ: Στο τελευταίο αυτό μέρος εμπεριέχεται η πολιτική πρόταση του άρθρογραφου.

Αφού με μια μικρή εισαγωγή ανακεφαλαιώσει όλα όσα είπε και προηγουμένως, θα σταθεί να πει: "Όμως γίνεται για όλα και περισσότερο συνείδηση πως το κράτος δεν είναι για -αν ήταν ποτέ- οπία υιοταγμένο στις θέλησεις των "ατών", αλλά το κράτος είναι για ο κεντρικός χώρος αναπαραγωγής και συσχετικής του κεφαλαίου. ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΥΠΟΤΑΓΜΕΝΟ ΣΕ ΚΑΝΕΝΑ, ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΙΔΙΟ ΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΑΥΤΟΠΡΟΣΩΠΑ", προτείνοντας έτσι σαν πρώτη πολιτική λύση: "όσοι σήμερα θέλουν να είναι πραγματικά επαναστάτες στην εποχή-μας, όσοι θέλουν να κάνουν πραγματικά αντικαπιταλιστικό αγώνα πρέπει όλο και περισσότερο να δείχνουν το περιεχόμενο του αντικαπιταλιστικού αγώνα, σαν αγώνα αντικρατικού..." Τι άλλα να πούμε εμείς; Νομίζω, ότι από όσα είπαμε προηγουμένως έχει φάνει καθαρά η αποψη-μας, καθώς επίσης και οι λόγοι που μας βρίσκουν αντίθετους με τέτοια γράφόμενα. Η επομένη πολιτική πρόταση που γίνεται για "τις δύο παραδόσεις του εργατικού κινήματος που μπορούν να αρχίσουν να γίνονται ένα" δεν θα συζητηθεί εδώ, γιατί είναι ένα θέμα που θέλει ένα καινούργιο άρθρο (ίσως και τέτοιο να γίνει στο μέλλον). Έτσι θα τελειώσουμε εδώ, λέγοντας σαν συμπέρασμα τελικό, ότι ο τίτλος "οι περιπέτει-

ες της αυτονομίας στην Ελλάδα", νομίζουμε ότι δικαιολογήθηκε από την κριτική ανάλυση αυτού του άρθρου. Θα μπορούσαμε να γράφαμε και άλλα περισσότερα, αλλά το βρισκουμε περίττο. Το μόνο που μας μένει να πούμε είναι ότι η ΡΗΣΗΣ δεν μας έχει συνηθίσει σε τέτοια "επιτολαιο" άρθρα, και ελπίζουμε, ότι αυτές οι αποψεις δεν θα είναι και συνολικές του περιοδικού. Γιατί τότε, με λυπημάς, θα πρέπει μάλλον να θεωρηθούμε τις προσπάθειες 4 χρόνων σαν άριστικά τελειωμένες, ενταγμένες κι αυτές στα πλαίσια της αστικής ιδεολογίας και του κρησυχασμού. Δεκεμβρης 1983

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Στην ΡΗΣΗ ο τίτλος ήταν "Το ελληνικό κράτος σαν κεφαλαίο".
2. Τ. Γιαννιτσης: "Η ελληνική βιομηχανία: ανάπτυξη και κρίση", 1983, Εκδόσεις GUSTENBERG.
3. Βλέπε στις σελίδες του Οικονομικού Ταχυδρομίου: "Προκλήτα" και "Συγχρονη επιχείρηση".
4. "Νεοκαπιταλισμός και επαναστατικό κίνημα", Εκδόσεις Κομμουνιστά, 1982.
5. όπου κι αν ήταν.
6. Νίκος Βουλατζάς: "Οι κοινωνικές τάξεις στον σύγχρονο καπιταλισμό", Εκδόσεις Θεμέλιο, 1981.
7. Γ. Θόρακος: "Θέματα του ελληνικού κρατικομονοπωλιακού καπιταλισμού" σελ. 17, Σ.Ε 1977.
8. "Μαρξισμός ή πολιτική οικονομία του μονοπωλίου;" άρθρο του Γ. Δ. Μπάλου στις ΘΕΣΕΙΣ, τευχ. 2-1982.
9. Βλέπε σημείωση 4.

Υ.Γ. Το κείμενο αυτό το χαρίζω στον φίλο-μου Γιώργο Χατζά με εκτίμηση για τις προσπάθειες-του, παρα τις δυσκολίες που μπορεί να έχουμε στα επιμέρους θέματα. Γιατί στο βασικό, που είναι η αγωνία για μια κοινωνία, όπου ο άνθρωπος δεν θα εκμεταλλεύεται τον άνθρωπο, νομίζω ότι συμφωνούμε.

εμαε

εκδόσεις της μη αμεσης επανάστασης

νεα (και τελευταία) περιόδος '84

με ενδιαφερουσες εκδόσεις...

... και γαρω τα πλαίσια

Κεντροαριστερή η ηγεσία του ΚΚΕ μπροστά στην ολοένα αυξανόμενη αντίθεση της νεολαίας να υπηρετήσει (συνειδητά) την στρατιωτική-της θητεία "... του λαού και την πατρίδα", επέταξε εντομή την ΚΕΕΑ (Κίνηση για τον Ειδημοκρατισμό των Ενοπλών Δυνάμεων). Η Κίνηση αυτή βασίζει σαν στόχο-της τον εκδημοκρατισμό του στρατού, καθώς και την υπερασπίση του "λαϊκού" αιτήματος "... να ντυθούν τα παιδιά μας το χυμ για να υπηρετούν μια εθνικά ανεξάρτητη πατρίδα, ανοιχτή στην κοινωνική πρόοδη".

Όπως φάνηκε από ανάλογο δημοσίευμα του Ριζοσπάστη (13/11/1983), η ΚΕΕΑ αναλαμβάνει να υπερασπιστεί και κατε' ουρανός την στρατιωτική θητεία εναντίον στις "περιέργες", όπως τις αποκαλεί, δραστηριοτήτες και την αντιμilitarιστική προπαγάνδα των "περιθωριακών ομάδων", που "... πολλά προσκοιζούν διασπασμένα για να προκαλέσουν τον φόβο."

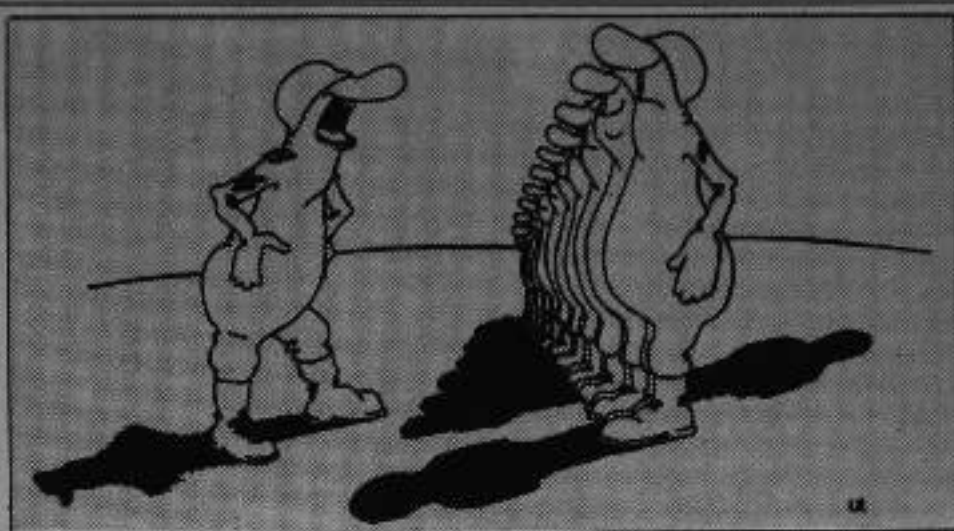
Ολοκληρωτό "ενημερωτικό" κείμενο της ΚΕΕΑ διαπνέεται από ένα υψος "στρατιωτικού-τουριστικού οδηγού", που εκδόθηκε για να παρουσιάσει τους τεμπληδες τουριστές-φανταρούς να επισκεφτούν τα αξιοθέατα του στρατού και να τους πληροφορήσει τόσο για τα δικαιώματά σου και... για τις υποχρεώσεις που έχουν.

Αποσιωπώντας κι αυτήν ουσία την λεγόμενη θεωρία του στρατού, η ΚΕΕΑ υπερασπίζεται την ύπαρξη-του και μας καλεί "... δίχως φόβο" να πλαισιώσουμε τις τάξεις-του. Η σταλινική πολιτική της ταξικής συνεργασίας σ' ολόκληρο το μεγαλείο;

Ο στρατός, οποιοσδήποτε στρατός δεν είναι σε καμία περίπτωση "... υπερασπιστής της ελευθερίας" (Αθήνα, ποίος ελευθερίας;), αλλά ούτε και "... των ιδανικών της εθνικής ανεξαρτησίας, της λαϊκής κυριαρχίας και της προόδου". Είναι μια τεχνητή και ανόμοιογενής μάζα, ένας μηχανισμός διατήρησης κι επιβολής της κρατικής σφαίρας και της κυριαρχίας θείωσης, που μπορεί να υπάρξει μόνο χάρη στον εξωτερικό καταναγκασμό. Είναι ένας μηχανισμός σκλαβιάς και ανέλευθειας. Όλοι οι στρατοί, κάθε αποχρώσεως και ιδεολογίας, είναι μια καθοδηγούμενη μάζα που μπορεί να υπάρξει μόνο σαν τέτοια.

Τα σταλινικά γουρουνία της ΚΕΕΑ, αρνώντας την ελευθερία στο όνομα "των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων" -γιατί ελευθερία σημαίνει ελλείψη κάθε εξωτερικού καταναγκασμού, κάθε τεχνητής και πειθαναγκαστικής συμπαρξης- πολέμουν για να καθυποτάξουν και να εξουλιώσουν άλλη μια φορά κάτω από τις ιδεολογικό-μilitarιστικές αρβιλες-τους κάθε ελευθεριακή δραστηριότητα, κάθε αντιεξουσιαστική κίνηση της νεολαίας. "... Η ΚΕΕΑ είναι διαμετρικά αντίθετη στις θέσεις και τις απόψεις ορισμένων περιθωριακών ομάδων, που με τον ένα ή τον άλλο τρόπο λένε ότι η καλύτερη λύση είναι ταχά η αποφυγή των στρατιωτικών καθήκοντων, ουσία και της ίδιας της θητείας..." (Ριζ, 13/11/83). "... Η στήλη επανέλημμενα έχει υπογραμμίσει την αντίθεση-της στην κοπή-της που επιχειρείται γύρω απ' τα προβλήματα των στρατιωτών από ορισμένες ομάδες που συμπεριλαμβάνουν στις γραμμές-τους και υψώνουν στοχαστικά, αντιμετωπίζουν με ανεπιθυμητή την παραταξιακή στενότητα στα ζητήματα των Ε.Δ και απαιτούν "περιέργες" δραστηριότητες τουλάχιστον, δίνοντας έτσι προκλήματα για την συγκολλητική και το χιτύημα του κινήματος εκδημοκρατισμού." (Ριζ, 13/2/83)

Εδώ βρίσκονται το νάπη και τα αίτια σύστασης της ΚΕΕΑ: στον τρόπο που εμψεύουν τα αν-αρχικά ιδανικά της ελευθερίας, ιδανικά που σήμερα βραχνών απήχηση, σαν αφορά τουλάχιστον

ΟΙ ΣΤΑΛΙΝΙΚΟΙ & Ο ΣΤΡΑΤΟΣ

το θέμα του στρατού, σε μια μεγάλη μερίδα της νεολαίας. Αραγε, γιατί τα σταλινικά και ευρω-σταλινικά γουρουνία δεν ζητάνε ένα ακόμα δημοψήφισμα; Ένα δημοψήφισμα που θα δείξει ποιοι είναι υπέρ και ποιοι κατά της στρατιωτικής θητείας; Κατι τέτοια, βεβαίως, δεν σημαίνει πως υποστηρίζουμε την λογική των δημοψηφισμάτων, αλλά αποτελεί απλά κάποιο "ανακινητήριο" κριτήριο για μας. Αφού είναι υποστηρικτές μιας τέτοιας λογικής, γιατί δεν προχωράνε και σ' ένα δημοψήφισμα για το στρατό; Η απάντηση είναι εύκολη: Ο στρατός είναι για το ΚΚΕ σ, ι, ε, γ, η την γλώσσα το οποίο δίνει, θα συνεχίσει να το κωπηλατεί ερωτικά μέχρι το ξερίζωμά-του απ' την καναλιά της κοινωνικής επικαύσεως...

Η σταλινική πολιτική της ταξικής συνεργασίας γίνεται κατανοητή κι από ένα άλλο γεγονός: Απ' την προσπάθεια που κάνει η ΚΕΕΑ να καλλιεργήσει ένα κλίμα αλληλοσεβασμού ανάμεσα στους αξιωματικούς και τους φανταρούς, ιδασαρώντας το αντιεπαναστατικό σύνθημα "θητεία στην υπηρεσία του λαού και της πατρίδας". "... Η πλειοψηφία των αξιωματικών και υπαξιωματικών θέλουν να εκπληρώσουν την αποστολή-τους με βάση τα πατριωτικά-τους (διαβαζε: συν-βινιατικά-τους) αιώθημα. ... Η ΚΕΕΑ πιστεύει ότι οι στρατιώτες πρέπει να βλέπουν τα μονίμα στελέχη των Ε.Δ μ' αυτό το πνεύμα και με τη στάση-τους να συμβάλλουν στο ξεπέρασμα των αμειβιών προκαταλήψεων..."

Εθνική Ένωση, λοιπόν! Ευσπειρωθή γύρω απ' την κυβέρνηση των σοσιαλδημοκρατών και γύρω απ' τους πατριωτικούς μηχανισμούς του κρατικό-μilitarιστικού μηχανισμού.

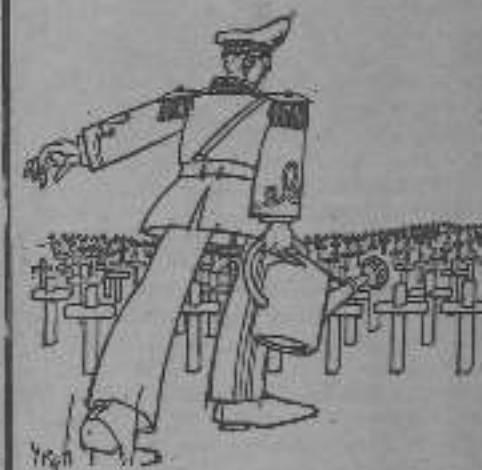
Εθνική Ένωση για την υπερασπίση του "πατριού εβάρους"!

Κι όμως, κυρίες, Η ΕΘΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΕΙ-

ΝΑΙ ΜΙΑ ΠΑΤΡΙΔΑ... ΟΙ ΠΡΟΜΕΤΑΡΤΙΣΤΕΣ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝΕ ΠΑΤΡΙΔΑ!!

Τελειώνοντας, δεν μπορούμε παρά να αναδημοσιεύσουμε τις ΕΥΧΕΣ και τις ΕΛΠΙΔΕΣ που σφραγίζει απλόχερα το ΚΚΕ στα "στρατιωτικά νιάτα":

"... καλή θητεία λοιπόν, με το κεφάλι ψηλά. Με το μυαλό ζωντανό και την καρδιά γεμάτη από τα ιδανικά της εθνικής ανεξαρτησίας, της λαϊκής κυριαρχίας και της προόδου... Και μην ξεχνάτε ούτε στιγμή, αυτοί οι γονείς, οι φίλοι, οι συναδελφιστές στη δουλειά, το σωματείο-σας, ο δήμος, η κοινότητα, η ΚΕΕΑ ή βρίσκονται πάντα στο πλευρό-σας..."

Εχετε γεια, λοιπόν, αδελφια. Η πατρίδα πάντα θα σας θυμάται και θα αναφέρει το πρώτο κατορθώμα-σας στις ιστορίες-της σελίδες. Ο χαμός-σας θα 'ναι συμβόλο της εθνικής ανεξαρτησίας και της προόδου... των υπολοιπών-μας.

ΣΤΑΛΙΝΙΚΑ ΕΚΘΕΛΙΚΑ ΟΔΩΝ ΤΩΝ ΑΠΟΚΡΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΠΟΧΩΝ... όσο πιο μακριά θα 'ναι ο δρόμος της προόδου-σας, άλλο τόσο πιο αξεχάστη θα 'ναι και η αναμνήση της εικόνας του τέλους-σας...

Η ΤΑΝΑΛΙΑ

ΤΟ ΕΙΣΗΓΗΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ

Το άρθρο αυτό δεν το γράψαμε "εμείς" -καποιο απομεινάρει των παλιών Λιμάρ-" για να κιννοποιήσουμε όλα κείνα που "μαγειρεύτηκαν" μέσα στο σπιτι-μας. Η μετακομίσή-μας ήταν μια προσβή συνειδητή κι όχι απορροια του φόβου για πιθανή (αν και σε μεμονωμένες περιπτώσεις το στοιχείο αυτό επαιξε ένα ρόλο) εκκίνηση ή κάτι παρόμοιο. Το κείμενο που δημοσιεύουμε μας βοήθησε να καταναλώσουμε τον χρόνο που περάσαμε στη Λίμα. Είναι μια προσπάθεια που ελπίζουμε πως θα βλαζάντανεφεί μια αυξητήρη που σίματητος εδώ και καιρό.

"Όλοι-μας είχαμε αποκοιτεί από το σύστημα σ' ένα διπρωρετικό επίπεδο, γεγονός που καθορίστηκε απ' τον τρόπο που βίωμε κανείς την καθημερινή ζω-ζαν ολοήτητα, αμως, είμαπταν απταβλήτοι. Είμασαν η ελευθερία. Καταλαβα, βεβία, πως δεν στανει να έχουν ξεπερασει οι άλλοι κάτι από την κατάπιση-μου, αλλά πως κι εγώ ο ίδιος πρέπει να την ξεπερασω. Πρέπει να ξεκαθαρίσω ένα κωρο πραγματά μέσα-μου, προτου βίωσω ακόμα προσωπικά αυτό το αίσθημα των Λιμάρ, αυτό το παντρεμα μ' ο, τι σημαίνει για μένα ελευθερία."

Απ' την άλλη μεριά, ολοι κουβαλούσαμε μέσα-μας τα καλίσκατα της προσωπικής-μας ιστορίας. Ο, τι και να προσφεραμε στην ελευθερία, αλλά τόσο συμβαλάμε και στην καθολική παραλυσία. "Το να μεταξείς ένα αυγό στον τοίχο ήταν για μένα κάτι πρωτόγνωρο. Δεν το 'χα ξανακάνει, παρτι ημουν κινια συνήγορος τέτοιων πράξων. Μέσα στην ανακατοσορα η ιδιοκτησία χάθηκε, όπως και οι αρχες-μου. Ξαν τα πραγματά πραγματά εκείνα που σταν τα χρειαζοσαι δεν μπορείς να τα βρεις... Κατα τ' άλλα, ζουσα και χωρίς αυτές". Είμασαν κομμάτι ενός χώρου, που οριστήκε μέσα απ' τη ζωή σαν ο χώρος του |της κατάληψια. Ένος χώρου αληθεία ποι ποικιλιομορφου, αλλά με το γενικό γνώρισμα του παρανομου, εκτος νομου χώρου, για τον οποίο έπρεπε ολοι να αγ αγωνιστούν.

Η πολυχρωμη παλαττα της πολιτικής συνειδησης και στρατευσης που βρισκονταν στη Λίμα, επέτρεψε στην αρχη μια πλήθωρα συγκρούσεων και δραστηριοτήτων σε πολλά και διαφορα επίπεδα. Απ' το "Ανοιχτά Σπιτι Για Όλους" μέχρι το "straighten fighter".

ΚΕΣΤΑ - ΠΡΑΞΕΙΣ ΕΝΟΣ ΘΕΑΤΡΟΥ

Με τον καιρό ασχολιομασαν ολοένα και πιο πολύ με το δικό-μας θεατρικό εργο: "πολεμώντας στο χάος"-ΚΕΣΤΑ.

Η υποτιθέμενη επίθεση, εξέλιχθηκε σε υποχώρηση. Το δεύτερο μέρος του θεατρικού εργο "εγκατελειμμένοι στο χάος" -δεν παιχτήκε πάνω στη σκηνή. Η θεατρική ομάδα ΚΕΣΤΑ διασπατήκε σε δυο ομάδες. Η μία την κοπάνησε. Ένας χειμώνας χωρίς νερό, μαζί με τα σχετικά προβλήματα θερμανσης, φάνηκε πως ήταν για μερικούς πολυ βαρυσ. Η εποχή της αδουρηης μετακομίσης πλησίαζε. Την ανοίξη του '82 χτυπήσε για πρώτη φορά η απογοητεύση. Ήταν η εποχή της ειρηνικής εισόδου στα σπιτία. Πολλά απ' τα καινούργια παιδιά θεωρούσαν το κατελλήμενο σπιτι σαν καιριο κωρο όπου δεν θα πλήρωναν νοίκι. Οι παλιοι Λιμαρ γίνονταν ολοένα και πιοτερο μύθος, ενώ οι καινούργιοι δεν είχαν πια ευκαιρία. Το σπιτι, μετα από λίγο, διασπατήκε σε δυο κομμάτια, πράγμα αδιανόητο για τους παλιους Λιμα. Εκφρασεις, όπως "εμεις -οι Λιμα" έγιναν είτε "εγω- ένα μάτσο προβλήματα", είτε "απομονωμένοι μέσα στον πολιτικό αγώνα". Το στοιχείο της υπευθυνότητας για τις βασικές αρχες της κοινής-μας ζωής (Ερωτας, Ζημωσεις, Προοπτικές, διατήρηση του σπιτιου σε καλή κατάσταση) χάθηκε γρηγορα.

Μετα την παύση του καλοκαιριου μετακομίσαν από κει και οι δυο τελευταίοι Λιμα που είχαν απομεινεί.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΕΣ ΑΝΤΙΦΑΣΕΙΣ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΣΤΟ ΚΙΝΗΜΑ

Στοχος του κινήματος-μας ήταν να καλύψουμε ολοι μαζί ένα κομμάτι της αποστάσης που οδηγεί στη ριζική αλλαγή της κοινωνίας (επαναστατική πράξη) και να προστάσουμε την κοινωνία εκείνη που δεν γνωρίζει τον φόβο και την εξουσία. Η κατάληψη ενός σπιτιου είναι μια επίθεση εναντία στην ιδιοκτησία: σ' αυτό το μεσο εξουσίας που διαφυλασσεται απ' το κράτος. Δεν απαιτούμε καλύτερους ιδιοκτήτες, αλλά ιδιοκτήτες να 'ναι οι κοπότες των σπιτιών. Μια κατάληψη είναι για μας μια απαλλοτριώση.

Στο κωρο των καταλήψεων αναπτύχθηκαν κυρία δυο τάσεις: οι άνθρωποι που αναλαμβάνουν την ευθύνη του κατελειμμένου σπιτιου και που εύκολα τωρα γίνονται ιδιοκτήτες, και οι άλλοι που βλέπουν το σπιτι

κυρία σαν ένα κωρο απ' όπου θα μπορούν να διεξαγουν τον πολιτικό αγώνα-τους εναντία στο κράτος. Μια κατάληψη σπιτιου προσφέρει τη δυνατότητα ενός α-νομου κωρου, ενός ελευθερου απ' τους ισχυόντες νόμους κωρου, και κατά συνέπεια μια αυτοδιδευθνομενη, αυτοοριζομενη και αυτονομη ζωή. Για να μπερσοουμε να αντιπαραθεσοουμε στην παρακμή αυτού του συστήματος και στη συνειδητή στρατηγική-του της εξεταομικεύσης μια νέα δυνατότητα ζωής, πρέπει να αναπτύξουμε μέσα από συλλογικούς τρόπους ζωής έναν νέο τρόπο δουλειάς στο πολιτικό, οικονομικό και πνευματικό-πολιτιστικό επίπεδο.

Αφου εξανεμίστηκε το πρώτο κομμά ευφορίας, διαπίστωσαμε πως όλα αυτά δεν γίνονται, έτσι εύκολα, απ' τη μία μερα στην άλλη, και πως προκειται για μια μακροπνη και συχνά οδυνηρή διαδικασία, κατά την οποία τα πτωγυρισματα υπερβαίνουν κατά πολυ τις επιτυχίες.

ΑΝΤΙΚΑΝΟΝΕΣ ΣΑΝ ΚΑΝΟΝΕΣ

Ο ελευθερος κωρος έχει κι' αυτός δυο όψεις: απ' τη μια διατηρουνται οι δομες εκείνες που συμβαλλουν στην τήρηση της "τάξης" -όπως την ενσουσε οι αστοί-, ενώ απ' την άλλη αναζητουνται και πραγματώνονται νέες. Από αντίδραση στους κυριαρχους κανόνες, που όπως κι μάποσι είναι η πιο εύκολοσυλληπτη και εύκολοξιδωτη εκφραση του συστήματος, σου ερχεται η ανάγκη να 'σαι εναντία σ' ολους τους κανόνες. Γιαυτό και ενεργούσαμε όπως μας καθλώνε: χαρακτηριστικά ρουχα κατάληψια, μποχα, παγεροί κωροι και μοναξία -αλλά πάντα μέσα στα πραγματά... Ίδου, οι νεοι αντικανόνες... Γουσταραμε, όπως και να το κανουμε να φτύσομε τις παλιες δομες, εφσον απορριπταμε το ιεραρχικό οικοδομημα της εξουσίας. Η ελλείψη δομών σημαίνει για μας ένα ακόμα βήμα προς την απελευθερωση απ' την κατάπιση και την ανία της εξουσιασμένης ζωής. Προσπαθήσαμε να ζήσομε μέσα στο σπιτι δείχνοντας πάντα κατανόηση στους άλλους. Συλλογικότητα σημαίνει για

μας: "όλοι μπορούν μ' όλους". Το κίνημα ταλαντεύονταν ανάμεσα σε δυο ακραίες λογικές: ανάμεσα στον αφανισμό αφανισμό των υπολόγων πολιτικών τάσεων και στην ελπίδα πως θα κερδίσει την γερή συγκολλησιμότητά τους.

Όπως και για το κίνημα, έτσι και για κάθε άτομο ξεχωριστά, η ζωή είχε χωριστεί σε διαφορετικές φάσεις: Περίοδος Α': Διαδηλώσεις, πολιτικά μαζεύματα χωρίς τελετώδη προκλήσεις και

ερωτικές, αλληλεπλήρες ερωτικές εξεγέρσεις ανάμεσα στις φάσεις του κινήματος. Περίοδος Β': Οι πρώτες αναγκαίες σκέψεις καταστιάλαζον και μπαίνουν σε κάποια συνέχεια, αναδυόμενες πάλι στη σφαίρα του προσωπικού. Περίοδος Γ': σφαλλόμενοι στους εαυτούς-μας δίχως ελπίδες, ταξίδια και πορείες, σπουδές και αναζητήσεις-προσπείρων.

Από δω και στα κείνη, η δραστηριότητες πρέπει να κηραζούν απ' την αυτοβούλη υπευθυνότητα κι όχι απ' τους συλλογικούς καταναγκασμούς που 'βαζε άλλοτε το κίνημα. Υπάρχει ανάγκη σήμερα να ενεργήσει κανείς από μόνος-του: είτε στις ζωοσφίρες, την υγεία, την διατροφή και τα προσωπικά ενδιαφέροντα, είτε για την δημιουργία ειδικών ομάδων ευαισθητοποιημένων στο γεγονός της συλλογικής υπεκδομιστίας πάνω σε θέματα πολιτικού αγώνα και καθημερινή καθημερινής ζωής. Το κίνημα που θα 'φερνε τον κατακλυσμό δεν υπάρχει - ή, τι κινείται ειραότε εμείς.

ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗΝ ΕΥΗΜΕΡΙΑ ΚΑΙ ΤΟ NO FUTURE

Ο χώρος της αντιστάσης ενάντια στην ευημερία κυριαρχείται από μια συνείδηση σοσιαλ-μαρξιστική ("πέρα για πέρα-μουν ο, τι μπορώ να βουτήξω"). Να, κάποια εστία χαλαρή σχέση με την απόλυτη άρνηση των κανόνων. Η ελλείψη ιστορικής συνείδησης. Οι αγώνες γύρω από προβλήματα στεγής στο Βερολίνο είχαν αρχίσει ήδη από το 1872), καθώς και η λογική του "No Future" είναι για μας σημάδια εγκλωβισμού μέσα σ' ένα διεστραμμένο σύστημα. Αν εξετασεί κανείς στα σοβαρά την εξέλιξη της οικονομικής κρίσης (που δεν προκειται να φρένασει ούτε μπρος στις εναλλακτικές επιχειρησεις), θα θεωρηθεί πλιγούρα το γεγονός, πως σε συντόμο χρονικό διάστημα η σημερινή ευημερία θα γίνει ένα απίστευτο όνειρο για μια ντούζινα κοτούς. (Οι αριθμοί του Εθνικού

Προϋπολογισμού του '83 παρουσιάζουν μια δραστήρια μείωση των κοινωνικών παροχών και ταυτόχρονα μια αύξηση του αμυντικού προϋπολογισμού για τους μπάτσους, το στρατό και τη δικαιοσύνη που αποσκοπεί στην υπεράσπιση της κερδοσκοπικής ιδιοκτησίας)

Το σύνθημα "Αντίσταση στην Ευημερία - NO FUTURE" καθορίζει την στάση των ανθρώπων εκείνων που υποχωρούν ήδη μπρος στα πρώτα σημάδια του μελλοντός. Μια στάση απέναντι στη ζωή, όπως αυτή: "φόβαμαι το θάλο γιατί και δεν αμνοαί", οδηγεί σε βέβαιες καταστάσεις σε μια καινούργια μορφή φασισμού, σ' ένα νέο σύνδρομο στρατοπέδων συγκέντρωσης. (Χαριμή κρη: στον θαλασο-αργιών" ή "Ευρήνικα προς την καταστροφή")

Οι εξελίξεις των τελευταίων χρόνων εκάσαν φανερά, πως δεν μπορούμε πια να προχωρήσουμε άλλο βασιζόμενοι στην μέχρι τώρα μορφή του αυθορμητού. Ένοψη της καλοσύνης, το συμφέρον του κράτους να σταγγαλιώσει το κοινωνικό-κοινωνιακό κίνημα διογκώνεται διαρκώς. Πρέπει να ανακαλύψουμε μορφές οργάνωσης που να μπορούν να συνδιαζούν το αυθορμητο και την προγραμματισμένη δράση.

Πρέπει να φτάσουμε στο σημείο να ενεργήσουμε κεραινοβόλα απ' τη μια, και με μακροπροθεσμικούς στόχους απ' την άλλη. Η κρατική αστυνομείωση εντείνεται συνεχώς. Οι καινούργιες, κατά συνέπεια, δομές πρέπει να είναι α-τύπες μικρές ομάδες, στις οποίες οι άνθρωποι θα γνωρίζονται καλά μεταξύ-τους και θα βρίσκονται σε επαφή με άλλες συγγενικές. Δεν προκειται, βεβαίως, για κάτι καινούργιο... Είναι όμως κάποιος για να το βάλουμε μπρος!

"Όταν σκόνη, πως μια παρχική κοινότητα δεν θα μπορούσε ποτέ να λειτουργήσει, μου 'ρχεται στο νου αυτό και 'λέγον καλύτερα για τους μαρξιστές: πως, δηλαδή, γεννήθηκαν σίκαβι και δεν θα μπορούσαν ποτέ να ζήσουν μια ελεύθερη ζωή."

Η ελευθερία δεν είναι ένα γεγονός, αλλά μια διαδικασία!

Viva la Lima

ΤΟ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΣΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑ

1977. Η Μιλάνο, η Ρώμη, και το Μιλάνο έχουν εξεγερθεί. Ο αναβρασμός προκλήθηκε από την ολοένα και χειρότερη κατάσταση ενός μεγάλου μέρους του πληθυσμού και που υπήρξε παράλληλη με την οικονομική κρίση, τον εκσυγχρονισμό της παραγωγής, την κρίση των θεσμών, την αστικοποίηση των παραδοσιακών δυναμικών της αντιπάλωσης του ΚΚΙ (ΡΣΙ) και της συνδικαλιστικής ηγεσίας. Το ΚΚΙ θέλησε με τον "ιστορικό συμβιβασμό" του Ιούνιο 1977 απορρίψει και τον Μάρτιο του '81 να συμμετέχει μαζί με τους χριστιανοδημοκράτες (DC) στην κυβέρνηση. Με το ένα ή το άλλο των ψήφων το θετικό μεγάλο κομμα της Ιταλίας ελέγχει ανεπίσημα τις περιφερειακές διοικήσεις, μετάνοι και τις μεγάλες επιχειρήσεις. Το ΚΚΙ συνδέθηκε με την "πολιτική της εθνικής ενότητας" χωρίς στην πραγματικότητα να επηρεάζει ποτέ τις ενέργειες της κυβέρνησης, και η αποδοχή ηρθε συντόμα.

Μια "μεγάλη εκδήλωση εναντίον της καταστολής" οργανώθηκε το 1977 στην "κομμουνιστική πόλη", την πόλη κρατικού κομμουνιστικής διοίκησης. Στην εκδήλωση πήραν χιλιάδες αιτήματα: αυτονομία διαφόρων πολιτικών περιόδων, απροσέλιπτο, ενδυνάμωση, φεμινιστικές, ανεργία, ριζοσπάστες, εργάτες, φρικία, αστέγιοι και νεοσσι νεοσσοί - με λίγα λόγια όλοι αυτοί που δεν μπορούσαν να απορροφθούν από τα κομμάτια, τα συνδικατα και τους εκκλησιαστικούς θεσμούς. Από τον Φεβρουάριο μέχρι τον Δεκέμβριο κυβάρχησαν στην πόλη διαδηλώσεις ποτε πολυχρωμες και ποίσεις, ποτε καυτές και θιαίες, κατόληψες σπιτιών, "autodiduzione" (δηλ. 20 άτομα κηγαίναν για 24 ή στο σινεμα και ασπναν ένα συμβολικό κρονον δηλώνοντας πως το καώτος θα συμπλήρωνε τον λογαριασμό κλπ, και εδιναν την εντοπιση στις άλλες χώρες πως στην Ιταλία η επανάσταση ήταν ζήτημα χρόνου και μόνο. Στη Γερμανία ιδεται τερα ο μύθος αυτός ήταν πόλυ ισχυρός, ίσως γιατί η Αριστερά στο "γερμανικό φεβρουάριο" του '77 κλονίστηκε και βγήκε στην παρανομία. 2 χρόνια αργότερα, το 1979, τίποτα δεν εμείνε να θυμίζει όλα αυτά. Ήταν, όπως είπαν κάποιιο συντροφοί, σαν να περπάσαν μέσα σ' αυτό το χρονικό διάστημα είκοσι χρόνια.

Η "RIVISTA ANARCHICA", ένα μηνιαίο αναρχικό περιοδικό, γράφει σχετικά μ' αυτή την εξέλιξη (Φεβρουάριος '81): "Για τα σχολεία και τα πανεπιστήμια ο άνεμος του '68 και το αρακι του '77 είναι μια μακρινή αναμνηση. Στις εργοστάσια μιλάνε τώρα για τον σημαντικό ρόλο της ειδικευμένης εργομίας ή για την αύξηση της παραγωγής ή για ενεργηκοίση μέσα κι εβω απ' την επιχειροση. Η λογική της "εξίσωσης" απορρίπτεται. Τα σκληρά ναρκωτικά έχουν μεγαλή διαδοχη στην νεολαία, όπως και ο νεος μυστικισμός καθολικών ή ψευδοαναταλιτικων -κυαλλακτικων-ολοκληρωτικων ιδεών.

Η αποσυνθεση που με διακοσους τροπους έχει καταλάβει όλους τους χώρους της αντιπολιτευσής, και ιδιαίτερα η απορριψη της μαχητικότητας (εννοώντας την σαν μια συνεχη δραστηριοποιηση σε κοινωνικό επίπεδο), όλα αυτά μας αναγκάζουν να μιθελήσουμε και πάλι τις μεθόδους εκκίνησης της καμπάνιας της αντιπληροφορησης και τις οποιες -μετα την απελευθερωση των συντροφων-μας (Βαλπρενταί)- θεωρούσαμε ξεπερασμένες...

Σ' αυτή την αποξενωση, ιδιαίτερα από των εγκαταλειωμένων, οι οποίοι πρώτοι αυτοδανούνται τις συνέπειες - συνεβαλαν όχι λίγο και οι Ερυθρές Ταξιαρχίες και άλλες οργανώσεις του ενοπλου αγώνα. Η μιλώντας σε γενικές γραμμές, του αγώνα ανημεσαστους οπαδους της ενοπλής καλής και του κατασταλτικού μηχανισμού του κράτους. Συγγραφεας αυτού του κείμενου είναι ο Παολο Φιντσι, συνεργάτης της "RIVISTA A", κρηνη μιλος του αναρχικού "Circolo Anarchico Ponte della Isolola" και ο οποίος μετά την φασιστική βωμβιστική απόπειρα στην Πλάτσα Φοντανα στις 12.12.69, κατηγορήθηκε από το κράτος σαν ο πρωταίτιος.

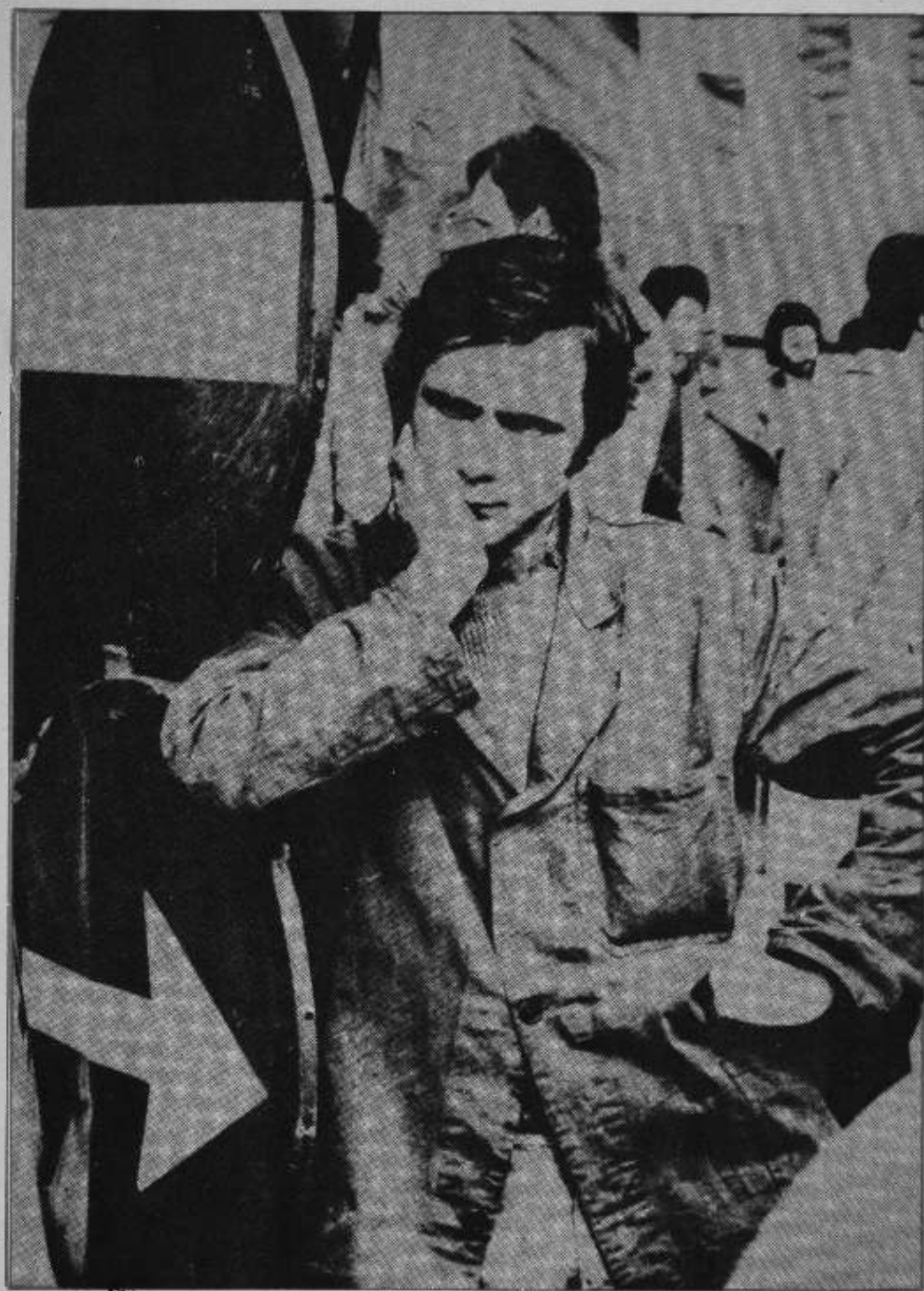
Η παρακάτω συζήτηση έγινε στα μέσα Φεβρουαρίου στο Μιλάνο.

PIERRE FREVERT

Όταν στην γερμανική Αριστερά γίνεται συζήτηση για την Ιταλία, η ακριβή γλώσσα αμείως στην κατάληψη της Φιάτ το 1969, στην Μιλάνο του '77 και στις εκρήξεις Ταξιαρχίες στις αρχές της δεκαετίας του '80, πως βλέπει κάποιος σαν και σένα, που αγωνίζεται "απ' τα μέσα", την εξέλιξη της Ιταλικής Αριστεράς;

Και αρχικά ο ορος "Αριστερά" θα πρέπει να συζητηθεί και να καθορισθεί, γιατί εδώ θα πρέπει να αναλογιστούμε τις διαφόρες ιστορικές και ιδεολογικές αποψεις. Στις ιστορικές αποψεις περιλαμβάνεται η μακροχρόνια παράδοση της κομμουνιστικής Αριστεράς στην Ιταλία και η οποία διαφέρει ριζικά από την γερμανική Αριστερά. Στην Γερμανία η δύναμη της Αριστεράς είναι αίσθημα και λειτουργία και αντιπροσώπευται από το SPD (σοσιαλδημοκρατικό κόμμα Γερμανίας), ενώ στην Ιταλία υπάρχει η παράδοση του σοσιαλιστικού κινήματος αρχικά, και η οποία μετά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο συνεχίστηκε κυρία από το κομμουνιστικό κόμμα. Θα τα δύο αυτά κόμματα θα μπορούσαν να ενταχθούν πιο αριστερά από την γερμανική σοσιαλδημοκρατία.

Ακόμα και σε σχέση με το εργατικό και συνδικαλιστικό κίνημα υπάρχει μια ισχυρότερη και σημαντικότερη παράδοση Αριστερά, Αριστερότερα απ' αυτήν θα αναφερόμαστε την Αριστερά, που μπορούμε να ονομάσουμε εξεκοινοβουλευτική. (...) Ακόμα θα πρέπει να εμνησθεί και ο ιδεολογικός χαρακτήρας, ο οποίος περιέχεται στις εννοιές "αριστερά" και "δεξιά". Η χρήση αυτών των εννοιών μπορεί να ναι από μια απόψη χρησιμη. Από την άλλη όμως είναι ιδιαίτερα επικίνδυνη, αν όχι λανθασμένη. Τουλάχιστον από αναρχική απόψη. Γιατί αυτό θα σήμαινε την εικόνα, πως από ιδεολογική απόψη όλοι εμείς ανήκουμε σε ένα γενικό κομμάτι της Αριστεράς, δηλαδή μιας Αριστεράς στην οποία ανήκουν το κομμουνιστικό και το σοσιαλιστικό κόμμα. Παράλο που ιστορικά πραγματι υπάρχει μέσα στα εργατικά κίνημα ένα κοίνο παρελθόν, πρέπει να διαπιστώσουμε σήμερα πως αυτά τα κοίνα δεν υπαρχουν μέσα στην Αριστερά. Από το ΕΚ μας χωρίζουν τουλάχιστον πολλά στοιχεία σχεδόν κι απ' το χριστιανοδημοκρατικό κόμμα, που σίγουρα δεν ανήκει στην Αριστερά. Γιαυτό θεωρώ αυτόν τον καθορισμό της θέσης-μας ιδιαίτερα σημαντικό, όχι για την αναζήτηση νέων ορίσμων, αλλά για να δείξω το βάθος του παρελθόντος. Όταν δεχόμαί κατά κάποιο τρόπο, πως είμαι "ενός ακτιβιστής της Αριστεράς" και θέλω να απαντήσω στο ερώτημα: "Πως βλέπει ένας ακτι-

βία της σημερινής Αριστεράς (εδώ αυτός ο όρος χρησιμοποιείται ο αντιθετός με την "παράδοσιακή Αριστερά", ΚΚΙ κλπ.) την κατάσταση στην Ιταλία; Τότε λέω πως: εκτός απ' την κοινοβουλευτική Αριστερά δεν υπάρχουν πολλά για να πει κανείς και ιδίως, τόσο σε σύγκριση με την κατάσταση στις αρχές της δεκαετίας του '70. Με λίγα λόγια: Μετά το '68 υπήρξε -οπώς και σε πολλές άλλες χώρες- μια έντονη κοινωνική ριζοσπαστικοποίηση, παράλληλα με την άνοδο πολλών αριστερών ομάδων. Πολλές αρι-

στερές ομάδες (επρόκειτο κυρίως για μαρξιστικές-λενινιστικές) είχαν παρόλα αυτά εξωφανιστεί. Ένα μεγάλο μέρος των αγωνιστών και των γκεϊών-τους μεταπήδησαν στη παράδοσιακη και κοινοβουλευτική Αριστερά. Με την ιστορική εξέλιξη κι όσο μεγάλωναν και με την συνδεδεμένη μ' αυτό επιδίωξη να "ευπρεπιστούν", πολλοί από αυτούς μπήκαν στο ΚΚ, και σε εθνικό και σε τοπικό επίπεδο. Αν θέλουμε να κατανοήσουμε τον όρο "Αριστερά", πρέπει να έχουμε πως το σοσιαλιστικό και το ΚΚ ε-

χουν την εξουσία στις πιο σημαντικές τοπικές διοικήσεις και σε πολλά επίπεδα της κατώτερης διοίκησης.

Στην Γαλιάνια ο όρος "Αυτονομία" χρησιμοποιείται σαν συνώνυμο της "Αυτοδιοίκησης", του "εθνοκοινοβουλευτισμού", του "ελευθεριασμού" για να μην πούμε και του "ασαρχισμού". Τι είναι η οργάνωση "ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ ΟΠΡΕΤΑ (Γαλιανική Αυτονομία), τι είναι οι "αυτονομίες" και τα "αυτονομα κινήματα" στην Ιταλία;

Γ...! Όταν μιλάμε για την "εργατική αυτονομία", αυτόν τον

Αναρχικός από το Μιλάνο. Κατηγορήθηκε μαζί με τον συντροφο του Τζιουζέππε Πινελλί σαν υπαίτιος για την φασιστική βομβιστική επίθεση στο κέντρο του Μιλάνου το 1969. Η προφυλακιστή του Βαλιφρέντα κρατήθηκε περισσότερο από 36 μήνες. Ο Πινελλί δολοφονήθηκε κατά την διάρκεια της αναρχικής. Τον πέταξαν από τον τελευταίο όροφο του αστυνομικού κτηρίου. Η αστυνομία "αποκαταίρει" πως προκειμένου για αυτοκτονία...

γενικό όρο για το αυτονομο εργατικό κίνημα, τότε εννοού με την ταξική αυτονομία, που έχει τις ρίζες της στον συμβουλιάρικο κομμουνισμό καθώς και σε μια αναρχοσυνδικαλιστική αντίληψη' αυτά τα δυο τελευταία είναι μέρος της ιστορικής και ιδεολογικής κληρονομιάς της επαναστατικής αριστεράς (...). Από αυτά πρέπει να διαχωριστεί η οργάνωση ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ ΟΠΕΡΑΙΑ. Για την οργάνωση μπορεί κανείς ευκόλα να μιλήσει. Αντιθέτα το "αυτονομο κίνημα" είναι περισσότερο υπέρ του κλίματος που είχε δημιουργηθεί το '77 στην Μπολωνία και που τότε έφτασε στα ζενίθ του. Στην βίχη της "7ης Απριλίου" (στις 7.4.79 συνελήφθησαν ο Αντονιο Νεγκρι κι άλλοι εκπρόσωποι των αυτονομων, όπως πρώην ακτιβιστές της ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ ΟΠΕΡΑΙΑ -σαν οργάνωση και σαν κίνημα- με την πρόφαση μεταξύ άλλων της οργάνωσης του ενοπλου αγώνα κατά του κράτους) το κράτος προσπάθησε να ποινικοποιήσει όλον τον αυτονομο χώρο, ενώ παρεβλήσε τις υπάρχουσες διαφορές ανάμεσα στην οργάνωση και το κίνημα με την πρόθεση να τσουβαλιάσει όλους σ' ένα σακί και με την σκέψη να αποφυγει προσεκτικά κάθε αναλυση και σαφήνεια πάνω σ' αυτό. Το "αυτονομο κίνημα" είχε δημιουργήσει ένα δίκτυο συνεργασίας μεταξύ διαφόρων ομάδων οι οποίες είχαν σχεδόν όλες μαρξιστική-λενινιστική τάση και είχε έτσι προκαλέσει μια καινούργια μορφή παρέμβασης στις κοινωνικές συγκρούσεις. Εδώ θα πρέπει να τονιστεί, πως τα αιτήματα και οι αγώνες της ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ ΟΠΕΡΑΙΑ ήταν ίδιοι μ' αυτούς των νέων περιθωριακών ομάδων - μητροπολίταινοι ινδιάνοι, ασι-

γοί, ανεργοί κλπ. - Κι ακόμα πρέπει να τονιστεί, πως από την Αυτονομία (σαν πολιτικός χώρος και σαν οργάνωση) ξεπήδησαν στα χρόνια 1977-78 εκατοντάδες διαφορές εκδόσεις. Όλα αυτά έχουν μειωθεί τώρα στα ελαχίστα και είναι σήμερα μόνο μια σκιά του παρελθόντος.

Γιαυτη την εξέλιξη υπάρχουν διαφοροί λόγοι, τους οποίους θα' θέλα να αναφέρω σύντομα:

- Η κρίση στο επίπεδο των κοινωνικών συγκρούσεων γενικά,
- Η οικονομική κρίση που ανάγκασε πολλούς να αναζητήσουν ατομικές λύσεις,
- Η κρίση στον χώρο του ενοπλου αγώνα για τον οποίο μερικές ομάδες και εκπρόσωποι της ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ ΟΠΕΡΑΙΑ εκφράσανε την συμπαιδεία τους. Ετσι η κρίση στον ενοπλο αγώνα προκάλεσε και κρίση στον χώρο των συμπαιδούντων. Ένα μέρος του πολιτικού περιγύρου της ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ ΟΠΕΡΑΙΑ σιγούρα είχε μεγάλες ιδεολογικές συμπαιδείες, ιδιαίτερα για τις Ερυθρές Ταξιαρχίες, αλλά και για την PRIMA LINEA (Πρώτη Γραμμή: ομάδα που συνδεθηκε με τις εμπειρίες της Αυτονομίας, που προπαγανδίσσε την ιδέα του ενοπλου αγώνα αλλά είχε διαφωνίες με τις Ερυθρές Ταξιαρχίες) ή και για άλλες μορφές της ενοπλης Αριστεράς.

Για τους και για άλλους λόγους η ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ ΟΠΕΡΑΙΑ συρρικνώθηκε αρκετά. Και συμπληρωματικά θα ήθελα να πω, πως κατά την δημιουργία της ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ ΟΠΕΡΑΙΑ διασπαστήκε άμεσαως ένα τμήμα της για να ξαναγυρίσει σε μια ακαμπητή λενινιστική κομματική μορφή, ενώ οι υπολοίποι επι-

διώξαν και κατά ένα μέρος έκαναν και πρακτική τους μια ελευθεριακή μορφή συνδεόμενη με την βάση. Μερικοί που μπορούν να καταταχθούν στον πολιτικό περιγύρο της Αυτονομίας και που εμείναν πιστοί στην βασική ελευθεριακή ιδέα, έχουν σχέσεις με ελευθεριακές ομάδες του αναρχικού κινήματος.

Η "Αυτονομία" χαρακτηρίζεται στην Ελβετία και στην Δ. Γερμανία σαν εκείνο το κίνημα που απορριζείται ακόμα απ' την νεολαία, που δεν θέλει να ενταχθεί σε μια αριστερή ομάδα και η οποία επέξε καθοριστικό ρόλο στους αγώνες για τα κατελλήμενα σπύτια, όπως το κίνημα για το Κέντρο Νεότητας κλπ. Αυτό το κίνημα πως είναι στην Ιταλία; Αντιπροσωπεύεται καθόλου στην χώρα σου;

Μπορούμε να το συγκρίνουμε με κείνο το κίνημα που στις χρονιές 77-78 έδωσε τον βασικό τόνο στο κλίμα της εποχής. Αλλά θα ελέγα πως σήμερα δεν υπάρχει τέτοιο κίνημα σε μας. Υπάρχουν ακόμα μερικά αιτήματα. Μερικές ομάδες που όδρουν σε τοπικό επίπεδο, προπαδούν να διατηρήσουν αυτά τα αιτήματα ζωντανά. Αλλά βασικά πρέπει να απαντήσουμε αρνητικά, πράγμα όπως που δεν σημαίνει πως ένα τέτοιο κίνημα δεν μπορεί να ξαναφύσει σε μικρο χρονικά διαστήματα. Σήμερα υπάρχουν μόνο τοπικές πρωτοβουλίες με περιπορισμένη έκταση.

Ας ερθούμε τώρα στα κομμάτια. Τα κομμάτια σε σας φαίνεται να κατέχουν την πρώτη θέση τόσο στην κοινωνία όσο και στην σκέψη πολλών αριστερών. Τι σημαίνει "Το Κομμάτι" στην Ιταλία και κυρίως για την Αριστερά;

Ας δούμε τα πράγματα από την γενική τους απόψη, μέσα από το Ιταλικό κοινοβούλιο όπου αντιπροσωπεύονται μια ντουζίνα κομμάτια. Ας αφήσουμε και την παραδοσιακή Αριστερά εξω απ' τις παρατηρήσεις μας, η οποία δίνει αφορμές για συχνές διασπάσεις, δημιουργίες καινούργιων κομμάτων και διαλύσεις. Ετσι νομίζω, πως πριν ακόμα θίξουμε το θέμα "Κομμάτι", θα πρέπει να μιλήσουμε για την εντονη ιδεολογικοποίηση του εργατικού κινήματος, του σοσιαλιστικού κινήματος και του "μαχητικού κινήματος". Πάντα γινόντουσαν από τη μεριά των ηγέτων και των ακτιβιστών διασπάσεις, και δημιουργούνταν ομάδες που συχνά αντιμαχόνταν η μία την άλλη. Αυτό σιγούρα δεν είναι μια Ιταλική ιδιότητα. Αλλά στην Ιταλία υπάρχει από αυτή την άποψη μια μεγάλη παραδοχή. Ας δούμε μοναχά τα παμπολα μαρξιστικά-λενινιστικά κομμάτια στις αρχές της δεκαετίας του '70. Ο ρόλος του κομματος στην Ιταλία ήταν πάντα ένα κεντρικό πρόβλημα, αν σκεφτούμε καλύτερα την υπεροχή της μαρξιστικής κουλτούρας και την απολυτα κυριαρχική θέση -90 με 99%- που κατέχει το κομμα μέσα σ' αυτήν. Στο ελευθεριακό κίνημα, όχι μόνο στους αναρχικούς αλλά και σε αυθορμητά κινήματα είχε ιδιαίτερη σημασία η κριτική στο κομμα.

Αλλά για να μιλήσουμε ειμια, η πλειοψηφία των ακτιβιστών και των λεγόμενων "αυτονομών" υπογράμμισε τελικά την αναγκαιότητα για κόμματα με κεντρική επιτροπή, με ενιαία αντιπροσωπευση προς τα έξω κλπ.

Για να μπάρεσουν να τειδουν ελευθεριακά, μη δογματικά - ή όπως λένε στην Γερμανία "αυτονομα" - αιτήματα, απάρχουν δεκάτα στους αναρχικούς μόνο λίγες ομάδες, απογονοί του πρώην κινήματος "Αυτονομία". Κατα τα άλλα διαπιστώνει κανείς μόνο την ίδρυση και αποκρυστάλλωση μικρών κομμάτων, που αντιμαχονται το ένα το άλλο.

Όταν μιλάμε στην Γερμανία για κινήματα, που οργανώνονται έξω από τα κόμματα, τότε αναφέρεται κατά κυριο λόγο το Κίνημα Ειρήνης. Η λέξη "Ειρήνη" φαίνεται να 'ναι της μόδας και βρίσκεται στα στομάτα όλων, πως όμως οργανώνεται στην Ιταλία ο αντιμιλιταριστικός αγώνας, όπως πχ. ο αγώνας κατά της εγκληματικότητας των αμερικανικών πυροβόλων Κρούζ;

Το "Κίνημα Ειρήνης" είναι ένας πολυπλευρος και ασάφης ορος. Στην Ιταλία μπορούμε να μιλήσουμε για ένα Κίνημα Ειρήνης. Αυτό φάνηκε σε μερικές μεγάλες διαδηλώσεις που προκληθήκαν ή πιο καλά ελεγχθήκαν από το ΚΚΙ. Γιατί το ΚΚΙ έχει μεγάλη επιδραση στο λαό και ιδιαίτερα σε ορισμένες περιοχές. Φυσικά δεν μας ενδιαφέρει αυτό το είδος του κινήματος Ειρήνης, που μοναδικό σκοπό έχει το να ασκήσει επιδραση στην εξωτερική πολιτική της κυβέρνησης και να δώσει περισσότερο βάρος στην κοινοβουλευτική αντιπολιτευση. Μας ενδιαφέρει περισσότερο για την ικανότητά του να κεντρίζει την γενική αναγκη για Ειρήνη.

Θεωρώ πιο σημαντικό να μιλήσω για κείνους τους αγώνες που δεν έγιναν για την Ειρήνη γενικά, αλλά έχουν έναν αντιμιλιταριστικό χαρακτήρα, δηλαδή, αυτούς τους αγώνες που είναι στραμμένοι κατά της συριας του μιλιταρισμού. Οι πρωταγωνιστές αυτών των αγώνων είναι εκτός απ' τους αναρχικούς και μερικές ειρηνιστικές ομάδες, που όμως -σε αντίθεση με την Γερμανία, την Ολλανδία, την Αγγλία και άλλες χώρες, είναι αριθμητικά μια μικρή μειοψηφία σε συγκριση με την δύναμη που έχουν το ΚΚΙ και η κοινοβουλευτική Αριστερά για να κινήσουν. Αυτοί οι αγώνες όμως, που έχουν μια ιδιαίτερη σημασία, υπήρξαν πολύ δυνατοί στο Κομμένο της Σικελίας, όπου κατασκευάζεται η πρώτη μεγάλη ευρωπαϊκή στρατιωτική βάση, όπου αργότερα θα εγκατασταθούν εκεί οι πυραυλοί Περσίγγκ και Κρούζ. Εναντία σ' αυτές τις βάσεις υπάρχει μια διττή κινητοποίηση από την πλευρά των ειρηνιστών κατά της βίας με τους οποίους ενωθήκαν συντροφοί από το εξωτερικό μέσα στην "Διεθνή Κατάσκηνηση για την Ειρήνη". Η μια πλευρά αυτής της κινητοποίησης αποτελείται από τη δημιουργία αυτοδιδυνομένων ομάδων κατά της κατασκευής της βάσης και στην οποία

συμμετεχουν και αναρχικοί και ομάδες που εγκείται σ' αυτούς. Η άλλη πλευρά έχει σαν στόχο να μεταφέρει τον αγώνα στην περιοχή κοντά στην Διεθνή κατάσκηνηση.

Μια άλλη απόψη, με παραδοχή στον αντιμιλιταριστικό αγώνα είναι το κίνημα των "αντιρροσιών συνείδησης". Η στρατιωτική θητεία είναι υποχρεωτική στην Ιταλία. Έδω και 10 χρόνια -τέλη του '72- υπάρχει η δυνατότητα, αντι για στρατιωτική θητεία να προσφέρει κάποιος τις υπηρεσίες του σε διάφορα ιδρύματα, κάτι όμως που βρίσκεται στην δικαιοδοσία του Υπουργείου Αμύνης. Υπάρχουν πολλοί νεοί που απουνοιαί και τα δύο αυτά είδη θητείας, και για αυτό πανε φυλακή (μεταξύ τους υπάρχουν μερικοί αναρχικοί κι απ' αυτούς τελευταία συνελήφθη ο Μαουρο Τσανονι στο Πεφφαρί). Παρόλα που λίγος κρατούν μια τέτοια στάση είναι καθοριστική η πολιτική δράση που αναπτύσσεται γύρω απ' αυτές τις περιπτώσεις και αποτελεί μια ουσιαστική συνίσταση του αντιμιλιταριστικού αγώνα.

Θέλω να υπογράμμω ακόμα μια φορά το γεγονός, πως η διασπαση εξακολουθεί να οριστάται στο Κίνημα Ειρήνης. Ένα μεγάλο κομμάτι του, αριθμητικά μεγαλύτερο και επιρροασμένο από το ΚΚΙ, προτιμάει τις νομίμες μεθόδους αγώνα. Το άλλο κομμάτι προτιμάει την δράση με περισσότερο αντιμιλιταριστικό και αντιαυταρχικό χαρακτήρα και κριτικαρεί τους στρατιωτικούς θεσμούς. Έδω ανήκουν κυρίως οι αναρχικοί.

Ένα άλλο κίνητρο για τον αντιμιλιταριστικό αγώνα είναι η ολοένα αυξανόμενη σημασία του στρατού για την κοινωνία και στην Ιταλία.

Το οικιστικό πρόβλημα γίνεται ολο και πιο επιτακτικό. Υπάρχουν και στην Ιταλία καταλήψεις σπιτιών ή ποια μορφή έχουν οι κωφές μεθόδοι τής;

Στα προηγούμενα χρόνια υπήρξε ένα σημαντικό κίνημα που οδήγησε σε καταλήψεις σπιτιών και όχι μόνο στις μεγαλούπολεις. Σήμερα υπάρχουν, σε μια μεγαλούπολη όπως το Μιλάνο, μεμονωμένες περιπτώσεις κατειλημμένων σπιτιών. Μεταξύ άλλων υπάρχει στην VIA CORRREGGIO ένα σπίτι κατειλημμένο κυρίως από αναρχικούς, το οποίο έγινε ένα σημαντικό ελευθεριακό κέντρο επικοινωνίας. Αλλά γενικά ο αγώνας για τα σπιτία έχει αδρανήσει. Άλλες μορφές αγώνα σε σχέση με το οικιστικό πρόβλημα νομίζω πως, για να μιλήσω τιμια δεν υπάρχουν. Υπάρχουν βεβαία μερικές ομάδες έξω από τον άριστο εναλλακτικό χώρο, οι οποίες ασχολούνται με το χιλσιμο σπιτιών από τους ιδίους. Αλλά βρίσκονται ακόμα σε εμβρυακό στάδιο και θα 'ταν υπερβολικό να μιλάμε για κίνημα.

Επαναλαμβάνω: υπάρχουν ακόμα αμετρήτα παραδείγματα εμπειριών από νέες μορφές αγώνα και καταλήψεων, αλλά αισθητά πιο περιορισμένες απ' ότι παλιότερα.

ΦΕΜΙΝΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

Ποιος είναι σήμερα ο στόχος του γυναικειού κινήματος; Ποια είναι τα αιτήματα του, που τίθενται σε αζήτηση μέσα στην Αριστερά;

Είναι δύσκολο, χωρίς να γενικεύσουμε να μιλήσουμε για ένα γυναικειό κίνημα, γιατί μέσα σ' αυτό δράσανε διάφορες δυνάμεις. Μετα από τις αρχικές δυσκολίες μέσα στο κίνημα, φαίνεται μια θετική στροφή του ρόλου, τον οποίο είχαν οι γυναίκες στα κόμματα της παραδοσιακής Αριστεράς και αλλά μέσα από την ενεργοποίηση της εφημερίδας τους "NOI DONNE" ("Εμείς οι Γυναίκες", προσανατολισμένη στο ΚΚΙ). Έδω προκειται για μια τάση που παλεύει για αλλαγές μέσα από τους θεσμούς. Απ' την άλλη πλευρά θα μπορούσαν να αναφερθούν οι γυναίκες της ιστορικής φεμινιστικής τάσης με "ριζοσπαστική" αποχρώση οι οποίες είναι μαχητικότερες, αλλά παρόλα αυτά βλέπουν στους θεσμούς ένα ρόλο μεσαζόντα: Βούλη, βελτίωση των νομών...

Την λέξη "ριζοσπαστικές" την εννοείς με την εννοια του Ριζοσπαστικού Κόμματος;

Ναι, εννοώ το Ριζοσπαστικό Κομμα. Στην Ιταλία η λέξη "ριζοσπαστικός" δεν έχει σχέση με τον γερμανικό ή τον αμερικανικό ορο. Περισσότερο έχει σχέση με το Ριζοσπαστικό Κομμα. Τα παραδείγματα που ανέφερα, δείχνουν μια μερική απόψη του γυναικειού κινήματος. Ιδιαίτερα στις ελευθεριακές γυναίκες και σε μερικές ομάδες του "Ιστορικού φεμινισμού" βρίσκουμε μια πιο συνειδητή ερμηνεία του ορου "φεμινισμός", ο οποίος εννοείται γενικά σαν αντιαυταρχικός αγώνας. Ένας φεμινισ-

μος, δηλαδή, που τίθεται έξω από τον μεσαζόντα ρόλο των νομών, για την πραγμάτωση μιας νέας μορφής ζωής και τον καθορισμό νέων στόχων. Παρολα αυτά μπορούμε να παρατηρήσουμε, πως η αγωνιστική διάθεση των προηγούμενων χρόνων έχει μειωθεί. Έχει ασχισεί μια εποχή της σφαιρικότητας του γυναικείου κινήματος και της επιστροφής στους θεσμούς και στην ιδιωτική ζωή. Πρέπει να αναφερθεί η προσπάθεια των χριστιανοδημοκρατών πριν από λίγο καιρό να περάσουν έναν νόμο, που σκοπό είχε την χαλάρωση της νομοθεσίας για τους βιασμούς και την σεξουαλική βία. Αυτή η προσπάθεια προκάλεσε μια πύξηση στο μαχητικό πνεύμα του γυναικείου κινήματος. Ξανασημαντήθηκαν στους δρόμους και στις πλατείες οι εκπρόσωποι όλων των τάσεων - και αυτές που δουλεύουν μέσα από τους θεσμούς γύρω από το ΚΚΕ και το Ριζοσπαστικό Κόμμα καθώς και άλλες. Αυτό μας κάνει να ελπίζουμε πως το γυναικείο κίνημα, μετά από ένα διάστημα σχετικής ηρεμίας και αποσοβόρευσης, και παρά τις αντιρροπίσεις προχωρεί προς τα μπρος.

Ο αριθμός των περιοδικών και των εκδηλώσεων φεμινιστικού περιεχομένου και τα παύση-αύρια κατεληφμένα από τις γυναίκες φεστιβάλ - κάτι που ήταν πολύ σημαντικό πριν από ένα εκατό χρόνια - έχει δυστυχώς μειωθεί. Αν παλιότερα εβγαίναν 300 διαφορετικά περιοδικά, πρέπει τώρα να υπολογίσουμε από αυτό τον αριθμό ένα αν όχι δυο μπρονικά. Άλλα και εδώ έχουμε ένα φαινόμενο συρρίκνωσης.

Ποιοί είναι οι στόχοι του κινήματος; Το τμήμα εκείνο που αγωνίζεται μέσα από τους θεσμούς έχει σαν στόχο την βελτίωση της υποτέλειας. Η πιο επαναστατική, ως κομμάτι, και ελευθεριακή πλευρά, προβάλλει να προωθηθεί μια πιο πλατιά κι όχι μόνο φεμινιστική αντίληψη και μια νέα κουλτούρα για όλη την κοινωνία.

Έτσι είναι τα πράγματα με λίγα λόγια και τωμά με μερικές απειρίες, διότι για να το θέμα θα'ταν πιο σωστό να μιλήσουν οι ίδιες οι γυναίκες.

Γρήνη, 12 Μαΐου 1977. Απονομή βραβείων με πολιτικά περιβλήματα διαδηλωτές. Μετά την δημοκρατική παρεμπόδιση φιλοσοφικών στον Τύπο, ο υπουργός εκπαιδευτικών Κασαγιάν αναγκάστηκε να παραβεί πως ενοχλείτο για αστυνομική προβλεψία...

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

Τι εννοεί και κατάς με τη λέξη "εναλλακτικός";

Κι εδώ έχουμε και ότι είπαμε για τους όρους "αυτονομός" και "ριζοσπαστικός". Ξεκινώντας από την διαφορετικότητα του πολιτικού πανοράματος στην Ιταλία, δίνεται στην ομώνυμη γερμανική λέξη διαφορετική σημασία.

Ο όρος αυτός στην Ιταλία κρημιολογείται, πολύ σπάνια από πολιτική άποψη. Εδώ δεν υπάρχουν οι "εναλλακτικοί" όπως στην Γερμανία. Ξυνηθώς με την λέξη αυτή χαρακτηρίζεται κάποιος περισσότερο την ενδομιαία ή των τρεκ ζωής και άλλα. Έτσι δεν μπορούσε να μιλήσουμε για εναλλακτικό κίνημα με την στενή του έννοια χωρίς - όπως ήδη προσπάθησα να δείξω - να εξηγήσει κανείς συγχρόνως τους όρους του γυναικείου και του εργατικού κινήματος, του κομμάτι της παραδοσιακής Αριστεράς κλπ. Σίγουρα όμως μπορούμε να μιλήσουμε εδώ για ένα φαινόμενο - κάτι που θα είναι δύσκολο να εξηγηθεί - που το '88 ονομαστικά "αντι-κουλτούρα": ένας καινούργιος κωπος, ένας

νέος τρόπος να υπαθεί κανείς τις προσωπικές του σχέσεις. Αυτή η κουλτούρα εξελίχθηκε μέσα σ' ένα δίχτυ από αντιρροπίες, από προσυμφωνία μέσα σ' ένα αριστερό χώρο. Σ' αυτούς τους κόλλους συναντάει κανείς τα γυναικείο και το αντιπολιτικό κίνημα, τα πολιολογικά κινήματα κλπ. Ακριβώς μια μορφή όπως οι "εναλλακτικοί" των οποίων η πολιτική-κοινωνολογική μεταβατική ονείδα είναι το Κόμμα των "Πρασίνων".

Σε κόλλους που βασίζονται κυρία στο ριζοσπαστικό κομμάτι ούληταν να δημιουργηθούν προοδεύματα, που θα συμπεριλάβουν τους λεγόμενους "περιθωριακούς". Ένα, όπως φαίνεται, σχέδιο χωρίς ακαδημαϊκές προοπτικές, εξαιτίας μεταβυ άλλων της ήδη αναφερμένης ιδεολογικοποίησης του "κινήματος". Για να είμαστε τιμωί δεν θα ξέρω και να σου απαντήσω για τους εναλλακτικούς, γιατί για μια ανάλυση της ιταλικής πραγματικότητας οι εναλλακτικοί είναι ασήμαντοι.

ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ

Τι σημαίνει η λεγόμενη "τρομοκρατία", δηλαδή η ύπαρξη των κινήσεων Τυξίωριων, της Άκρας Τρομής κ.α; Ποιο ρόλο έπαιξε και παίζει ο Ενωτικός Αγώνας στην Ιταλία;

Ένα, αρχικά αναγκαίο να εξηγήσουμε πως το φαινόμενο αυτό στην Ιταλία είναι μοναδικό, αν το δούμε ιστορικά και διαφέρει από τον Ενωτικό Αγώνα στην Ιρλανδία, στην χώρα των Βασκων και - για να δειψουμε κάτι σύγχρονο που μερικά μπορεί να συγκριθεί μαζί του - στην Γερμανία. Ας μην μιλήσουμε για την Ραλία, όπου αυτή η κόρη αγώνα δεν ήταν ποτέ εντόνη (με εξαίρεση την Κορσική, ο.τ.ε.). Ο Ένωτικός Αγώνας εμφανίστηκε στο τέλος της δεκαετίας του '60 ή καλλίτερα στους πρώτους μήνες του '70. Ήταν στενά συνδεδεμένος με την ριζοσπαστικοποίηση των κοινωνικών αγώνων στον χώρο των οποίων έγιναν και ανακτύθησαν ανετόπτες βίαιες κοινωνικές συγκρούσεις: μπορούμε να μιλήσουμε για τις συγκρούσεις με την αστυνομία, τις καταλήψεις κλπ. Βελιματούσε λοιπόν ένα κλίμα

ολοκληρωτική οργάνωση
 κοινωνικοπολιτικός κ' οικονομικός
 αγώνας & κοινωνικοπολιτικοί αγώνες
 κοσμοπολιτικός
 εργατικός ταξιακός
 κίλη πολιτικό μεταπολεμικό, ΣΠΥ

ΒΙΝΟΡΡΙΝΤ ΡΕΜΠΙΣ ΦΥΛΑΚΕΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ

ΚΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ

αυτονομός εκδοσεις

ΜΟΛΙΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ

αυξημένης βίας στις κοινωνικές συγκρούσεις. Μέσα σ' αυτή την κατάσταση προσπάθησαν μερικοί ακτιβιστές κι άλλες μικρές ομάδες να κάνουν οργανωτούς αυτούς τους κοινωνικούς αγώνες. Και έτσι εισήγαγαν τον Ενοπλο Αγώνα μέσα στις πολιτικές συγκρούσεις. Όλα άρχισαν με μερικές λι-στρικές επιθεσίες και απάγωγες που τις έκαναν οι Ε.Τ., και που σίεφονταν κατά των διευθυντών ή κατά των μεσαίων στελεχών των εργοστασίων. Αυτά τα άτομα τα απήγαγαν για λίγο-χρόνο, φωτογραφήθηκαν και απελευθερώθηκαν. Αυτό γινόταν σχεδόν πάντα κατά τη διάρκεια των ενοπλών αγώνων, οι οποίοι -παρόλο ότι είχαν συνδικαλιστικό χαρακτήρα- ήταν εντόνα ριζοσπαστικοί και μαχητικοί. Μετά ακολούθησε μια μετατόπιση του στόχου των επιθεσιών. Ήταν μία φάση, που άρχισε με την απαγωγή του δικαστή Σορσί. Αυτός ο άνθρωπος, ο οποίος θεωρείτο πολύ αντιδραστικός και καθολικός, ήταν ένας πολύ γνωστός ανώτατος εισαγγελέας από την Ρενοβά. Η επόμενη φάση του Ενοπλού Αγώνα είχε άλλα βασικά σημεία αναφοράς και χαρακτηριζόταν από τον φόνο ανθρώπων, ενώ η απαγωγή του Σορσί, ο οποίος ήταν και ο τελευταίος που αφέρθηκε ζωντανός, μαρκάρει την στιγμή της στρέψης.

Αυτή η εξέλιξη ξεκίνησε στις αρχές του '70, όταν η κατάσταση των κοινωνικών συγκρούσεων ήταν ακόμη στο απογειωτικό. Όπως ήδη, όμως, αναφερόμενα, η εντόνη μορφή αυτών των συγκρούσεων έχασε σε δύναμη. Το ερώτημα, αν η αιτία αυτής της εξέλιξης σχετίζεται κατά ένα μέρος και με την σύσταση του Ενοπλού Αγώνα συζητείται ακόμα στην Ιταλική Αριστερά. Είναι αδύνατον να δώσω μια απάντηση που θα ικανοποιήσει όλες τις πλευρές.

Η προβληματική του Ενοπλού Αγώνα σίγουρα θεωρήθηκε αρχικά φαινόμενο των Ε.Τ., γιατί αυτή ήταν η πρώτη οργάνωση που εμφανίστηκε. Αυτή ήταν εξάλλου μια μαρξιστική-λενινιστική οργάνωση και εντόνα σταλινική, γιατί η πιο γνωστό-της αντιπροσωπία αρχιζόντας από τον Ρενατό Κορτοϊό (1) ήταν ιδιαίτερα σταλινικοί. Και συν τοίς άλλοις,

συγκρούση φοιτητών, σπαζών της "Σοσιατικής Αυτονομίας" με κομμουνιστές γύρω από ένα φορτίο του πυλιδιού, κοντά στο κατελλήμενο πανεπιστήμιο της Ρώμης. Τη στιγμή εκείνη θα μιλούσε ο Λουτσιάνο Λομα, εκπρόσωπος του συνδικατού ΟΣΠ (προσκειται στο ΚΚΙ), που πήγε εκεί συνοδευόμενος από εκατοντάδες ροπαλοφόρους, μέλη του ΚΚΙ, για να "επανεκφέρει" τους φοιτητές στον σωστό δρόμο..." (Ρωμή, 17 Φεβρουαρίου 1977)

δεν μπορούμε να συμπερανούμε από τα νικησιμότητα τους κάποια κριτική στον σταλινισμό με μερικές εξαιρέσεις τους τελευταίους μήνες.

Η εμφάνιση των Ε.Τ. βρήκαν τη Ιταλική κοινωνία απροετοίμαστη. Η κοινοβουλευτική Αριστερά και μερικοί χώροι της εξωκοινοβουλευτικής Αριστεράς τοποθέτησαν τις Ε.Τ. στον χώρο των φασιστών, δηλαδή έβλεπαν σ' αυτήν μια δεξιά οργάνωση, που προσπαθούσε να κρούσει πίσω από μια αριστερή φασεολογία (2).

Με τις πρώτες συλλήψεις είδαν ολοι καθαρά πως οι περισσότεροι ήταν αριστεροί συντροφοί που προερχόνταν από το ΚΚΙ, ή ήταν παλιότερα ενεργοί σε καθολικές ομάδες (στην Ιταλία δεν είναι ασυνήθιστο αυτό, βλέπε πχ. Αντόνιο Νεγκρι-σ. τ. 2).

Ας θεωρήσουμε λοιπόν τις Ε.Τ. σαν την βάση της λεγόμενης "τρομοκρατίας" και του Ενοπλού Αγώνα.

Η επόμενη φάση διακρίνεται καθαρά το 1977 και είναι παράλληλη με την αναζωπύρωση των κοινωνικών αντιθέσεων, με την αύξηση της ανεργίας και τον αποκλεισμό νεολαϊστικών περιθωριακών ομάδων από την κοινωνία κλπ. Επαναλαμβάνω, πως το αποτέλεσμα των κοινωνικών συγκρούσεων και συγχρόνως της ριζοσπαστικοποίησης και της αύξησης της βίας στους κοινωνικούς αγώνες ήταν η δημιουργία μιας δεύτερης γενιάς της τρομοκρατίας και του Ενοπλού Αγώνα την οποία αργότερα θα ακολουθούσαν άλλες γενιές.

Η πιο σημαντική απ' αυτές ήταν η Πρώτη Γραμμή. Υπάρχουν ακόμα κι άλλες αμετρήτες, όπως πχ. η "UNITA COMMUNISTA TERRITORIALE" ή "UNITA COMMUNISTA COMBATTANTE": Για αυτές είναι δύσκολο να ειπωθείσαν είναι αυτόνομες οργανώσεις ή πολύ περισσότερο αν είναι εξωτερικοί κλάδοι από τις υπάρχουσες ομάδες. Η μια από αυτές της ομάδες -μια ομάδα μαχητικών οπαδών του Ενοπλού Αγώνα- η οποία υποστηρίζει καθαρά την ελευθεριακή σκέψη, την ελευθεριακή

παραδοχή, ήταν η "AZIONE REVOLUZIONARIA" (Επαναστατική Δράση).

Οι Ε.Τ. διατήρησαν έναν ηγετικό ρόλο στον Ενοπλο Αγώνα, κάτι που μπορούμε να το εξηγήσουμε με την επιδραστικότητά στην κοινή γνώμη, την δύναμη κρούσης-τους, και την απήχηση της δράσης-τους στα μαζικά μέσα ενημέρωσης.

Αντίθετα από αυτές τις ομάδες οι άλλες οργανώσεις προσανατολίστηκαν λιγότερο προς τον μαρξισμό-λενινισμό, στράφηκαν προς καινούργια ρεύματα που τον κριτικάραν και προς τον χώρο της "ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΙΑ". Επαναλαμβάνω, πως πρέπει να εξηγηθεί ακόμα η σχέση ανάμεσα στον χώρο της Εργατικής Αυτονομίας και τον τομέα του Ενοπλού Αγώνα. Κι αυτό δεν μπορεί να γίνει με λίγα λόγια. Αυτή η φάση υπήρξε η δεύτερη της τρομοκρατίας.

Η τρίτη φάση-της, που την πραγματικότητα και τα αποτελέσματα-της ζούμε εμείς σήμερα, είναι προδευτικά η διαδικασία αποσυνθεσης και του "ΡΕΝΤΙΣΙΣΜΟ", του "συνδρόμου των μετανοημένων" (3). Αυτό το σύνδρομο διαπεράσε όλες αυτές τις οργανώσεις και συσπειρώσεις -αν δεν μπορούμε να μιλήσουμε για οργανώσεις. Περιπου το ένα τρίτο των φυλακισμένων -περίπου 3.000 κατηγορούμενοι, οι οποίοι κατηγορούνται για ανάμειξη στον Ενοπλο Αγώνα- οδηγήθηκε στο να απομακρυνθεί απ' το παρελθόν-του: με αξιοπρέπεια ή χωρίς, κατανομαζοντας προσώπα ή όχι, σε συνεργασία με την δικαιοσύνη ή όχι. Η μεγάλη διαφορά στους τρόπους συμπεριφοράς δεν επιτρέπει το τσοβαλιασμά ολωνών σ' ένα σακί και από ηθική και από πολιτική σκοπία. Αναντίρρητα όμως, παραμένει το γεγονός, πως σίγα σίγα χιλιάδες άτομα απομακρυνθηκαν. (4)

Στην αρχή φαινόταν σαν να ήταν αυτές οι αποχωρήσεις απ' την τρομοκρατία (η πιο εντυπωσιακή ήταν αυτή του Πατριτίσιο Πετσι, μια απόσταση με τα όλα-της προς τον πρώην

ΤΑ ΑΝΑΡΧΙΚΑ ΚΙΝΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΦΑΝΤΑΣΙΑΣ ΟΥΛΑΝΗ

εχθροδουνοσημένες κατά κυριο λόγο από το "Νομο σχετικά με τους μετανιωμένους", που προ εβλεπε καλύτερη μεταχείριση σε περίπτωση ενεργητικής συνεργασίας. Αυτό το επιχείρημα που στις διαδικασίες αυτές αποσυνθέσει έπαιξε πάντα ένα ρόλο σε διαφορετικό επίπεδο για τον καθένα, δεν πρέπει να θεωρηθεί σαν η μόνη εξήγηση. Προφανώς η μείωση της συμπαθείας για τον Ενοπλο Αγώνα και η μείωση της μαχητικότητας του ήταν αναλογία και γι' αυτούς που βρισκόταν στην "στενή". Πραγματι έγιναν μεγάλες διασπάσεις, ανοικτές πολεμικές μπροστά στην κοινή γνώμη, μέχρι και βίαιες συγκρούσεις μέσα στις φυλάκες, όπου οι διαφορές τασείς-αχι μόνο ανάμεσα στις ανταγωνιζόμενες ομάδες αλλά και μέσα στις Ε.Τ. συγκρούσαν μεταξύ τους. Οι Ε.Τ διασπαστήκαν σε δύο ομάδες: η πρώτη, η οποία χαρακτηρίζεται από τα μαζικά μέσα ενημέρωσης αλλά και από τα ίδια της τα ντοκουμέντα, σαν η "στρατιωτική πτέρυγα" και η οποία είναι προσδεμένη ακόμα στην αρχική σταλινική παραδοχή των Ε.Τ. Η δεύτερη, η λεγόμενη "πτέρυγα των κινηματιών", η οποία είναι συνδεδεμένη με το μαχητικό κίνημα και προσανατολίζεται προς τα αιτήματα που είχαν προβληθεί παλιότερα από την "Πρώτη Γραμμή" και άλλες οργανώσεις. Αλλά και εδώ είναι δύσκολο να δώσουμε κάποια συγκεκριμένη μορφή στα πράγματα. Είναι σίγουρο, πως ο Ενοπλος Αγώνας πήρε μεγάλη έκταση στην Ιταλία, και σε τελευταία ανάλυση εξαιτίας του μεγάλου αριθμού των ατόμων που ενεργα πήραν μέρος σ' αυτόν. Από τους 3.000 φυλακισμένους υπάρχουν εκατοντάδες, που δεν θέλουν πια να έχουν σχέση με τον Ενοπλο Αγώνα. Εκατοντάδες συνελλήθησαν, εξαιτίας της πίεσης από την αστυνομία ή από πλαστές καταδοσεις από τους "μετανιωμένους" ή "ψευδομετανιωμένους", οι οποίοι ελπίζαν σε μια μείωση της ποινής τους. Εκατοντάδες, αν όχι χιλιάδες, είναι "στην στενή", γιατί σίγουρα είχαν κάποια σχέση με τον Ενοπλο Αγώνα, ενώ κατά την διάρκεια των τελευταίων χρόνων χιλιά-

δες δεν έχουν συλληφθεί. Μερικές χιλιάδες άτομα ανήκαν στους ακτιβιστές και κατά το 1977 υπήρχαν δεκάδες χιλιάδες, αν όχι χιλιάδες εκατοντάδες συμπαθούντες. Εδώ βλέπουμε και την διαφορά με την ομάδα Μπααντερ (5) Μαϊνχουφ. Ο χώρος των ακτιβιστών και των συμπαθούντων υπήρξε πολύ μεγαλύτερος στην Ιταλία. Σήμερα ολος αυτός ο χώρος βρίσκεται σε κρίση, όπως αυτή εκφράζεται μέσα από τα ντοκουμέντα. Αυτό είναι κάτι που βαραίνει όλη την Αριστερά. Διότι ο Ενοπλος Αγώνας έφερε στην επιφάνεια όχι μόνο ένα μεγάλο αλλά και μέχρι τώρα αγνώστο πρόβλημα για όλο το ιταλικό πανόραμα. Έτσι ένας μεγάλος αριθμός γενικών θεσμών και μέχρι τώρα επικρατούντων απόψεων απορριώθηκε και οδήγησε τις πολιτικές δυνάμεις στο να διαφωνήσουν, η κάθε μια με τον δικό της τρόπο μ' αυτή την προβληματική. Ο τρόπος με τον οποίο ο Ενοπλος Αγώνας, αν όχι αφανίστηκε, αναγκάστηκε να υποχωρήσει, κατά ένα μεγάλο μέρος, είναι κατά την γνώμη μου μια βάρια υποθήκη για την παραπέρα εξέλιξη της επαναστατικής Αριστεράς. Διότι ο Ενοπλος Αγώνας δεν χτυπήθηκε από μια θεωρία και την πρακτικότης, η οποία παρουσιάστηκε σαν εναλλακτική λύση αντί γι' αυτόν και του φανατισμού της βίας από την επαναστατική Αριστερά. Κατά κυριο λόγο νικήθηκε από το κράτος πχ, με το "Νομο σε σχέση με τους μετανιωμένους" και με την εμπιστοσύνη που επεφύρε η τρομοκρατία στους θεσμούς ή δίνοντας τουλάχιστον την δυνατότητα στο κράτος να ξυπνήσει στη συνείδηση του κοσμού αυτήν την εμπιστοσύνη. Σ' αυτό το σημείο θα 'θελα να τελειώσω. Αν ο Ενοπλος Αγώνας παλιότερα δημιούργησε πολλές συμπαθείες ακόμα και σε κόσμο που δεν τον υποστήριζε ακόμα, αλλά εβλεπε σ' αυτόν μια εναλλακτική λύση- το κράτος τελικά καταφερε να τον απομώσσει, όταν ασχισε αυτός να χρησιμοποιεί βίαιες μεθόδους και ταυτόχρονα να αποσπαστεί από τους κοινωνικούς αγώνες. Σαν τυπικό παράδειγμα για τη στρέψη αυτή, μπορούμε να αναφέρουμε την δολοφονία του Μορο και του σωματοφυλάκα του, όπως και το συνολικό χείρισμο της "υποθεσης Μορο". Έτσι η αυξανόμενη κρίση μέσα στο επαναστατικό κίνημα έδωσε την δυνατότητα στο κράτος να χρησιμοποιήσει τον Ενοπλο Αγώνα για να ξαναζωντανέψει αξίες όπως αυτή του εθνικισμού, της διασώσης των θεσμών και άλλα. Ταυτόχρονα, οποιασδήποτε εκφραζόταν κριτικά απέναντι στο κράτος και στις δομές του βρισκόταν εκτός νόμου. Έφτασαν στο σημείο να λένε: "Η με το κράτος ή με τις Ερυθρές Ταξιαρχίες!" Εμείς, που υπηρέσαμε απέναντι στην θεωρία και πράξη του Ενοπλου Αγώνα ιδιαίτερα κοιντικοί, θεωρούμε ένα τέτοιο τέλος σαν κάτι που θα μπορούσε να είχε προβλεφθεί. Αλλά αυτή είναι η προσωπική μου γνώμη, στην οποία καταλή-

ξα μετά από την ανάλυση των πραγματικών και βάσει των πεποιθήσεών μου.

ΑΝΑΡΧΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

Ποια είναι τα αιτήματα των αναρχικών και ποιος είναι ο ρόλος τους μέσα στη εξισορροκιστική αριστερά;

Θα 'λεγα πρώτα να εξηγήσουμε ποιοι και ποσος είναι οι αναρχικοί στην Ιταλία. Ας προσπαθήσουμε να δώσουμε μερικούς αριθμούς. Αυτό τον καιρό μπορούμε να μιλήσουμε για ένα ιταλικό αναρχικό κίνημα που αποτελείται από ένα σύμπλεγμα αναρχικών ομάδων και ατόμων. Ο αριθμός των αναρχικών ομάδων είναι πάνω κάτω 100 με 200 και με αρκετούς τοπους συγκεντρώσεων σ' όλη την Ιταλία. Εγώ θα 'λεγα πως είναι εκατό ή και λιγότερες οι ομάδες που έχουν μια εντονη καθημερινή δραση. Αν συμπεριλάβουμε τους συντροφους και τις συντροφισές, που για διαφορερους λόγους δεν παίρνουν πια πρωτοβουλίες αλλά απλώς υπάρχουν, φτάνουμε στις 150 έως 200 ομάδες. Ιδιαίτερα πολυαριθμοι είναι οι αναρχικοί που λειτουργούν σε καθαρά ατομικό επίπεδο και τους οποίους συναντάμε σε διαφορερα κινήματα, όπως στο Κίνημα για την προστασία του Περιβάλλοντος, στο Κίνημα Ειρήνης στο Κίνημα των κατελιγμένων σπιτιών κλπ, και χωρίς να προσφέρουν σ' αυτά τα κινήματα κάποια οργανωτική βοήθη. Αν θέλουμε να κατανοήσουμε το αναρχικό κίνημα ποσοτικά, θα 'πρεπε να λαβούμε υποψη-μας κι άλλα πράγματα, όπως τον αναρχικό τύπο. Εδώ και 40 χρόνια υπάρχει στην Ιταλία η εβδομαδιαία εφημερίδα "UMANI TA NOVA" (Νέος Ανθρωπισμός), που βγαζει τώρα 4.500 φυλλά την εβδομάδα και πουλαει κατι λιγότερο από τα μισα. Ακόμα, υπάρχει και η "RIVISTA ANARCHICA" (Αναρχικό Περιοδικό), για την οποία θα μιλήσω με στο τέλος και που είναι η πιο διαδεδομένη έκδοση με 10.000 τευχά από τα οποία πουλαει 6.000. Άλλες εκδόσεις είναι η αντιμικταριστική-ελευθεριακή "SENZA PATRIA" (Χωρίς Πατρίδα), που πουλαει το μεγαλύτερο μέρος από τα 3.000 φυλλά της. Μπορούμε να αναφέρουμε την "L'INTERNAZIO NALE (Η ΔΙΕΘΝΗΣ)", 4.000 τευχά, μια εφημερίδα περισσότερο παραδοσιακή σκοποθεσίας και οργάνω των GIA (Ομάδων Αναρχικής Πρωτοβουλίας) που προερχονται από τον παραδοσιακό αναρχισμό. Από άλλες πολυαριθ μες εκδόσεις υπάρχουν αρκε-τες με στενό γεωγραφικό κυκλό, όπως πχ, η "SICILIA LIBERTARIA" (Ελευθεριακή Σικελία) Μπορούμε δηλαδή να μιλήσουμε για μερικές εκατοντάδες ακτιβιστών στην Ιταλία, έναν αριθμό που φθάνει τις μερικές χιλιάδες αν συμπεριληφθούν και οι αναρχικοί, και οι οποίοι λειτουργούν κάπου μέσα στις κοινωνικές συγκρούσεις και θα μπορούσαμε να μιλήσω με για ένα αναρχο-ελευθερικό "ακροατήριο" 10.000 ατόμων, τα οποία πχ, ασχολούνται τακτικά με αναρχικές εφημερίδες. Οι ενεργείες των

Πρόσβαση της ομάδας "CIRCOLO ANARCHICO PONTE DELLA CHISOZZA" του Μιλάνου. Η παρουσία του Αναρχικού Κινήματος στην Ιταλία, παρά την ευρωκρατική της εξουσιοδοτούμενη οριστεράς, συνεχίζεται και θα συνεχιστεί να υπάρχει, οι ριζές του φτάνουν μέχρι έναν αιώνα πίσω. Οι προοπτικές του;

αναρχικών συγκεντρώνονται στην προπαγάνδα, δηλαδή στην διαδωση κυρίως του αναρχικού τύπου, με το να βόηθανε στην συντάξη αυτών των εφημερίδων, στην παραγωγή κασετών-βίντεο και γενικά με την παρουσία στον χώρο των μέσων επικοινωνίας, ο οποίος σ' αυτή την κοινωνία ήταν πάντα πολύ ανεπτυγμένος. Μερικοί συντρόφοι και ομάδες έχουν μια συνδικαλιστική ή αναρχοσυνδικαλιστική δράση συχνά εξω αλλά και καμμία φορά και μέσα στα συνδικατά.

Σε περισσότερα πολιτιστικό επίπεδο οργανώνουμε ομάδες έρευνας για θέματα όπως, "Τα καινούργια αφεντικά", "Αυτο-διεύθυνση", "Για τον Μπακουίν". Την τελευταία χρόνια πχ. έγιναν στην Ιταλία πολλές εκδηλώσεις στην μνήμη του Μαλατέστα, και στις οποίες έγινε η προσπάθεια να παρουσιαστεί η επικαιρότητα και το συνεχές της αναρχικής σκέψης.

Επειτα συναντάμε τους αναρχικούς σ' όλα σχεδόν τα κοινωνικά κινήματα (πχ. κατά της πυρηνικής ενεργείας). Μια ιδιαίτερη θέση κερνούν οι "αναρχικοί" πανκς, που βρίσκονται σε πολυαριθμους μεγαλουπόλεις, αλλά και σε μικρές πόλεις σαν άτομα ή ομάδες, και εμφανίζονται μαζί με το μουσικό πανκ συγκροτήματα. Πολλές εκατοντάδες πανκς, αλλά όχι και η πλειοψηφία τους αυτοχαρακτηρίζονται σαν αναρχικοί. Η πλειοψηφία περιοριζεται στο να βαφεί χρωματίστα τα μαλλιά-της. Αυτοί οι αναρχο-πανκς αισθάνονται περισσότερο σαν αναρχικοί, όμως θεωρούν τους εαυτούς-

τους μέρος αυτού του νέου υπολαϊτιστικού κινήματος. Φτάνουμε τώρα στον αντιεπιταριστικό τμήμα του αναρχικού κινήματος, του οποίου οργανό όπως ανέφερα, είναι η εφημερίδα "Χωρίς Πατριδα" που υπάρχει εδώ και τέσσερα χρόνια. Η δράση του αντιεπιταριστικού κινήματος ξεκινάει από την παντελή άρνηση στρατεύσης και φτάνει μέχρι τον αγώνα κατά της εγκατάστασης πυραύλων και κατά των στρατιωτικών βάσεων - όχι μόνο στο Καμίζο, που σήμερα είναι το βασικό σημείο αναφοράς - όπως και στην κοιτική διαφωνία με τους στρατιωτικούς θεσμούς. Η κοιτική δεν στρέφεται μόνο κατά της στρατιωτικής όπτιας, αλλά και κατά του μιλιταριστικού-βιομηχανικού συμπλεγματος. Υπάρχει, λοιπόν, το αναρχικό κίνημα. Για το κίνημα ισχύει, ότι είπα πριν για τις κοινωνικές συγκρούσεις. Δηλαδή, πως με την εξασθενισή-τους κοπάσε και το αναρχικό κίνημα σε αντίθεση με τις αρχές της δεκαετίας του '70. Θα 'πρεπε όμως να σημειώσουμε - και αυτό το θέσω σημαντικό και καθοριστικό - πως το αναρχικό κίνημα, σ' αντίθεση μ' άλλα κινήματα, όπως η LOTTA CONTINUA ή η AUTONOMIA OPERAIA ή τα πολυαριθμα κομματίδια της εξουσιοδοτούμενης αριστεράς που έχουν εξαφανιστεί εντελώς ή είναι ασήμαντα, δεν έχει καταρρεύσει. Και παρόλο που παρεμείνε μια μειοψηφία μέσα στα κινήματα μειοψηφίας, εξακολουθεί να υπάρχει και διασώζεται μέσα στους δρόμους και τα βιβλιοπωλεία, σε σχέση με τους κοινωνικούς

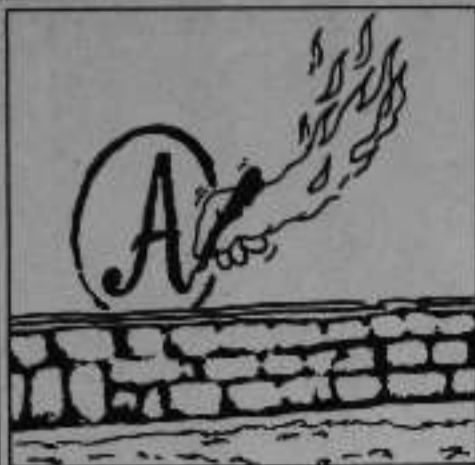
αγώνες και με την πολιτιστική και προπαγανδιστική-του παρουσία, το κίνημα απέδειξε την ιστορική-του συνέχεια, που στην Ιταλία έχει να δείξει μια παραδοχή ενός αιώνα και παραπάνω.

Εσύ δουλεύεις στην RIVISTA ANARCHICA, ένα αναρχικό περιοδικό. Η διαθεσί-του δεν γίνεται μόνο από συντρόφους, αλλά βρίσκεται και στα περίπτερα όλης της Ιταλίας. Αυτό θα ήταν ανήκουστο στην Γερμανία. Σε μια εποχή που πολλές εκδόσεις της Αριστεράς σταμάτησαν - είτε εξαιτίας οικονομικών είτε πολιτικών λόγων, είτε εξαιτίας της λείψης υιοθετήσης είτε της απουσίας ενός ισχυρού κινήματος (ένα παράδειγμα είναι η LOTTA CONTINUA) - η RIVISTA φαίνεται να αποτελεί μια από τις τελευταίες επαλξεις του ελευθεριακού και εξουσιοδοτούμενου προβληματισμού.

Τι ρόλο παίζει η RIVISTA στην Ιταλία του 1983;

Αρχικά θέλω να τονίσω, πως το περιοδικό-μας δεν είναι η πιο γνωστή αναρχική έκδοση μόνο στον ελευθεριακό χώρο, αλλά και γενικά χαρι στη διακίνηση μέσα από τα περίπτερα και παραξω. Θεωρούμε την RIVISTA σαν την "μεγαλύτερη" έκδοση ανάμεσα στις "μικρές". Σε σύγκριση με τις μεγάλες εκδόσεις στο εμπόριο των περιοδικών, το περιοδικό-μας είναι φύλλος στ' άχυρα. Μας βρίσκουν λοιπόν στα περίπτερα, βεβαίως όχι σ' όλη την Ιταλία, γιατί μια διακίνηση σε εθνικό επίπεδο θα χρειαζόταν πολύ περισσότερα έξοδα και μεγαλύτερο τίραζ. Πάντως μοιραζόμαστε στα περίπτερα 5.000 τεύχη τον μήνα, ένα γεγονός που σε καποιον έξνο φαίνεται ιδιαίτερα σημαντικό και που εντυπωσιάζει ακόμα και μας.

Όσο σημαντική κι αν είναι

μια τέτοια κατάσταση, δεν πρέπει να υπερεκτιμηθεί, διότι το σύστημα επιτρέπει μεν την διακίνηση μέσα από το εμπόριο των περιοδικών, αλλά μόνο με ένα συμβολαίο -το οποίο κλείσαμε με μια εθνική εταιρία διακίνησης χωρίς πλεονεκτήματα και με ιδιαίτερα σκληρούς όρους. Βεβαίως σε σχέση με τις δυνάμεις και τις δυνατότητες-μας, το περιοδικό μπορεί να βρίσκεται μόνο σε μερικά μέρη, όπως πχ. στα περιπτερα των συδερροδρομικών σταθμών. Ή εκεί όπου οι συντροφοί ζητάνε το περιοδικό, θέλω να πω, πως βρισκόμαστε μακριά από τα να καλύψουμε ολοκληρωτόν εθνικό χώρο διακίνησης. Αρχικά συζητήσαμε σαν ομάδα συνταξης του περιοδικού -οταν εμφανίστηκε το 1971-το πρόβλημα της διακίνησης. Αυτό είναι κάτι που υποτιμάται από πολλούς συντροφούς. Δώσαμε σημασία στην μαρφή του περιοδικού, στο πολυχρωμό εξωφύλλο και στο χαρτί μιας σχετικής ποιότητας. Αυτό δεν το κάνουμε για να ικανοποιήσουμε τα προσωπικά-μας γούστα, αλλά στηρίζομαστε στην εξής απήψη: οποίος σήμερα -στην εποχή των μαζικών μεσών ενημέρωσης και της τελείας τεχνικής της επικοινωνίας- θέλησει να λειτουργήσει σ' αυτό το χώρο, θα πρέπει να προσπαθήσει να πετύχει ένα υψηλό επίπεδο μορφής του περιοδικού, που να κινεί το ενδιαφέρον, χωρίς να αντιγράφει άλλα περιοδικά. Αυτό δεν είναι μόνο ένα τεχνικό πρόβλημα, αλλά και πολιτικό. Γιατί οι προσπάθειες-μας δεν συγκεντρώνονται μόνο στο να κάνουμε ένα αναρχικό περιοδικό για τους αναρχικούς (κι αυτό είναι κάτι που εξηγεί την παρουσία-μας στον εμπόριο χώρο των περιοδικών). Περισσότερο προσπαθούμε να φτιάξουμε ένα περιοδικό πάνω σε μια αναρχική ιδεολογική αντίληψη, η οποία να στρέφεται κυρίως προς τα έξω και ταυτόχρονα να προσπαθεί να είναι ανοιχτή σε νέες ελευθεριακές σκέψεις, κάτι που ίσως δεν πετυχαίνει πάντα. Όπως μαθαίνουμε από γραμμάτα αγνώστων, το περιοδικό παίζει κάποιο ρόλο και έξω από το αναρχικό κίνημα. Για τους αναρχικούς είναι σίγουρα ένα όργανο πληροφόρησης, αλλά και ένα πολιτικό όργανο για εκείνους τους συντροφούς που το διακινούν. Έτσι καταφέρνουμε να εξασκούμε μια κάποια επίδραση, κι αυτό οφείλεται στην διάδοση των ελευθεριακών ιδεών και έξω από

το αναρχικό κίνημα. Ο ρόλος-μας είναι πολύ περιορισμένος. Αυτό πρέπει να υποβεί, για να μάστε ελλείψετε, γιατί δεν πρέπει να δοθεί η εντύπωση, πως η RIVISTA ANARCHICA είναι παντού γνωστή στην Ιταλία. Ούτε στην "εναλλακτική Αριστερά" δεν είναι απολύτως γνωστή. Ακόμα και οι δυνατότητες επιρροής-της είναι μικρές. Στα τελευταία χρόνια σταματήσαν πολλές εκδόσεις, αναρχικές και μη, σπασήκατε παντός εναλλακτικής αναρπτικής εβδομιαστικής κατεύθυνσης. Το ότι καταφέραμε και από αυτές τις συνθήκες την συνεχίση της εκδόσης, ανεβαίνει λίγο το γοητόμας, ιδιαίτερα σ' αυτούς που μας διαβαζουν τακτικά. Ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε, είναι η επικαιρότητα, δηλαδή η διάδοση νέων πληροφοριών και κυρίως η προσφορά νέων πραγμάτων στους νέους που μας πλησιάζουν. Αυτό δεν είναι πάντα εύκολο, γιατί έχει γίνει μεν μια αλλαγή στα μέλη της συντακτικής ομάδας, αλλά όχι σε τέτοιο βαθμό ώστε να εγγυαται τον ερχομό νέων δυνάμεων. Αυτό το πρόβλημα δεν είναι τυπικό μόνο γιαυτό το περιοδικό, αλλά για όλο το αναρχικό και γενικά για το επαναστατικό κίνημα. Θα μπορούσε να μας πεις περισσότερο για την RIVISTA-A, όπως πχ. ποσού είσατε και ποτε πρωτοεμφανίστηκε; Θέλω να αρχίσω με το δεύτερο μέρος της ερώτησης -μας. Το περιοδικό-μας εμφανίστηκε για πρώτη φορά τον Φεβρουάριο του 1971. Η ιδέα της δημιουργίας ενός περιοδικού γεννήθηκε την προηγούμενη χρονιά, το 1970, μετά από την σφαγή στην Πιάτσα Φοντάνα το 1969, και την δολοφονία του αναρχικού σιδηροδρομικού εργάτη Τζιουζέππε Πινελλι, ο οποίος ήταν ενεργό μέλος της ομάδας -μας "CIRCOLO ANARCHICO FONTE DELLA GHSOLFIA" από το Μιλάνο. Μια άλλη αιτία ήταν η πλατιά καμπάνια, η οποία αρχι σε πρώτα από εμάς εδώ στο Μιλάνο και η οποία υιοθετήθηκε από το συνολικό αναρχικό κίνημα και άλλες δυνάμεις της Αριστεράς. Αυτή η καμπάνια στρέφταν κατά των διωξέων και των ψευμάτων του κράτους σε σχέση με το αιματοκυλισμα στην Πιάτσα Φοντάνα. (6) Τότε ήδη υπήρχαν άλλες αναρχικές εφημερίδες, όπως πχ. η UMANITA NUOVA (Νέος Ανθρωπισμός), αλλά στο Μιλάνο δεν υπήρχε τέτοιου είδους περιοδικό. Έτσι εκδηλώθηκε ιδιαίτερα έντονα η ανάγκη για ένα δικό-μας περιοδικό στην πόλη-μας, διότι το Μιλάνο ήταν πάντα μια "πολιτική πρωτεύουσα" στην Ιταλία, ακόμα και για την αναρχική δράση. Το περιοδικό δημιουργήθηκε από την εξής διττή ανάγκη: Απο την μια θέλαμε να έχουμε ένα δικό-μας και άμεσο όργανο για τις κινητοποιήσεις-μας. Απο την άλλη θέλαμε να βγάλουμε ένα περιοδικό, που όπως ήδη ανέφερα, να μην είναι μόνο για αναρχικούς. Απ' την ιδρυση-του, το περιο-

δικό λειτουργεί με μια συντακτική ομάδα 5-9 μελών. Αυτό τον καιρό είμαστε στην συνταξη 5 άτομα. Όλη η δουλειά γίνεται οικειοθελώς, δηλαδή ελεύθερα. Εκτός από τους ανθρώπους που συνεργάζονται στην συνταξη, ο αριθμός αυτών που βοηθούν είναι μεγάλος, σε περιπτώσεις πχ. αποστολής του περιοδικού ή υποστήριξής του. Μόνο κατά ένα μέρος γράφεται το περιοδικό από τα μέλη της συνταξης. Γιαυτό το σκοπό υπάρχει στην Ιταλία και στο εξωτερικό ένα δικτύο ατόμων που μας προμηθεύουν συνεχώς με άρθρα και πληροφορίες.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

- (1) Ρένατο Κουρτίσια; θεωρείται ένας από τους συνιδρυτές των Ερυθρών Ταξιαρχικών. Συνελλήθη το 1976, και τον θάσαν από τους "σκληρούς", δηλαδή ακόμα και μέσα στην φυλακή αναγνώριζε τον Ενοπλο Αγώνα και την πολιτική των Ε.Τ και θεωρείται σαν ο ιδεολογικός-τους ηγέτης μέχρι και την συλληψη-του.
- (2) Πράγματι, οι πρώτες βομβές (12.12.69 Πιάτσα Φοντάνα, 1969 Italicus Express) τοκοδοτήθηκαν από φασιστες, οι οποίοι καλυφθηκαν από σωτηρία κλιμακία. Κατηγορήθηκε η εβδομιαστική αριστερά και μεταξύ άλλων οι αναρχικοί Πινελλι και Βαλπρέντο.
- (3) Σαν μετανοούντες χαρακτηρίζονται αυτοί οι κρατούμενοι από τον χώρο του Ενοπλου Αγώνα, οι οποίοι είναι προθυμοί να συνεργαστούν με το κράτος και σ' ανταλλάγμα να μειωθεί η ποινή-τόξ βασή του "Ναμου σε σχέση με τους μετανοούντες".
- (4) Πολύ απλοποιημένα μπορούμε να δώσουμε το εξής σχήμα: α) Οι σκληροί (Duri), σταλινικοί, σπαδοί του Ενοπλου Αγώνα ή άλλως οι "παισιόμενοι". β) Οι αποσκιρτησαντες (Dissociati), που δεν προδίδουν τους συντροφούς-τους. γ) Οι μετανοούντες (Pentiti): αυτοί λένε στίλπηστε γνρίζουν κι ότι θέλει να μη δει η δικαιοσύνη.
- (5) Στην Ιταλία, όπως και στην Γαλλία, χρησιμοποιείται ακόμα και σήμερα αντί για ΡΑΡ ο παλιός όρος "Ομάδα Νταουάντο Μαϊνχάρ".
- (6) Η διακίνηση γινω από τις αιτίες και τους υποκίνητες αυτών των βαρβιστικών επιδράσεων απέτυχε παρόλες τις κοινοβουλευτικές εξεταστικές επιτροπές.

(Μεταφραση από το περιοδικό SCHWARTZER FAPEN)

Τορόντο, Βελδιστική ενεργεια σε εργοστάσιο παραγωγής ελασθημάτων ηλεκτρονικών για τους αμερικανικούς πυροσώλους Κρούς.

Η γη είναι η δικιά μας. Και την μοιά δεν την πουλάει κανείς.

μια ελευθεριακή συσπειρωση

Survival Network

Η Οργάνωση "SNIZ" είναι μια ελευθεριακή συσπειρωση 63 ομάδων από τον Καναδά και τις ΗΠΑ, που έχουν σκοπό να συντονίσουν τους "αγώνες για την επιβίωση του πλανήτη-μας" μεσα από μια αποτελεσματική διαμη επικοινωνία.

Αυτοί οι αγώνες στρέφονται κυρίως -εναντία σε κάθε κυρίαρχη και κερδοσκοπική τάση- στο να δοθεί η γη στους αρχικούς κατοίκους-της και για να εμποδιστεί έτσι η εξουθένωση και η καταστροφή πολιτιστικών και εθνικών ομάδων.

Αυτό θα επιτευχθεί μέσω της αυτοδιαθεσης της παραγωγής και της κατανάλωσης. Ακόμα με τον περιορισμό της ρύπανσης της ατμόσφαιρας, της γης και του νερού με την απορριψη κάθε μορφής χρήσης της πυρηνικής ενεργειας, εφόσον είναι πολύ επικίνδυνη για κάθε ζωή πάνω στη γη με την προσπάθεια παρεμπόδισης ενός τρίτου παγκοσμίου πολέμου, που αναμφίβολα θα οδηγούσε σε μια ολική καταστροφή.

Τα μέλη του "SNIZ" είναι κατά κυριο λόγο ομάδες από Ινδιανούς 20 φυλών και αγωνιστές που είχαν φυλακιστεί για τους αγώνες-τους. Μαζί-

τους συνεργάζονται αναρχικοί συνδικαλιστές, αντιπαλοί της ατομικής ενεργειας και φεμινιστές. Σχεδόν κάθε ομάδα αποτελείται από 20 μέχρι 30 άτομα. Μια αναρχική ομάδα από κρατούμενους της φυλακής WALLA-WALLA στην Ουασιγκτόν δρα παράνομα.

Η Οργάνωση "SNIZ" βασίζεται στην αρχή της ελευθέρης συνεννόησης χωρίς να καθορίζεται από κάποια συγκεκριμένη στρατηγική και τακτική. Κάθε ομάδα είναι αυτονομη κι αποφασίζει μόνη για ποιο σκοπό και με ποιόν αγωνίζεται. Το καθοριστικό κριτήριο της συνεργασίας μέσα στην οργάνωση είναι ο "αγώνας για την επιβίωση" με βάση την Αμεση Δράση, κι όχι θέματα όπως η μηβια η πανυπακοή στους θεσμούς. Δοκίματες επιτροπές που είναι ανοιχτές σ' όλα τα μέλη, αναλαμβάνουν την διασυνδεση ανάμεσα στις ομάδες. Υπάρχουν: Μια εσωτερική επιτροπή που βοηθάει τις νέες ομάδες. Μια εξωτερική επιτροπή που προωθεί τις κοσπερατίβες. Ένα κέντρο πληροφοριών, που σαν αυτονομη ομάδα συγκεντρώνει τις ειδήσεις και τις αναφορές της κάθε ομάδας και φροντίζει για την προώθησή-τους στην δημοσιότητα. Υπάρχουν ακόμα δοκίματες ομάδες δουλειάς

στις οποίες δουλεύουν άνθρωποι από διάφορες ομάδες πάνω σε κοινά σχέδια.

Η Οργάνωση "SNIZ" αυτοχαρακτηρίζεται σαν μια αντι-πολιτική Ένωση που δεν θέλει να συμμετάσχει στο παιχνίδι της εξουσίας και έτσι δεν αντιπροσωπεύει κάποια συγκεκριμένη πολιτική τοποθέτηση. Οι ακτιβιστές-της δουλεύουν κατά κυριο λόγο για μια καινούργια σχέση ανάμεσα στον άνθρωπο και στη φύση, με στόχο την ευημερία για όλους που ζουν στον πλανήτη-μας.

ΕΙΧΕΔΙΑ ΤΗΣ "SNIZ"

Επιτροπές για τους φυλακισμένους: λειτουργούν για την υποστήριξη πολυαριθμών συλληφθέντων συντρόφων που πχ. καταδικαστήκαν επειδή αγωνίστηκαν για την προασπίση των δικαιωμάτων-τους είτε σαν γυναίκες είτε σαν ινδιάνοι. Υπάρχουν περίπου 20 ομάδες, που προσπαθούν να ελαττώσουν το χρόνο φυλακίσεώς-τους ή και να την διακοψουν. Ομάδα αλληλεγγύης για τις πολωνέζες αναρχοφεμινιστριές και τους πολώνους αναρχοσυνδικαλιστές: η ομάδα αυτή που δημιουργήθηκε στον Καναδά από αναρχικούς, υποστηρίζει τους συντρόφους στην Πολωνία

ΜΕ ΘΩΡΕΣ.

Σχεδία έρευνας για το DIOXIN : Η ομάδα αυτή στο Αρκανσας γράφει μια μπροσούρα για το DIOXIN που θα περιεχει τα πάντα σχετικά μ'αυτό το δηλητήριο.

Ομάδα αλληλεγγύης για το περιοδικό "BULLDOZER": Το περιοδικό αυτό που αναφέρεται στις φυλακές και εκδίδεται στο Τορόντο έχει ήδη κατασχεθεί δυο φορές και χρειάζεται λεφτά για τις επικείμενες δίκες.

Η Επιτροπή των MALISEET NATION FISHERMEN'S: Η επιτροπή αυτή που αποτελείται από μια φυλή 700 Ινδιανών από τον Καναδά, αγωνίζεται για τα δικαιώματα του κυνηγιού και του ψαρέματος του λαού αυτού.

WORKERS SURVIVAL HANDBOOK: εργατες από διαφόρους βιομηχανικούς κλάδους έχουν αρχίσει το γράψιμο ενός βιβλίου για τους αγώνες-τους.

NORTHERN CHEYENNE HOMELANDS-KOMITEE: αυτή η ομάδα στην Μοντάνα υποστηρίζει τους αγώνες των Ινδιανών "Σεγιέν" ενάντια στην λεηλασία της γης-τους από μια πολυεθνική εταιρία άνθρακα και ουρανίου καθώς και για την διατήρηση της εθνικής και πολιτιστικής τους ταυτότητας.

ANARCHIST BLACK DRAGON: αυτή η ομάδα στην Ουασίγκτον εκδίδει ένα περιοδικό με το ίδιο όνομα στο οποίο συνεργάζονται και οι φυλακισμένοι των φυλακών WALLA-WALLA.

Survival Network Information Center

P.O. Box 52282
New Orleans, LA 70152, USA *

Τίτλος: Η ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΕΙΝΑΙ ΩΡΙΜΕΣ ΓΙΑ ΔΡΑΣΗ

Κείμενο του "SNIT"

Οι συνθήκες για δράση είναι σήμερα περισσότερο ωριμές ποτε. Δεν μπορούμε άλλο να καθομαστέ μέσα στις ομάδες-μας και να συζητάμε για τα πράγματα που συμβαίνουν γύρω μας. Δεν μπορούμε άλλο να περιμένουμε, μέχρι όλοι οι άνθρωποι να καταλάβουν πως βαδίζουμε σε μια μαζική αυτοκτονία. Πρέπει να δράσουμε τώρα ! Γιατί τα πυρηνικά εργοστάσια των πλούσιων χωρών απειλούν τόσο τις δικές-μας ζωές όσο και των μελλοντικών γενεών, αν προλάβουν αυτές να υπάρξουν.

Πρέπει τώρα να δράσεις! Γιατί η δικιά-σου ζωή είναι που απειλείται, θάνατοι από καρκίνο γυροφέρνουν ήδη τον κόσμο-μας. Η ατομική ενέργεια είναι ικανή να προκαλέσει ε-

να πυρηνικό ολοκαύτωμα. Είναι γνωστό ακόμα πως η βιομηχανική παραγωγή προκαλεί σίγουρα τους περισσότερους θανάτους από καρκίνο. Μια στατιστική της αμερικανικής κυβέρνηση δείχνει πως είναι περισσότερο οι εργατες που πεθαίνουν από ασβεστίο από τους εβραίους που σκοτώσαν οι ναζί. Πρέπει τώρα να δράσεις! Είναι η δικιά-σου ζωή που παίζεται τώρα πάνω στην σκακιέρα. Ποια είναι η αποστολή που χωρίζει τον τοπο διαμόνη-σου από ένα πυρηνικό εργοστάσιο ή από έναν άλλο κίνδυνο του περιβάλλοντος; Ποσο συχνά φυσάει ο ανέμος αυτής της απειλής προς την δικιά-σου κατεύθυνση; Ψάξε να βρεις ποιες επικινδύνες βιομηχανίες θα ευθυνόνταν για τον θάνατο-σου. Αναγνώρισε τον δολοφόνο-σου ! Όταν θα αναγνωρίσεις τον άμεσο κίνδυνο για την ζωή-σου, προσπάθη-την και προσπάθησε να παραμερίσεις τον κίνδυνο. Αλλά δράσε τώρα πριν πεθάνεις!

Που θα συμβεί το επομένο ατύχημα; Ίσως στον πυρηνικό αντιδραστήρα που βρίσκεται στο τέλος του δρόμου που μένεις. Ήδη συνέβησαν τετοια μεγάλα ατυχήματα ο'αλλες επικίνδυνες βιομηχανίες και σε μερικά εργοστάσια πυρηνικής ενεργείας. Πρέπει να ξέρεις, πως οποτε συμβαίνει κάτι τετοιο, υπάρχουν κάποιοι άλλοι που μένουν εκεί κοντά. Γιατί λοιπον, όχι και σε σενα; Εκέψου το. Θες να περιμένεις μέχρι το επομένο ατύχημα για να αποφασίσεις να περάσεις στη δράση και να σώσεις τον εαυτό-σου;

Πρέπει τώρα να δράσεις! Γιατί τα μηχανήματα της ατομικής βομβας μπορούν να τεθούν σε λειτουργία ανα πάσα στιγμή. Που θα είναι όταν ο κόσμος θα θρυφιαζεται; Θα πεθάνεις κατά την διάρκεια συγκρούσεων που θα ξεσπάσουν στην Μεση Ανατολή ή στην Ευρωπη; Όλοι-μας μπορούμε να πεθανουμε σε μια πολιτική ουρραξη ανάμεσα στους εξουσιαστες. Ίσως και να μην μάθεις ποτε, ποια ουρραξη προκαλεσε τον τελευταίο πολεμο. Ποιος θα νικήσει; Σίγουρα ο θάνατος ! Αυτή η τρελλα αξίζει για να πεθάνεις; Ναι, σε βλέπω να κρατάς ήδη την σημαία-σου, να τρέχεις και να ουρλιαξεις: "Πρέπει να έχουμε την δυναμη για Ειρήνη!" Πρέπει τώρα να δράσεις! Πριν να κλείσουν τα ματια-σου μπροστα σ'αυτή την κόλαση! Πρέπει τώρα να δράσεις, γιατί με κάθε λεπτο που περνάει, κλησιάζουμε περισσότερο στην κατάστροφη.

ΑΞΙΖΕΙ ΑΥΤΗ Η ΤΡΕΛΛΑ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟ ΣΟΥ;

Πρέπει τώρα να δράσεις! Γιατί οι περισσότερες μορφές της μοντερνας τεχνολογίας είναι εν δυναμει επικίνδυνες και γιατί η παραγωγή ση-

μερα στοχευει στο κέρδος και στην εξουσία, αφήνοντας τους κινδύνους που ενεχουν τα δυο αυτά πράγματα. Πρέπει τώρα να δράσεις! Εξαιτίας της μόλυνσης του αέρα από τα αυτοκίνητα και τις βιομηχανίες, εξαιτίας της μόλυνσης του νερού από τα αποβλήτα των χημικών και πυρηνικών εργοστασίων. Μερικές περιοχές έχουν ήδη χαρακτηριστεί εξαιτίας των πυρηνικών αποβλήτων σαν ακατάλληλες για κατοίκηση. Πρέπει τώρα να δράσεις! Γιατί νοθευεται και δηλητηριάζεται η τροφή-σου. Γιατί είναι η ζωή-σου που απειλείται από όλες τις πλευρές. Πρέπει να δράσεις! Εσύ ο ίδιος, ψυχή τε και σώματι. Πρέπει να δράσεις άμεσα για να σώσεις τη ζωή-σου. Δεν πρέπει να ασήσεις κανεναν άλλο να αναλαβει για σενα αυτό το εργο. Δυναμη-σου είναι το πνευμα-σου που σε βοηθάει να αναγνωρίσεις τους κινδύνους που σε απειλούν. Ή γνώση αυτή πρέπει να την μεταδώσεις ανα πάσα στιγμή και στους γύρω-σου, που διατρέχουν τον ίδιο με σενα κίνδυνο. Πρέπει να οργανωθείτε από κοίνου. Δυναμη-σου είναι το σώμα-σου που σε βοηθάει να σταματάς την παραγωγή των επικινδύνων προϊόντων, να μπλοκαρεις την μεταφορά-τους να καταλαμβάνεις τα επικίνδυνα εργοστάσια και να τα θέτεις εκτός λειτουργίας. Με το συλλογικό πνευμα και σώμα μπορούμε να κλείσουμε τις βιομηχανίες αυτές.

Οι πολιτικοί θα προσπαθούν πάντα να σε καθοδηγούν με στοχο όχι φυσικά την καλύτερηση των πραγμάτων αλλά την ισχυροποίηση της εξουσίας-τους. Οι πολιτικοί παραμένουν πάντα πολιτικοί. Άτομα που θέλουν να δ'έχουν πάντα κατώ από τα σκελια-τους. Από τον πρώτο "δεξιο" μέχρι και τον τελευταίο "αριστερό" είναι όλοι-τους ίδιοι. Μονος-σου θα παλαιφεις για την ζωή-σου θα παρεις την αποφαση για την άμεση δράση-σου, με τον τρόπο που εσύ και η συνείδηση-σου θα ορίσουν. Κανεναν άλλο δεν πρέπει να εμπιστευτείς γιαυτό. Προκειται για τη δικιά-σου ζωή!!!

Απο τότε που εκανε την εμφάνιση-της η τεχνολογία του θάνατου δεν μπορούμε να μάστε σίγουροι για την πολυτέλεια ενός μελλοντος. Τα αβεντικά της γης-μας απειλούν την υπαρχή κάθε ζωής πάνω στον πλανήτη-μας. Με την ατομική ενεργεια-τους, με την επίδραση που θελουν να ασήσουν πάνω στις καιρικές συνθήκες, με τις ακτίνες του θάνατου, με τα χημικά και βιολογικά μέσα για την διεξαγωγή του πολεμου, για την βιομηχανία και την αγροτική παραγωγή, όλα αυτά αρχουν για να χαρακτηρίσουμε την θανάτηφρα τεχνολογία της κυρίαρχης τάξης σαν τον υπ'αριθμόν ένα κίνδυνο! Τα ποταμια-μας έχουν μόλυνθει, ο αερας έχει πανουκλιασθει, η γη-μας έχει δηλητηριασθει, η ζωή των παιδιών-μας φαίνεται να έχει

Radio Libertaire

Μετά από δυο χρόνια σκληρής πάλης των συντρόφων της FAF (Αναρχική Ομοσπονδία Γαλλίας) πέτυχαν τελικά μια προσωρινή νίκη: Μπορούν πλέον να "βγαίνουν επίσημα στον αέρα" χωρίς τον συνεχή κίνδυνο μιας απαγόρευσης ή μιας κατάσχεσης του σταθμού-τους.

Καταπαύοντας τις προ τριών ετών προεκλογικές-τους υποσχέσεις, τόσο οι σοσιαλιστές όσο και οι κομμουνιστές, για φιλελευθεροποίηση σχετικά με το θέμα της ραδιοφωνίας, όταν ανέβηκαν στην εξουσία, ξεκίνησαν ένα πογκρόμ εναντίον στις ελεύθερες ραδιοφωνίες. Απ' τη μια αρχισαν να μοιράζουν συχνότητες σε φιλικό-βερνητικούς σταθμούς κι απ' την άλλη να αναστέλλουν βίαια την λειτουργία των αντιπολιτευόμενων. Το πογκρόμ αυτό άρχισε στο Παρίσι στις 28 Αυγούστου του '83. "Η εκκαθάριση" όμως των κυμάτων" εμείνε χωρίς αποτέλεσμα.

Μετά την κατάσχεση και την καταστροφή των μηχανημάτων του στούντιο και του σταθμού του RADIO LIBERTAIRE, οι γάλλοι αναρχικοί οργανώσαν στις 3 του Σεπτεμβρίου μια μεγάλη διαδήλωση με 5.000 άτομα στην πλατεία της Δημοκρα-

τίας, απαιτώντας την "Ελευθερία των κυμάτων".

Σε πολλές άλλες ευρωπαϊκές πόλεις έγιναν αναλογές εκδηλώσεις συμπαράστασης από αναρχικούς. Την ίδια μέρα το "R.L." "βγήκε στον αέρα" ξανά με τον κερδοφόρο-του πομπό στην συχνότητα των 89,5 μεγακυκλών, παράνομα όμως αυτή την φορά. Αυτό είχε σαν συνέπεια να σταματήσει η άμεση

επαφή με τους ακροάτες που υπήρχε παλιότερα, κάτι που για τους γάλλους συντρόφους ήταν το πιο σημαντικό στοιχείο στην ολή υποθεση. Έτσι, αποφάσισαν να δεχτούν την προσφορά του φοιτητικού

σταθμού "RADIO MONTMARTRE"- στο οποίο συνεργάζονταν μερικοί αναρχικοί- και να μοιράσουνε την συχνότητα μαζί-τους. Έτσι η "Φωνή δίχως Άρνηση" εκπεμπει από τον Νοέμβρη καθημερινά από τις 3πμ μέχρι τις 6πμ, από τις 1πμ μέχρι τις 5πμ και από τις 7πμ μέχρι τις 12πμ στο Παρίσι και στην περιφέρειά-του, στην συχνότητα των 103,9 μεγακυκλών στα υπερβραχεία κυμάτα.

Η πρώτη αυτή εκκτόχια δεν σημαίνει πως η πάλη για την "Ελευθερία των κυμάτων" σταμάτησε. Η "νομιμότητα" τους προσφέρει τώρα την δυνατότητα να συνεχίσουν την προπαγάνδα-τους. Αλλά η συχνότητα των 103,9 μεγακυκλών βρίσκεται σχεδόν έξω από τα υπερβραχεία, ακριβώς δίπλα στην συχνότητα της εκπομπής της αστυνομίας και του στρατού. Έτσι τελικά αποφάσισαν να επανέλθουν στην παλιά-τους συχνότητα των 89,5 μεγακυκλών. Γιαυτό τον σκοπό, οργανώσαν και μια μεγάλη γιορτή στις 13 Δεκεμβρη με τον LEO FERRE, όπου συμμετείχαν 500 άτομα.

Η πάλη για την "Ελευθερία των κυμάτων" είναι πάλη εναντίον στο κράτος και την εξουσία κι όχι διαφήμιση αγωνιστικότητας...

κι ολας καταδικαστεί και στα Άδεια στον δικαστή!

ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΝΑ ΜΑΣΤΕ ΠΙΑ ΝΙ ΣΥΓΟΥΡΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑ ΕΝΟΣ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ!

Δεν μπορούμε να μαστε πια σύγυροι για την πολυτελεία ενός μελλοντος! Είμαστε έτοιμοι να αφήσουμε τον βιομηχανικό αιώνα και να περάσουμε στον αιώνα της τεχνολογίας. Μου φαίνεται πια σίγουρο, πως η ζωή δεν θα αντέξει μέσα σ' ένα τέτοιο αιώνα. Δεν είμαστε ούτε σε θέση να επιβιώσουμε ακόμα και μέσα στο βιομηχανικό αιώνα! Σ' αυτόν τον καινούργιο αιώνα η τεχνολογία θα ελέγχει όλες τις εμφανσεις της ζωής με την εντολή μιας επιτροπής από "πολυεθνικούς επιχειρηματίες". Τα αφεντικά θα μας κάνουν ολό και πιο πολύ υποχείρια της Ενέργειας που θα μας πουλάνε

για κατανάλωση. Η Ενέργεια είναι ένα πολύ πιο σκληρό ναρκωτικό απ' ότι η πρεϊντή!!! Η λιγιστή ελευθερία που τώρα έχουμε θα εκμηδενιστεί από την απαίτηση των εξουσιαστών για μεγαλύτερη εθνική ασφάλεια.

Ο τεχνολογιστικός αυτός αιώνας θα γίνει γνωστός σαν ο αιώνας της οργανωμένης εξολοθρευσης. Μήπως η σοσιαλιστική αποτυχία προσφέρει περισσότερο ασφαλεία από την καπιταλιστική; Όλα τα κράτη καθοδηγούν με τον ίδιο τρόπο το χερί του θανατου! Εμείς, οι άνθρωποι αυτής της γης, πρέπει να εβγερθούμε ολόι μαζί για να την απαλλάξουμε από τα απληστά γουρουνία που ανοίγουν τα ματιά-τους μόνο μπροστά στην κερδοσκοπική παραγωγή. Πρέπει να σχεδιάσουμε φυσικές και σιγούρες εναλλακτικές λύσεις μπρος στην τεχνολογία του θανατου.

Οι εργάτες πρέπει να καταλάβουν τα μέσα παραγωγής και να προχωρήσουν στην αυτοδιεύθυνση της παραγωγής. Η οργάνωση της δύναμης της εργατικής τάξης θα σημάνει το τέλος του τεχνολογιστικού αιώνα. Δεν κατοικούμε σ' αυτή τη γη για να εξουσιασούμε την φύση αλλά για να ζούμε μαζί-της. Ο "αγώνας-μας στο κίνημα για την επιβίωση" θα είναι μονοτάτε αποτελεσματικός, αν καταλάβουμε πως η δύναμη-μας βρίσκεται στην ενότητα-μας! Η αλληλεγγύη είναι ο θρίαμβος-μας. Ο καιρός είναι ωριμός για τον αγώνα-μας εναντίον στα τεράτια της απληστίας και τουτρομου, για τον αγώνα ανάμεσα στο "καλό και το κακό", για τον αγώνα για την επιβίωση!

ΠΑΛΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΒΙΩΣΗ!
Αρθρου Τζ. Μίλλερ

Φωτ. Πέτερ Παούλ Ίσααλ, κατά την διάρκεια της δίκης του. Πανελλήνιη το 1972, μετά από ένα πιστόλι με τους μπαρούς. Αρχικά καταδικάστηκε σε 4 χρόνια φυλάκιση, αλλά το δεύτερο βαθμό δικαστήριο τον καταδίκασε σε 15 χρόνια, με σκοπό τον εκφοβισμό των υπολοίπων μελών του Αντάρτικου Πολέμου, παρότι

αυτός δεν ήταν άμεσος υφιστάμενος της-του, όλες οι ασκήσεις εφάρμοξης μπλόκαριστικών, κι έτσι ήμουν πολύ καιρό στην απομόνωση. Στα πλαίσια μιας συζήτησης, μετά την απελευθέρωσή του, έδωσε στο γερμανικό αναρχικό περιοδικό ΑΚΤΙΟΝ την παρακάτω συνέντευξη. Από τις 13 Δεκεμβρίου του 1982 είναι ελεύθερος με άναστολη.

ΝΕΓΚΕΡ ΚΟΥΣ (neger kuß) ΚΑΙ ΑΝΤΑΡΤΙΚΟ ΠΟΛΗΣ

**μια
συνοπτική
αναφορά
στην
ενοπήλη
αριστερά
της
Δυτικής
Γερμανίας**

λησει κανείς για το κίνημα του '68. Η αντίσταση ξεκίνησε από πολύ πιο πριν. Φυσικά δεν ήταν ένα ομοιογενές κίνημα, αλλά ένα συνδυασμένο που αποτελούνταν από διαφορετικές μικρές ομάδες... Ένα σημαντικό πρόβλημα ήταν το πρόβλημα της βίας. Τα παιδιά που καταγόταν από εργατικές οικογένειες και που ήταν συνηθισμένα στη βία από τα πρώτα παιδικά χρόνια, είτε γιατί ο πατέρας γυριζε μεθυσμένος ή τοατισμένος στο σπίτι, είτε από τσακωμούς ανάμεταξού τους, είχαν ήδη μια εντελώς διαφορετική σχέση προς τη βία απ' ό,τι οι αστοί σοσιαλιστές φοιτητές, που είχαν παρα πολλά προβλήματα στα να σηκώσουν μια πέτρα στο χέρι ή στα να φερθούν επιθετικά. Αν όμως τόλμησαν μια φορά, τότε το θεοποίησαν πολύ γρήγορα και γίνονταν αργότερα μαχητές του δρόμου. Μαχητές, που περιμεναν και από τους άλλους να 'χουν προχωρήσει σ' αυτόν τον τομέα οσα αυτοί. Σε τέτοια πράγματα μάλιστα δεν ήταν καθόλου ανεκτικοί.

Ήταν λοιπόν πολύ συχνά, ένα πρόβλημα του σε ποια τάξη ανήκει. Αυτή η σύγκρουση μετατέθηκε αργότερα σε ένα υψηλότερο επίπεδο, εκ αναμεσά στο κίνημα της 2ης Ιουνίου και της RAF.

Η RAF που αποτελούνταν ως επί το πλείστον από φοιτητικούς ακαδημαϊκούς κύκλους, θεοποίησε το περίστροφο ενώ η 2η Ιουνίου, που με ορισμένες μόνο εξαιρέσεις τα μέλη της είχαν εργατική καταγωγή, έλεγε ότι πρέπει να χρησιμοποιεί κανείς το περι-

στροφο, αλλά ότι αυτό δεν πρέπει να μας υπαγορεύει την υπαρέση ούτε και την συνείδηση. Αυτό είναι απλά και μόνο μια από όλες γενικά τις δυνατότητες.

Ο λόγος που απερίριψε η RAF την τακτική της 2ης Ιουνίου, σαν λαϊκίστικη και μη διεθνιστική, ήταν το ότι η 2η Ιουνίου ασχολούνταν μόνο με ενέργειες που προκαλούσαν τη συμπάθεια του λαού και που εκάναν τον κόσμο να τους μιμηθεί, ενέργειες που τελικά προκαλούσαν το κερδί.

Στις αρχές ομας και η RAF δεν είχε τις ίδιες επιδιώξεις.

Ναι, αλλά αυτό το πρόσες των επιδιώξεων εξελίχθηκε σ' αυτούς τρομερά γρήγορα. Παλύ γρήγορα μετά την απελευθέρωση του Μπασανιέρ, ήταν τα πράγματα έτοιμα για την RAF, ώστε στο τέλος για αυτούς πρακτικά πάντα το περίστροφο έπαιζε ένα ρόλο, καθώς και η άμεση σχέση με τον τρίτο κόσμο, μια και η RAF έβλεπε τον εαυτό-της σαν μια συνέχεια των βιετκονγκ, της PRE.LI.MO κλπ. Η 2η Ιουνίου ήταν από μια σκοπία πολύ πιο λαϊκίστικη. Οι ενέργειες-της, επεκτείνονταν από την καταστροφή αυτοματιών μηχανημάτων εκδόσης εισητηρίων μέχρι των συσκευών ελέγχου κυκλοφορίας. Ένα βραδυ πχ. καταστράφηκαν όλες αυτές οι συσκευές. Ακόμα ασχολούντουσαν με δραστηριότητες που συγκινούσαν τον κόσμο. Κατι τέτοιο εκάναν όταν πήγαν και εκάψαν την Νομική Πανεπιστημιακή Σχολή και την Βιβλιοθήκη με το αιτιολογικό

Μήπως θα μπορούσατε να μας ομιλήσετε για το κίνημα του '68 έτσι όπως το είχατε εσείς και να μας παρουσιάσετε την εξέλιξη-του σε σύγκριση με την σημερινή κατάσταση;

Πραγματικά δεν μπορεί να μι-

(Φωτ. Γκερνάρν φον Ραουχ και Τόμας Βαϊνμπεκερ τη στιγμή που συλλαμβάνονται) 1970. Συλληθη (6, 2) στο Βερολίνο μαζί με τον Τόμας Βαϊνμπεκερ. Κατηγορία: "Εβίβλασμος, τρομοκρατίας, κλοπή". Αποχή: Ο Ραουχ, ο Βαϊνμπεκερ κ.α. εδίδραν έναν δημοσιογράφο στην παραβεγματική τιμωρία για ένα μελαγχολικό κείμενο που εγρέψε στο περιοδικό "QUICK". 1971. Δύμη μετά από 14 μήνες προφυλακίση κατά του Ραουχ και του Βαϊνμπεκερ. Στις 9.7 καταδικάζονται ο πρώτος και αδικαιείται ο δεύτερος. Παράπλοκίτος δικαιοτες και φυλάκος, μετά από συνεννόηση, εγγυει από την αιδουση του δικαστηρίου ο Ραουχ και οδύγγεται στις φυλάκος ο φίλος-του. Δει στην παρανομία μέχρι την εν ψυχρή δολοφονία-του σε όραση της γερμανίας (4, 12) από μπάτσους.

πως δεν χρειαζομαστε πια νομικά βιβλία. Μπορεί να πει κανεις, πως αυτη πταν μια κλασική αναρχική πράξη. Ακόμα και στην περιπτωση της απαγωγής του Λορέντζε, που στο λαο δεν ήταν καθολου ανεπιθύμητη, νομίζω ότι το αστείο της ολης υποθεσης ήταν ο τροπος με τον οποίο μεταχειρίστηκαν τον Λορέντζε και η που εκανε παρα κολυ κομφο να το προσξει. Οι συντροφοι της 2ης Ιουνη ειπαν ακόμα, ότι μεταχειρίζονταν τον Λορέντζε καλύτερα απ'α, τι η κρατική εξουσία 60000 φυλακισμενος στη Δ. Γερμανία, ενώ ο ίδιος ο Λορέντζε μετά την αποφυλακίση-του ήταν ολο καλα λογία. Ελεγε, πως είναι μεν παραστρατημένα παιδία του λαού, αλλά πως δεν είναι τεταίοι ώστε να μπορεί να πει κανεις ότι πρακείται για φανατικούς που ασχολουνταν αποκλειστικά με το περιστροφο. Ακόμα και η σκεψη του Ανταρτικού της Πολης, ήταν για τη 2η Ιουνη μια από τις πολλές δυνατοτητες. Μαλιστα, ειχε ειπωθει πως αν περναγε κανεις στην παρανομία, τότε θα'πρεπε να φροντισει για ψευτικά χαρτία κι ενα περιστροφο, πως θα'πρεπε να οργανωθεί ο'σμάδες, ενώ στον αφορά τα χρηματα, πως ίσως θα'πρεπε να τη βγαξει αλλιως, δηλαδή όχι πια να κερδίζει το ψωμι-του σ'ενα εν-αλλακτικό Αρτοποιείο, αλλά να παει σε μια τραπεζα για να "σηκώσει" ενα "λογαριασμό"...

Και από το ποσον αυτο, η 2η Ιουνη πληρωνε σχεδον παντα εναν "επαναστατικό φορο". Εδινε δηλαδή παντα ενα ποσοστό από τη λεία-της από τις τραπεζες για την προώθηση αριστερων σχεδιων. Πανω σ'αυτο το θεμα κατηγορούσαν παντα τη RAF, πως δεν πληρωνε "επαναστατικό φορο" και πως ήταν παντα πολυ εγωιστ

κή, με αποτέλεσμα να μην διαφέρει από τον κάθε αστό παλιτη...

Πριν από λίγο καιρο υπηρχε ενα ασκετα καλο αρθρο στην ΤΑΖ (καθημερινη αριστερη εναλλακτική εφημερίδα του Δ. Βερολίνου), όπου γινόταν φανερο ότι μερικές ιδεες του Ανταρτικού της Πολης εγγυονουσαν από πολυ παλια Αργότερα, την εποχη του Σουενδριου για το Βιετναμ στο Δ. Βερολίνο, εκφραστήκε η απουση από ενα μεγάλο τυπημα του χωρου, πως πρέπει πλέον με βάση τις μικρες ομάδες να περσσουν στη βίαιη δράση Εκείνη την εποχη υπηρχε μια κίνηση "Χτυπήστε το ΝΑΤΟ". Αυτος ο αγώνας έγινε από τη RAF μέχρι και την τελευταία κουβέντα απαδεκτος. Αυτο σημαίνει πως πρέπει τουλαχιστον να αναγνωρισουμε στη RAF, πως δεν ήταν αυτη που περιορίσε ενα μεγάλο τυπημα της Αριστερας, σαν ασρα τη προβληματική-του πανω στο ΝΑΤΟ και τον Διεθνισμό. Αλλά αυτη η προβληματική ερχεται τώρα με το κίνημα ειρηνής παλι στην επιφανεια Αλλά μαζί μ'αυτην ερχεται φυσικά και η παλια συζητηση αναμεσα στην μιλιτάντ δράση είτε των μικροσμάδων είτε των μαζων κι αυτων που απορριπτον τη βία' αυτη η συζητηση έγινε ήδη και το '68, όπου υπηρχε πραγματικά πολυ περισσότερος κοσμος απ'οτι ελεγον μετ'αγενεστερα. Γιαυτο ο Ντουτσκε, άρω για λίγο καιρο ειχε μείνει μακρια, όταν ειδε ξανα τους συνναδελφους-του και τους συντροφους-του, κι όταν ειδε τα βιβλία-τους και τα προϊόντα-τους, μιλήσε για νοθεία της ιστορίας και ειρηνικοποίηση του κινήματος του '68, γιατί

ήταν της γνώμης ότι δεν ήταν τόσο ειρηνικό όσο παρουσιαζοταν.

Γιαυτο και είναι αστείο το ότι ο ίδιος ο Ντουτσκε παραστήθηκε όταν πέθανε, σαν ενας δεύτερος Ιησους Χριστος που ήταν παντα εναντια στη βία κλπ. Για τον Ντουτσκε ήταν παντα ενα θεμα της τακτικής και της στρατηγικής, το ποτε δηλαδή πρέπει κανεις να χρησιμοποιει τα αναλογα μέσα, καθώς και το ότι πρέπει κανεις πολυ ψυχρέμα και ξεκαθάρα κι όσο κολλεκτιβιστικά είναι δυνατόν να βγαξει τις αποφασεις-του και μετά να δρα. Γιαυτο ο Ντουτσκε, ακόμα κι αν ήταν διαφορετικής'αποψης απ'οτι η RAF, ήταν ενας από τους λίγους που δεν απομακρυνθηκε απ'αυτους, ήταν από τους λίγους που μιλήσε στο μνημα του Χολγκερς Μαϊνς ή που εκανε επισκεψεις στο Σταυμάιμ (φυλάκος υψιστης ασφαλειας που "φιλοξενουσαν" τα συλληθέντα μελη της RAF και γενικά του ενοπλου αγώνα), γιατί ειλεγε, ότι αυτοι ανηκουν παντα σ'εμας, εβγαλαν αλλά συμπερασματα που εγω θεωρω λαθεμενα, αλλά πρέπει μ'αυτους τους συντροφους τουλαχιστον να συζητησουμε και μαλιστα με αυτους και όχι για αυτους. Είναι το χειροτερο πράγμα που υπάρχει στον κοσμο, το να απομακρυνει κανεις ανθρωπους και να λειει, αυτοι δεν ανηκουν στην παρεα-μας, είναι αντικείμενικά αντεπαναστατες και μ'αυτους δεν μιλάμε πια. Γιατι υπάρχει μια μεγάλη παραδοση από την εποχη της κομμουνας του Παρισίου, η εκαστοτε αριστεροι να απομονωνουν εκείνους που είναι πιο αριστεροι και να τους θυσιαζουν στον βωμο της αντεπαναστασης. ΑΥτη η παραδοση θα'πρεπε τουλαχιστον να είναι ο'ολους-μας γνωστή.

**...ΣΑΝ
ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ
ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟΣ
ΔΕΝ
ΘΑ
ΕΙΧΑ
ΕΝΑ
ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟ
ΤΡΟΠΟ
ΣΚΕΨΗΣ
ΑΠ ΟΤΙ
ΕΝΑΣ
ΠΟΙΝΙΚΟΣ**

Και ποιες ήταν πραγματικά οι σχέσεις-αυτο με την 2η Ιουνή;

Ανοίξα το '67 ένα τυπογραφείο, τυπώναμε για όλη την ΑΡΟΓ ("Εβρκοινοβουλευτική Αντιπολίτευση", εκφραστής της αριστοκρατικής τάσης της νεολαίας του '68), δηλαδή από αναρχικούς μέχρι ΜΑ-Ομάδες, γιατί υπήρχαν πολύ λίγα αριστερά τυπογραφεία, μια και δε υπήρχαν ακόμη τα εναλλακτικά. Τότε εξέδωσα την εφημερίδα 883. Ήταν η μεγαλύτερη και η πιο μιλιτάντ αριστερή εφημερίδα, που δεν ήταν ούτε μαρξιστική-λενινιστική, ούτε αναρχική, αλλά μια από τις λίγες εφημερίδες που για πολύ καιρό μπορούσαν να δουλέψουν σ' αυτή όλες οι ομάδες. Και στην αμη-της, όταν ήταν πια πολύ δύσβατη κι ασκόνσε μεγάλη επίρροη - το 1969-70 περίπου -, δούλευαν σ' αυτή κοντά στους 60 συντακτες και τις 20 ομάδες, δηλαδή Ομάδες Βασής, ομάδες γειτονίας, αντανακτικές ομάδες και ομάδες Ανταρτικού Πολέμου. Και επειδή μερικοί που δούλευαν μέσα μπήκαν αργότερα στη ΡΑΕ (π.χ. ο Βέρνερ Ζαουμπερ ή ο Χολγκερ Μαϊνχόφ) κι άλλοι στην 2η Ιουνή, όπως ο Τομας Βαϊσμπέκερ και ο Γκεοργκ Φον Ραουχ, χαρακτηρίστηκε η 883 σαν τρομοκρατική εφημερίδα. Υποθήκε ότι προωθεί το Ανταρτικό της Πολέμου. Κατι τέτοιο είναι όμως απόλυτα λαθεμένο. Στην 883 υπήρχαν διαφορα ρεύματα που καλείσαν πολύ σκληρά για να κανουν δική-τους αυτή την εφημερίδα - κάθε νέα κομμουνιστική ομάδα, δηλαδή, προσπάθησε να κάνει εκκαθαρίσεις, να πεταξει όλους τους άλλους συντακτες εβω και μετά να πει πως η 883 είναι η

δικιά-της εφημερίδα. Γνώριζα μερικούς ανθρώπους απ' την 2η Ιουνή κι απ' την ΡΑΕ, με τους οποίους τυπώναμε στην 883 τις πρώτες διακηρύξεις του Ανταρτικού της ΡΑΕ και της 2ης Ιουνή. Η αστυνομία χτυπάγε πάντα την συνταξη και το τυπογραφείο, επειδή δε μπορούσε να συλλαβει τους μεμονωμένους αρθρογράφους. Επειδή η διανομή της εφημερίδας γίνεταν πολύ γρήγορα, τόσο γρήγορα μάλιστα που ήταν αδύνατο να αναχαιτιστεί, καταστράφησαν τότε ένα τυπογραφείο κι αυτό ήταν τότε το δικό-μας. Αυτό σημαίνει, πως από τη στιγμή που καταστρέφεται το τυπογραφείο δεν είναι δυνατό να εκδοθεί η εφημερίδα, κατι που ως ένα βαθμό ήταν μια υπολογισμένη εντριγγα της αστυνομίας. Και έτσι, νομίζε η αστυνομία πάντα ότι ανήκε σε διαφορες ομάδες, όπως στη 2η Ιουνή που είχα μερικούς φίλους ή στην Κοκκίνο Στρατό του Ρουρ κλπ. Η εφημερίδα θεωρήθηκε ότι ανήκε και στην ΡΑΕ, κατι όμως που κπρε πολύ γρήγορα πίσω η αστυνομία. Θέλω να πω, πως ποτε δεν προσπάθησα να κρατήσω αποστάση από αυτούς τους συντρόφους, κατι τέτοιο δεν θα'κανα ποτε.

Όπως διαφαίνεται κι από τα διηγήματά-μου, τα όρια αναμεσα στην νομιμότητα και την παρανομία ήταν στο Βερολίνο πολύ ρευστά. Στους "Μπλουζ", στους "χαρ-ρεμπέλλεν", στους "τουπακιάρς" του Δ. Βερολίνου (την κατοκίνη 2η Ιουνή) δεν ήξερε κανείς μερικές φορές αν αυτός που μόλις τώρα μπαίνει στο κοινοβίο είχε περάσει στην παρανομία ή όχι. Δεν ήταν δηλαδή πάτε απολύτα δυνατό να καταλαβει κανείς ποιος ανήκει που. Υστερα, συνεβαιναν κατι αλλοκοτα πράγματα - οι παρανομοί λ.χ. της 2ης Ιουνή έπαιζαν ποδόσφαιρο με τουν νομίμους και τα περιτρόφα ήταν στις γραμμές του τεροαίν, κατι που ήταν για πολύ καιρό πολύ αστειο αλλά και για άλλους εξαιρετικά επικίνδυνα. Ήταν αρκετες φορές θέμα συζήτησης, το ότι οι παρανομοί καθιστούσαν επικίνδυνα τη θέση των νομίμων, μια και οι μπατσόι βαραγαν χωρίς εξαιρέσεις. Αυτά συνεβαιναν μέχρι που έπεσαν οι πρώτοι νεκροί - κι αυτοί οι πρώτοι νεκροί ασκήσαν μια συνεχή επίδραση στη συνείδηση-μας. Θέλω να πω, πως ήταν κατι το εντελώς διαφορετικό, όταν ο Μπεννο Ονεζοργκ δολοφονήθηκε στις 2 του Ιουνή του '67. Τότε καταλαβαμε, ότι κατι τέτοιο μπορούσε να τυχει στον καθένα-μας.

Γιατι ο Μ. Ονεζοργκ πήγε για πρώτη φορά στη ζωή-του σε μια διαδηλώση και τον πυροβόλησαν άμεσως. Στην υποθεση του Γκεοργκ Φον Ραουχ και αργότερα του Τομας Βαϊσμπέκερ, είχαν τα πράγματα ως εξής - είχαν περάσει στην παρανομία και είπαν ότι θα δημιουργήσουν ένα Ανταρτικό Πόλεμο, και γιαυτό είχαν και περιτρόφα μαζί-τους. Όταν δολοφονήθηκαν και αυτοί, χωρίς να έχουν ούτε μια δυνατότητα να αμυνθούν, έγινε σ' ολοκλήρη την Αριστερά συνείδηση το να πει ότι αυτοί είναι συντρόφοι-μας και διαμα-

ρτυρωμάστε για τον θάνατό-τους. Και μαζί μ' αυτό μπορούσε ο θάνατος-τους να κινητοποιήσει τεραστίο αριθμό μαζών. Αυτό είναι, κατι που μπορεί να συγκριθεί με το αναρχικό κίνημα στην Ισπανία. Εκεί όπου κάθε φορά τρυφεκίζεταν ένας από τους εργατες συντρόφους η κηδεία κατέληγε σε μαζική κινητοποίηση, εκεί όπου όλοι οι άνθρωποι βγήκαν στους δρόμους κι αγωνιστήκαν πολύ σκληρά.

Στο Βερολίνο συνεβη το ίδιο με την 2η Ιουνή. Η 2η Ιουνή έκανε κι αυτή για αρκετο καιρό, όσο βρισκόταν στην παρανομία, νομίμες ενεργειες π.χ. μοιραζε προκηρυξεις ή ασχολήσαν με την υπερασπισή των ενσικιαστών - πηγαίναν από πόρτα σε πόρτα, παρόλο που είχαν περάσει στην παρανομία και βοηθάγαν. Λοιπόν, ήταν πολύ ρευστή η κατάσταση. Υπήρχαν ακόμα πολλοί πολιτες εργατες, συνταξιούχοι, που δεν τα ήξεραν όλα αυτά - το ότι λ.χ. οι Φρίκς που τους πουλάνε το ψωμι και το γάλα ήταν παρανομοί κι ότι καταζητούνταν από τους μπατσούς. Μάλιστα, σε πολλούς άρεσαν αυτοί οι άνθρωποι κι επέγαν ότι δεν θα τους καταδωσουμε στους μπατσούς, σ' αυτό δεν έχει νόημα, καθώς και το ότι αυτοί δεν είναι εχθροί του λαού.

Ακόμα κι ο τρόπος, που έκανε η 2η Ιουνή επιδόσεις στις τραπεζες, όπως το "Νεγρικό φίλι" (μοιραζαν στους ανθρώπους στις αίθουσες των θυρίδων "νεγρικά φίλια" (γλυκά) και τους μιλάγαν πολύ φιλικά), αποδείχνε στον κόσμο πως δεν επροκειτο για μαλακές τυπούς που μπαινουν τρεχόντας στις τραπεζες και πυροβόλουν στο κεφαλι οποιον βρισκεται στο δρόμο-τους - αλλά αντιθετα, ότι επροκειτο για ανθρώπους που περατώνουν με αστεία, με ενστικτο και χιούμορ τις υποθεσεις-τους. Κι σποδηκότε γίνεταν φανερο ότι ήθελαν να αποφυγούν σε κάθε περίπτωση τραυματισμο ή θάνατο αδων. Ακόμα και στην περίπτωση της απελευθέρωσης του Μπραντερ της ΡΑΕ, δεν θα'πρεπε να φτασει η κατάσταση σ' ένα βαρυ τραυματισμο - τότε είτε η Ουλρίκε Μαϊνχόφ, ότι αν ξεραμε ότι ο υπαλληλος της βιβλιοθήκης θα τραυματίζεταν τόσο βαρεια, δεν θα καναμε την αποπειρά της απελευθέρωσης. Αυτό ήταν για την ΡΑΕ τότε ακόμα ολότελα ξεκαθαρο.

Αργότερα, όταν έγινε η αστυνομία τρομερα επιθετική, κι όταν πυροβόλουσε κόσμο στο κεφαλι, μια και μοναχα εκεί μπορούσε, τότε γίνεται πια κατανοητό το ότι η ΡΑΕ ακολουθησε την ίδια και αργότερα περισσότερο επιθετική τακτική. Ελεγε μάλιστα, πως από τη στιγμή που μερικοί συντρόφοι είναι παρανομοί κι απ τη στιγμή που οι μπατσόι τους έχουν ξεπεράσει, τότε θα ήταν καλύτερα να προσφέρουν στην αστυνομία αψιμαχίες, αντί να καθονται ειρηνικά και να αφήνουν να τους πυροβόλουν στο κεφαλι.

Και τι συνεβη πραγματικά με σενα; Λοιπόν, γιατί είχαε ένα περιτρόφο - για ποιο λόγο;

Ο δικηγόρος-μας έλεγε τότε, ότι αυτοί έχουν ένα λευκό εν τάλμα συλλήψεως όπου πρακτικά μόνο το εγκλήμα προκειται να σημειωθεί. Ενόχους έχουν ήδη, το εγκλήμα θα βρεθεί. Και το καλοκαίρι του 1972 είχα εγώ πρακτικά την δυνατότητα ή να το σκασω στο εξωτερικό π.χ. στην Αλγερία ή σε μια άλλη χώρα όπου θα μου δίναν ασύλο ή να ενταχτώ στη ΚΑΡ ή να ενταχτώ στη 2η Ιουνη ή -και αυτή ήταν η 4η δυνατότητα που μου φάνηκε και η πιο λογική- να ελίσσομαι από δω κι από κει έτσι. Ήρθε να έχω ψευτικά χαρτιά και ένα περίστροφο. Το χρειαζούμουν για τον εξής απλό λόγο, πως αν μου 'καναν ποτε έλεγχο, να είχα την στιγμή του αιφνιδιασμού με το μέρος-μου για να μπορέσω να διαφύγω μετά. Γι' αυτό υπάρχουν ήδη αποδείξεις. Όταν π.χ. στάματησε η αστυνομία τον Αστριντ Προλλ και τον Γκρυσσχαφ για έλεγχο στην Φρανκφούρτη, μπόρεσαν να διαφύγουν, μία και απείλησαν τους μπάτσους, έτρεξαν μακριά και μπόρεσαν τελικά να εξαφανιστούν. Δεν τραυματίσαν ο-μως κανένα. Είχαμε ακόμα την εμπειρία, το ότι άνθρωποι που δεν είχαν καθόλου περίστροφο ή που δεν προλαβαίνουν να το τραβήξουν πρώτοι, πυροβολήθηκαν κατευθείαν στο κεφάλι. Κι εγώ προσωπικά, δεν υπηρέτησα ποτε στο στρατό και νοιώθω έναν τρομερό φόβο για τα σπλά' δηλαδή θα σήκωνα κατευθείαν τα χέρια αν κάποιος κρατούσε ένα τέτοιο πράγμα κάτω από την μυτή-μου. Αλλά και στην περίπτωση που θα αιφνιδιαζάμε πρώτοι, θα περιμένα πάντα απ' τους άλλους να έχουν ήδη σηκώσει τα χέρια για να βγάλω ένα τέτοιο περίστροφο απ' την ζακέτα-μου και για να το κρατήσω κάτω απ' την μυτή κάποιου άλλου, έτσι σιμωρα όπως γίνεται στο σινεμα.

Μανό που δεν είναι τόσο ωραία στην πραγματικότητα όπως στο σινεμα. Κι αυτό ήταν πρακτικά το τραγικό σημείο της συλλήψεως-μου τον Δεκεμβρή του '72. Η πρώτη δική συμπερανε ότι δεν είχα ούτε προθέσεις να τραυματίσω ή να σκοτώσω, γιατί αν ήθελα να πυροβολήσω τους μπάτσους θα υπήρχαν ήδη δύο πτώματα. Λοιπόν, ένας βρισκόταν σε αποστάση ενός μέτρου από 'μένα κι ένας άλλος σε αποστάση τριών μέτρων, ένα παράλληλα είχα το πλεονέκτημα του αιφνιδιασμού. Θα μπορούσα, λοιπόν, να είχα σκοτώσει και τους δύο χωρίς να χρειαστεί να κάνω το παραμικρό. Ακόμα και σαν κακός σκοπευτής μπόρεις από τέτοια αποστάση να πυροβολήσεις τα πάντα. Και στη δεύτερη δική, αντεστρέψαν αλή την σειρά των αποδείξεων κι αφήσαν τα πάντα να είναι εναντίον-μου. Βίκεϊ, είπαν απλά, πως οποίος έχει πολιτικά φρονήματα σαν κι αυτόν, δηλαδή ριζοσπάστης αριστερός, και οποίος έχει σαν περίστροφο, μπορεί αυτομάτα και να σκοτώσει. Το πως θα φαινόταν μετά οι αποδείξεις ήταν ολότελα αδιάφορο. Και αυτό συνεβαίνε και στις άλλες δικές ως ένα βαθμό. Τα

ΜΠΟΥΤΣΙΚΕ, ιδιωτής-αριστεριστής. Από τους λίγους που έλεγε πως τα μέλη του Ενωμένου Αγώνα στην ό. Γερμανία ήταν ταίτοχρανα και μέλη του συνολικού επαναστατικού κινήματος της χώρας αυτής. Παρότι θεωρούσε την τακτική του Ανταρτικού Πολέμου λανθασμένη, επεδίωξε να γίνει μια σκέψη με αυτούς τους συντρόφους και όχι ΓΙΑ αυτούς. Ήταν από τους ελαχιστούς αριστεριστές που πήγαν στην κήδελα του μέλους της ΒΑΕ Χολγκερς Μαϊντ, που πέθανε στις φλόγες της ασφάλειας μετά από απεργία πείνας. Βαμψήστε επιμήτριο στη μνήμη-του...

πολιτικά φρονήματα με το περίστροφο αρκούσαν. Μερικές φορές αρκούσαν και χωρίς περίστροφο. Μία φορά, για παραδειγμα, έγινε μια δική στο Μπασουμ, όπου μια γυναίκα που την έλεγαν Γκαμπι Κρεχερ-Τινγκμαν, ήθελε μόνο να δει πως ο φίλος-της πυροβολούσε έναν μπατσο στην φτέρνα. Και νομίζω πως αν υπάρχει μια βολή που θα 'πρεπε να αποδεικνύει πως δεν θέλει κανείς να τραυμάτισει θάνασιμα τον άλλο, αυτή είναι μια βολή προς τα κάτω, έτσι στα πόδια ή καπου εκεί. Και αυτός ο αστυνομικός χτυπήθηκε τελικά στην φτέρνα με αποτέλεσμα αυτός που πυροβολούσε να φαι 15 χρόνια, κι αυτή μόνο και μόνο γιατί, κοίταξε 8 χρόνια για το τίποτα. Αυτή είναι η ταξική δικαιοσύνη όπως υπάρχει στα βιβλία

Τι λες για το αίτημα, να βάζουν ο-λους τους πολιτικούς κρατούμενους μαζί;

Το 'χω απορριψει για τρεις λόγους:

- γιατί σαν πολιτικός κρατούμενος δεν θα είχα έναν διαφορετικό τρόπο σκέψης απ' ότι ένας ποινικός.
- γιατί αυτή η απομόνωση των μικρών ομάδων οδηγεί στα ίδια αποτελέσματα όπως στο Ιταμχαϊμ, και
- γιατί βρισκό τον συνδιασμό του να βρισκόσαι σε πτέρυγα υψηλής ασφαλείας με τον βράξει στο ίδιο-σφο το ζουμι, πολύ καταστροφικό για την προσωπική-σου εξέλιξη. Εγώ προσωπικά δεν μπορώ να εξελιχτώ παραπέρα, σταβ βρισκόμαι μονίμα ανάμεσα σε ανθρώπους που έχουν τα ίδια πιστεύω. Υπαρχει μαλιστα μια συγκεκρι-

μένη εικόνα της καλασης -κατι που έχει δουλεύει από το Ζαν Βαλ Καρτι σ' ένα θεατρικό του έργου- όπου τα ίδια πρόσωπα πρέπει να μένουν συνεχώς μαζί' ασχέτα με το αν θα είναι οκτώ πρόσωπα ή δυο, όπως ένα ζευγάρι παντρεμένων ή 15 όπως μια ομάδα δράσης. Γιατί αυτοί οι ίδιοι οι 15 άνθρωποι βρισκονται κάτω από μια μονιμη πίεση από τα έξω. Δεξ τους αφήνουν σε ησυχία. Τους παρακολουθούν συνεχώς από μικροφώνα, έχουν έναν μονιμο τροπο περιμενοντας τις βασδιες, είναι χωρίς διαλλειμα στα μονιτορ, πράγμα που σημεινει πως δεν είναι για τον εαυτο-τους ποτε μονοι, δεν μπορούν να ξεκουραστουν, με αποτελεσμα να ερχονται σε μονιμους τοπικωμους.

Ναι, αλλά αυτό είναι δικαιο-τους υποθεση...

Αυτοί βλαπτουν τους εαυτους-τους. Ναι, αλλά μαζί βλαπτουν κι εμενα. Ο διασημος ιρλανδος επαναστατης Κονόλλυ, ειπε κάποτε, "... όσο βρισκεται κάποιος ανθρωπος στη φυλακη δε μπορώ να είμαι ελευθερος ε-γώ".

Αν τελικά κάνουν κάτι τέτοιο αν κατά την γνώμη-μου ακολουθήσουν λάθος στρατηγική, τότε δεν είναι μόνο δικαιομα-μου, αλλά και υποχρεωση-μου να τους λρω, ακουστε-με που να πάρει η όργη, δεν είστε καλύτεροι κι απ' τον τελευταίο κλεφτοκοτα... Μπορεί να έχετε άλλα κινήτρα απ' αυτά που τους έχω στην φυλακή, αλλά καλύτεροι δεν είστε. Αντιθέτα, στην φυλακή έχετε να μάθετε πολλά και μαλιστα από απλους ποινικους κρατουμενους...

★ Η οικονομική ενίσχυση του περιόδικου ήταν μηδαμινή. Καλά που Βρεθριαν μερικοί νέοι συνεργάτες που τύχαινε να 'ναι εργαζόμενοι...

Το βιβλιοπωλείο "Πλειθρον" αρνείται από δω και στο εξής να παίρνει την "ΑΡΕΝΑ" και τα βιβλία - κια απ' τις "Αυτονόμες Εκδόσεις". Ο ιδιοκτήτης-του εκρίνε πως κάνουμε κακές παρέες...

★ Όπως αλοι κλαίνε για την Κύπρο, έτσι και μες. Τα βιβλιαράκια που στείλαμε ως τα τώρα στο κυπριακό βιβλιοπωλείο "Οκτωβριανά" δεν πληρώθηκαν. Απ' ότι μάθαμε από κυπριακό συντροφο, τα λεφτά-μας, όπως και τα λεφτά άλλων αποστολών, καταναλώνονται από την γνωστή ιδιοκτησία-του θεϊλά, στο να γυρναειμ'αυτα -δε ξερούμε αν τα καταφέρει τελικά- διαφημιστικές καίνιες για την Κύπρο. Ζητάμε επειγόντως άτομα απ' αυτό το νησί για να προάξουν την "Αρένα" στον τόπο-τους.

★ Ο "χώρος" απεκτήρη στα τέλη του '83 τέσσερα καινούργια εντύπων: Την "Αναρχο", τον "Σπαρτη", την "Αρένα" και την εφημερίδα "Αλληλεγγυη". Θέλουμε να πιστεύουμε, πως και τα τέσσερα αυτά εντύπων θα συνεχίσουν τη έκδοσή-τους, όπως κάνει τόσα χρόνια το "Ιδεοδράμα", που ο εκδοτής-του δεν λείπει να το βάλει κάτω. Ποιος ξέρει... ίσως το '84 να 'ναι ακόμα πιο καρποφόρο και ελπιδοφόρο.

★ Βοηθείτε να βρούμε διευθύνσεις βιβλιοπωλείων από την επαρχία για την προώθηση της "Αρένας". Οποιος συντροφο-φίλος γνωρίζει κάτι σχετικό απ' γραφεί στην διευθύνσή-μας. Το ίδιο ισχύει και για βιβλιοπωλεία έξω από το κέντρο της Αθήνας. Ακόμα, μπορούμε να στείλουμε το εντύπων-μας και σε μεμονωμένα άτομα, αλλά δυστυχώς μόνο επί αντικατάβολη... (Από 5 τεύχη και πάνω, έκπτωση 30%)

★ Όσο για τους τρεις πρώτους συνδρομητές-μας, λάβαμε ήδη το πρώτο-χρονιατίκο-τους δικό: Το τελευταίο βιβλίο που κυκλοφόρησε από τις "Αυτονόμες Εκδόσεις", με τίτλο: "ΦΥΛΑΚΙΣΤ-Ιστορική εξέλιξη κι ο ρόλος της Αρχιτεκτονικής". Και του χρόνου...

υπο έκδοση

▶ **Ζ.Μπουντριγιάρ: Η ΤΕΛΕΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ**
 ▶ **ΚΑΒΛΩΜΕΝΟΙ ΠΡΟΛΕΤΑΡΙΟΙ η πως να δουλέψεις το αφεντικό σου...**

Η ΑΡΕΝΑ

ΚΑΙ ΟΙ ΜΟΝΟΜΑΧΟΙ ΤΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ, ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ:

Περιοδικό ΑΡΕΝΑ,
 επί Γεωργίας Χάμπας,
 Poste Restante,
 155 01 Αθήνα

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

ΟΝΟΜΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

Εσωτερικό, 5 τεύχη: 350 δραχ.
 Κύπρος, Ευρώπη: 450 δραχ.
 Αμερική, Καναδάς: 56

ARENA und ihre Duellanten
 Zweimonatliche anarchistische
 Zeitschrift:

ARENA,
 επί Georg Chambas,
 Poste Restante,
 GR-155 01 ATHEN,
 Griechenland

ΑΥΤΟΝΟΜΕΣ ΕΙΔΟΥΣ

↳ ΤΟΝΑΣ, η σειρά των αυτοκινήτων
στο Δ. Βελούγας, 1971, 90, 100, 60

↳ ΓΟΥΡΝΑΣ, η κινητήρια δύναμη
και η εμφάνιση της ή σειράς
των αυτοκινήτων, 1971, 90, 60

Εάν ήθελα να αποστείλω το βιβλίο,

- Επισημοποιημένη Επιπλοκή, ή σχολείο του έρωτα
- ΤΗΚΑΡ, η δράση του αυτοματισμού Α. Παράλληλα
- ΦΥΛΑΞΕ, ιστορική εξέλιξη με εσπέρ της αρχιτεκτονικής
- Και να είναι στην εικόνα του 1918

Ποιοι είναι οι διευθυντές:

ΣΚΟΠΗ

ΔΙΣΤΟΥΣΗ

Ποια είναι η διεύθυνση:

Εργαστήριο επιπέδου στην διευθύνση

▶ **ΑΥΤΟΜΑΤΗ ΠΡΟΣΤΑΣΗ**
 Σ. Ο Γ. Χρυσός Χιμνός
 Πρωτ. Ελευθέρου
 125 01 ΑΘΗΝΑ

ΑΙΧΜΑΤΙΣΤΕΣ ΠΕΝΝΕΣ, ΠΥΛΩΣ -
 ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΕΞΕΛΙΞΕ ΚΙ Ο ΠΟΛΟΣ
 ΤΗΣ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗΣ, ΠΑΛ. ΑΗ,
 ΣΟΦ. 80

ΜΕΝΟΡΤΙ ΣΤΑΥΡΟΣ
ΦΥΛΑΚΕΣ
 Ο ΠΡΩΤΟΣ ΕΛΛΗΝ
 ΚΙ Ο ΠΡΩΤΟΣ ΤΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΕ τα αντιφασιστικά έντυπα

ΣΥΝΔΡΟΜΗ-ΕΝΙΣΧΥΣΗ

ΟΝΟΜΑ _____

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ _____

Ευνηλείω δραχ.

Ταχυδρομ. κη επιταγή

Ταχυδρομικές επιταγές
στην διεύθυνση:

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ "ΑΡΕΝΑ"

c/o Γεωργος χαλπίδης

Post Restant

155 01 ΑΘΗΝΑ

Η ΑΡΕΝΑ
ΚΑΙ ΟΙ ΜΟΝΟΜΑΧΟΙ ΤΗΣ

15 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1961

**ΦΥΛΛΑΔΑ
ΓΙΑ
ΤΗΝ
ΑΝΤΙΕΞΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ
ΘΕΩΡΙΑ
ΚΑΙ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ**

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ
ΚΟΙΝΩΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

ΟΥΡΑΝΟΣ Β. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΟΙΚΕΙΟΙ

ΚΑΤΑΡΤΙΣΤΕΣ

ΚΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΕΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΗΣ

ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ ΠΡΟΤΥΠΟΝ ΤΗΣ ΣΥΓΓΡΑΜΜΗΣ